ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

80ст.

ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК www.duma.bg

ЧЕТВЪРТЪК 17 ЮНИ 2010 ГОДИНА 20 БРОЙ 136 (5642)

Храната ще поскъпне с 40 процента, предупреди ФАО

Стр. 9

Васил Яначков:
„Кремиковци" можеше да бъде спасен

Стр. 10

Расмусен и Станишев с обща статия за бъдещето на Европа

Стр. 5

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Стр. 13

Румъния ни измества от „Южен поток"

Съседите постигнаха мълниеносна договорка с „Газпром" след енергийните лупинги на Бойко Борисов

Все по-голяма става вероятността "Южен поток" да заобиколи България и да премине през територията на Румъния. Само дни след изявленията на министър-председателя Бойко Борисов за излизане на България от нефтопровода "Бургас-Александруполис" и за замразяването на АЕЦ "Белене" румънска делегация, водена от министъра на икономиката и търговията Адриан Видяну, проведе вчера преговори с "Газпром" за участие в газовия проект "Южен поток". На срещата с ръководителя на руската компания Алексей Милер е било договорено в близките месеци да бъде направен технико-икономически разчет за преминаването на "Южен поток" през територията на Румъния. Това гласи официално съобщение на "Газпром". В него се посочва, че "за повишаване на икономическата ефективност от прокарването на газопровода "Южен поток" през територията на Румъния, страните се договориха да разгледат възможности за сътрудничество в електроенергетиката и в други сфери". "Може да се каже, че отворихме въпроса за възможното участие на Румъния в проекта "Южен поток", е заявил Алексей Милер. Припомняме, че в резултат на противоречивата позиция на правителството на ГЕРБ по руските енергийни проекти още в края на 2009 г. от "Газпром" коментираха, че имат и други възможности, ако България се откаже и от "Южен поток".

Стр. 6

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Тютюнопроизводители от пет области на Североизточна България излязоха на протест в Дулово заради неизплатените им 116 милиона лева премии за миналогодишната реколта. Протестиращите настояха и за намаляване на високите осигуровки на земеделците

НЯКОЛКО ДУМИ

Дано не чакаме дълго

Лилия ТОМОВА

Парламентарното мнозинство отказа да приеме предложението на Хасан Адемов от ДПС вдовишките пенсии да бъдат увеличени с 5 процента от догодина и всяка следваща - с по още 5. А преди по-малко от година, през август 2009-а, властта начело с избраните от повярвалия на празни приказки народ, обяви чрез финансовото ведомство, че пенсиите на останалите без другари в живота българи ще бъдат увеличени два пъти, и то още от 2010 г. Но вчера в пленарна зала същото лъжливо мнозинство не пожела да подкрепи г-н Адемов. С високомерното убеждение, че народът не помни обещанията.

Добавката за изгубилите половинките си е средно по около 40-50 лева и исканото увеличение е от около 2 лв. Т.е. допълнителното "натоварване" би било примерно от порядъка на 250 хиляди лева. Тези пари проблем ли са, с тях ли ще кърпи бюджета ГЕРБ? До такива висоти ли стигна плиткото им антикризисно мислене? А да вдигнат с 1 процент данък печалба не им ли идва на акъл? Не, разбира се.

И нещо лично. Децата ми останаха без татко, когато бяха само 13-годишни. Тогава хулената и хокана "комунистическа система" отпусна - без молби и прошения, както на всички с тяхната съдба, по цели 79 лева на хлапе.

Днес е тъжно. Вярвам обаче, че който посяга на беззащитните и слабите, добро не вижда, и това не е клетва.

А че ще има справедливост - няма спор. Ще стане. Но... при друго правителство. Дано не чакаме дълго!

25
4

Безсмъртното творчество на Дико Илиев

Да подкрепим с sms инициативите, свързани с делото на автора на Дунавското хоро

Стр. 26

Зенит дава 10 млн. евро за Божинов

Агентът на играча Джери Паломба преговаря в Англия с Манчестър Сити за продажбата му

ISSN 0861-1343

България

Софийските социалисти започват екоакция

Александър СИМОВ

Инициатива “Да спасим белите дробове на София” стартират столичните социалисти. Това съобщи специално за ДУМА общинската съветничка от БСП Гергана Алексова. Инициативата е започнала от БСП - Триадица, Градския съвет, Младежкото обединение на БСП - София, общинските съветници от левицата и депутати социалисти от столицата. Първата проява на левите ще бъде за защита на Южния парк от незаконното строителство.

Омръзна ни да живеем в такава среда, в която София непрекъснато е лишавана от зелени площи, коментира Алексова. Тя обясни, че скандалът със застрояването на Южния парк започва да прилича на “Софияленд” 2. Както вървят нещата, скоро в София няма да остане парк, където майките да могат да извеждат децата си, коментира Алексова.

Лявата общинска съветничка е внесла два въпроса в Общинския съвет. В първия тя настоява да получи отговор за какъв терен е издадено разрешението за строителство в Южния парк, а втория е на какво основание главният архитект Петър Диков е подписал това разрешение, заради което бе санкциониран от Дирекцията за национален строителен контрол.

В събота от 10 ч. столичните леви общински съветници ще дадат пресконференция точно на мястото, където бе почнат строеж в Южния парк, а впоследствие бе спрян. На нея те официално ще дадат старт на инициативата си.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Деца с увреждания от Враца получиха вчера дипломите си за завършен осми клас

Шоковите цени на енергоносителите вещаят нова мизерия

КТ „Подкрепа” настоява за спешно преразглеждане и предупреждава за денонсиране на подписани социални документи

В условия на криза, при наличие на спад в потреблението, замразени и намалени доходи на населението рязкото повишаване на цените на енергоносителите рязко ще влоши и без това мизерното жизнено равнище на населението. Това изтъква в писмо до председателя на НСТС и вицепремиер Симон Дянков лидерът на КТ “Подкрепа” д-р Константин Тренчев.

Конфедеративният съвет на “Подкрепа” на 15 юни разгледа предложенията за шоково вдигане на цените на енергоносителите. Анализът на последиците от исканията на естествените монополисти за нови цени от 1 юли 2010 г. показва, че, първо, няма да бъде изпълнена мярка 39 от подписания Протокол между социалните партньори и правителството за антикризисни мерки в подкрепа на заетостта, домакинствата, бизнеса и фиска. Това може да доведе до денонсиране на подписи от страна на социалните партньори, предупреждават от синдиката.

Цената на природния газ е важен компонент и като суровина, и като енергоизточник в себестойността на всички отрасли, припомнят синдикалистите. Това обстоятелство ще доведе до влошаване на икономическото състояние на българския бизнес, повишаване задлъжнялостта на населението и бизнеса, свиване на активностите и повишаване на безработицата. “Подкрепа” се опасява от рязко повишаване на инфлацията, екстремен отлив на абонати от топлофикациите и неминуеми фалити. Затова синдикатът настоява за спешно свикване на тристранката за разглеждане на цените на енергоносителите. На заседанието трябва да присъстват председателят на ДКЕВР и министърът на икономиката, енергетиката и туризма, категоричен е Тренчев.

Нови 18 хиляди без здравни права

С 18 346 са се увеличили хората, които са без здравни права през април в сравнение с март 2010 г. Това показва справка на НАП.

Приходната агенция изтъква, че увеличението е свързано с традиционно по-големия брой българи, които напускат страната, за да работят през лятото в чужбина. Друг проблем е, че някои работодатели не подават коректно данните при прекратяване на трудови договори на работници. В резултат на това някои служители продължават да се водят на работа и да са с непрекъснати здравноосигурителни права без на практика да са внасяни вноските им.

Повишаването на минималния осигурителен доход се отрази върху размера на вноските за здравно осигуряване на лицата, които не са осигурени на друго основание - например трайно безработните. От януари 2010 г. те внасят не по-малко от 16,80 лв. на месец, докато миналата година сумата беше 10,40 лв.

От 2010 г. здравните права на гражданите се прекъсват, ако не са внесени повече от три вноски за период от 36 месеца назад, а не 12 месеца, както беше до 2009 г.

Задържаха началника на БОП в Пазарджик

Началникът на сектор “Борба с организираната престъпност” в Пазарджик Георги Грозданов е арестуван. Акцията била срещу укриване на данъци и акцизи при продажба на горива, потвърдиха от полицията в града. Грозданов и Виктор Кожухаров, който му е подчинен, са задържани за 72 часа в Националната следствена служба в София.

Извършени са обиски на четири бензиностанции и две счетоводни фирми в Пазарджишко. Говори се, че едната от тях е собственост на съпругата на Грозданов. По непотвърдена информация са направени обиски и в бетонов център и офис в центъра на Пазарджик. Срещу двамата задържани са повдигнати обвинения за длъжностно престъпление и за принудително изтръгване на информация. Според обвинението шефът на БОП в Пазарджик е рекетирал фирми и е покровителствал техни конкуренти в петролния бизнес.

Младежи искат работа от Дянков

Георги АРГИРОВ

Инициатива срещу младежката безработица стартира в Благоевград. Инициатори са младежкото обединение на БСП, които започнаха събирането на подписи, които ще изпратят на финансиста Симеон Дянков. “Над 70 000 младежи до 29 години са трайно безработни”, заяви председателят на младежите от БСП Владимир Иванов. Според него трудът освен че дава възможност за доходи, предоставя социални контакти и добри професионални възможности за младите хора. Той е категоричен, че правителството не полага никакви усилия за това.

ОБЩИНА КОСТИНБРОД

ОБЯВА

На основание чл.25, ал.4 от Закона за общинска собственост, Община Костинброд обявява на собствениците на имот, представляващ УПИ XX-3907, че за частта попадаща в обект – публична общинска собственост - улица с О.Т. 82-83-70 от квартал 46 по подробния устройствен план на гр. Костинброд, Община Костинброд, одобрен със заповед № АБ – 147/1983 г. и заповед № 309/2010г. за изменение на подробния устройствен план подлежаща на отчуждаване дължимото обезщетение в рзмер на 1 800.00лв., определено със Заповед № 473/10.06.2010г. на Кмета на Община Костинброд ще бъде внесено по сметка в полза на правоимащите СТЕФКА САВОВА СТОЕВА и ЛЮДМИЛ ВЪТОВ ПЕТКОВ в банка „УниКредит Булбанк”, гр.Костинброд. Изплащането на обезщетението ще започне след влизане в сила на заповедта.

ОТ ОБЩИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

На вниманието на организациите от неправителствения сектор

Уважаеми колеги,

Каним ви най-учтиво и настоятелно на Форум на организациите от неправителствения сектор, които работят с деца.

Съгласно новия Правилник за дейността и организацията на Център „Фонд за лечение на деца”, обнародван в Държавен вестник, бр. 37 от 18 май 2010 г., 2-ма представители на неправителствения сектор трябва да бъдат избрани на Форума. Избраните 2-ма представители ще участват като членове в Обществения съвет към Фонда за лечение на деца и ще бъдат представени на Министъра на здравеопазването.

Форумът ще се проведе на 18 юни 2010 г. (петък), от 17:00 часа, на адрес: град София, ул. Славовица, бл. 53Е, вх. А, ет. 7, ап. 19.

Шест деца с алкохолно отравяне в „Пирогов”

Пет момичета и момче с алкохолно отравяне са приети в “Пирогов” само за 24 часа, съобщи доц. Анета Хубенова, началник на секцията “Токсикология”. Всички са на 13-14 г., почерпили се с водка по случай края на учебната година. Момичетата били с 1,6-1,8 промила алкохол в кръвта, а момчето - 2,6. Всички са от различни училища. По думите на доц. Хубенова подобни алкохолни маратони вече не са рядкост в началото и в края на учебната година. През тази година в “Пирогов” били приети много по-малко абитуриенти и с много по-малко алкохол в кръвта, отколкото тийнейджъри.

Цитат на деня

Когато един от съпрузите е ангажиран не 24, а 168 часа като мен, при наличието на непълнолетен член на семейството някой трябва да полага и грижи за това семейство в чисто битов план

Цецка Цачева за битовизмите и главата на семейството

Мая Манолова:

ГЕРБ да отзове двама депутати

35 минути разпитваха Светлин Танчев заради лобисткия текст в Закона за наркотичните вещества

Милена НИКОЛОВА

"Втори депутат от управляващото мнозинство си позволява да се държи по труден за квалификация начин, когато става дума за скандалната поправка в Закона за наркотичните вещества. Втори депутат от ГЕРБ лъже. "Това заяви вчера Мая Манолова от КБ, член на анкетната комисия, занимаваща се с разследване на скандала около публикувания лобистки текст в "Държавен вестник".

На разпит в комисията вчера бяха привикани зам.-шефът на НС Лъчезар Иванов, депутатът от ГЕРБ Светлин Танчев, който според информация от миналата седмица лично натискал за публикуването на негласуван текст в "Държавен вестник".

След изслушването на Танчев Мая Манолова обясни, че всичко, разказано от него, звучи неправдоподобно. Като аналогичен пример тя посочи зам.-шефа на здравната комисия Пламен Цеков, който също давал разнопосочни обяснения за гафа и накрая се оправдал, че заради 8 диоптъра очила е изчел в пленарна зала текст, разрешаващ скритата реклама на наркотични вещества.

Манолова настоя ГЕРБ да отзове двамата си депутати заради скандалния текст. Тези хора са на ръководни позиции в парламента, а създадоха невиждан прецедент, коментира тя. По думите й става дума за извършено престъпление, вероятно и с благословията на ръководството на ПГ на ГЕРБ или на НС. ГЕРБ трябва да стигне докрай в своето разследване и всички замесени да понесат политическа отговорност, призова Манолова. Тя подчерта, че се извършва престъпление в самия парламент и звучи кухо заявката на ГЕРБ за борба с престъпността на всички нива.

По време на изслушването Светлин Танчев, който е и председател на комисията по еврофондовете, не можа да обясни защо е проявил такъв засилен интерес към някакъв текст от здравен закон и защо е сигнализирал за някакви нарушения при неговото публикуване. На въпрос на Манолова откъде е разбрал, че НС ще обнародва погрешен текст, той се позова на юридическия си съветник Слав Даскалов, който го подтикнал да редактира текста преди обнародването. Депутатът каза, че сам е написал лобисткия текст, който по-късно излиза в "Държавен вестник" и за който алармират от канцеларията на президента. На пореден въпрос на Манолова той отговори, че побързал с редакцията, защото не искал от президентството да излезе този сигнал за грешка в закона. "Знаех, че има напрежение между институциите. Ако аз не бях сигнализирал, президентът щеше да го направи", обясни Танчев.

Председателят на здравната комисия и зам.-председател на парламента Лъчезар Иванов се опита категорично да се разграничи от заместника си Пламен Цеков и Светлин Танчев. Той обясни, че не желае по никакъв начин името му да бъде свързвано със скандала.

Снимка Иван СТОИМЕНОВ

Специално подбран цитат на американския президент Теодор Рузвелт получи депутатът от Коалиция за България Михаил Миков от приятелите си от левицата, които почерпи в парламента. "Заслугата принадлежи на онзи, който е на арената, чието лице е изцапано с прах, пот и кръв, който се бори доблестно, греши и отново тръгва към целта, който с ентусиазъм и всеотдайност се раздава в достойна кауза, който в най-добрия случай ще преживее триумфа на високо постижение, а в най-лошия ще се провали с утехата, че е действал смело и мястото му никога няма да бъде сред онези, които не познават нито победата, нито поражението", гласеше поздравлението от ПГКБ за Мишо, който изненадващо се оказа на 50

Отрязаха вдовишките пенсии

Мнозинството в парламента отново не изпълни обещанието си за вдовишките пенсии. Предложението на ДПС бе през 2011 г. тези пенсии да се вдигнат с 5%, през 2012 г. - с още 5 на сто, и през 2013 г. - с 10%. Мнозинството обаче реши вдовишките пенсии да не се увеличават догодина, а след това до 2015 г. да нарастват с по 5 на сто.

Лицата, включени в програми за подкрепа на майчинството и насърчаване на заетостта, няма да се осигуряват за безработица, решиха още депутатите.

"Не изпълнявате предизборните си обещания. Ако вярваме на министъра на финансите, че следващата година ще излезем от кризата, тези 5 млн. лв. няма да бъдат никакъв проблем", обърна се към мнозинството Адемов. Той обърна внимание на ГЕРБ, че над 600 000 пенсионери очакват тези годишни надбавки.

Социалистите искат намаляване на акциза на цигарите

Между двете четения на актуализацията на бюджета ще предложим цялостно намаляване на акциза на цигарите, заяви вчера депутатът от КБ Корнелия Нинова след заседанието на парламентарната комисия по вътрешна сигурност и обществен ред. Нинова добави, че предложението е акцизът на българските цигари да бъде по-нисък от този на вносните, който обаче също да бъде понижен. По думите й така ще бъде стимулирано българското производство на тютюневи изделия.

Вътрешният министър бе изслушан по време на заседанието вчера. Той докладва, че се правят насрещни проверки на митничари, към които са заприходени бандероли, с които са прилагани схеми за източване на държавния бюджет. Цветанов съобщи и че по доклада за контрабандата и дейността на митниците, който е представен на премиера има образувано досъдебно производство.

Цецка призна, че мъжът й е в „Булгартабак"

Парламентарната шефка Цецка Цачева призна, че мъжът й работи в "Булгартабак", след като дълго мълча по въпроса.

Както ДУМА писа, съпругът на Цачева Румен Данговски е назначен от миналата година точно в дирекцията, която координира приватизацията на тютюневия холдинг. Вчера Цачева се оправда, че мъжът й не бил на ръководен пост. Тя не уточни какво точно работи половинката й в дружеството, а само заяви, че той има диплома за инженер-архитект и се занимавал с узаконяване на недвижими имоти на "Булгартабак", които до момента нямат Акт 16 и не са въведени в експлоатация. ДУМА припомня, че Данговски е работил като архитект, проектирайки гробищни паркове. В момента Данговски бил в командировка, съобщи жена му. Тя поясни, че пътуването му е по повод документите на имоти, които са свързани с приватизацията.

Цачева без притеснение обяви, че в случая няма конфликт на интереси. Парламентарната шефка посочи, че съпругът й работи по трудово правоотношение, за което не се изисква конкурсна процедура по назначаване. Според източници на ДУМА Данговски е назначен в холдинга без конкурс, от дружеството обаче твърдяха, че той е преминал през необходимите процедури.

Когато аз дойдох в София, с мен дойде цялото ми семейство, сподели шефката на депутатите. По думите й нормално било съпругът й да си потърси работа, но предвид очаквания интерес категорично не можело да бъде в държавни структури, министерства, институции, които ползват публични средства. Тъй като Цачева била непрекъснато заета, било нормално той да си намери работа на обикновено работно време.

СЕМ остава в орязан състав

След като миналата седмица мнозинството направи всичко възможно да отложи гласуването на ветото на държавния глава върху Закона за радиото и телевизията, вчера то бе отхвърлено със 136 гласа "за", 39 бяха против и нито един "въздържал се". Поправките, заради които президентът Георги Първанов спря закона, засягат Съвета за електронни медии. Така с вчерашния депутатски вот членовете на регулатора в крайна сметка ще бъдат намалени от 9 на 5.

В мотивите си да наложи вето президентът изтъкна, че приема аргументите на вносителите за икономии в бюджета, но според него средствата, които биха се спестили, са скромни. В същото време прекомерното съкращаване на състава на СЕМ може да му попречи да изпълнява предвидените от закона правомощия.

"Вашето предложение ме навежда на мисълта, че се колебаете кой тип медийна демокрация да изберете - тип "Силвио Берлускони" или тип "Уго Чавес", обърна се към мнозинството Петър Курумбашев от КБ. Той обясни нагледно първия случай: "Имаш крава, пиеш мляко", т.е. притежаваш медии, те те хвалят. Вариантът "Чавес" е противоположен - няма нужда да имаш частни медии, защото използваш държавните", обясни депутатът. Липсата на аргументи в становището на медийната комисия е принизяване на конституционната роля на държавния глава и на Народното събрание, обявиха от КБ и ДПС.

ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД

ЗАПОВЕД № 865/15.06.2010 г.

На основание чл.35, ал.1 от Закона за общинската собственост, чл.58, ал.1 и чл.82 ал.1, т.3 от Наредбата за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество и в изпълнение на Решение № 273, протокол № 13 от 31.10.2008г., Решение №39, протокол №3 от 05.03.2010г., Решение №150, протокол №7 от 28.05.2010г. на Общински съвет -Благоевград

НАРЕЖДАМ:

1. Да се проведе публично оповестен конкурс за продажба на самостоятелен обект в сграда с идентификатор № 04279.613.422 1.20 /нула четири две седем девет точка шест едно три точка четири две две точка едно точка две нула/ с адрес гр. Благоевград, ул. "Тодор Александров" №19, ет.5 по кадастралната карта на гр. Благоевград, одобрена със Заповед №РД-18-32/10.05.2006г. на Изпълнителния директор на АК, Благоевград, целият с площ -461,00 / четиристотин шестдесет и един / кв.м.

1.1. Началната конкурсна цена е в размер на 524 000,00 /петстотин двадесет и четири хиляди / лева без ДДС.

1.2. Заплащането на цената се извършва в двуседмичен срок от влизане в сила на заповедта за определяне на участника спечелил конкурса.

1.3. Критерий при оценяване на конкурсните предложения е : Предложената офертна цена

2. Депозитната вноска в размер на 50% от обявената начална цена по т.1.1 представляваща 262 000,00 /двеста шестдесет и две хиляди / лева следва да постъпи до 16.00 часа на 06.07.2010г. по банкова сметка на Община Благоевград BG 71 SOMB 91303313725301; BIC SOMBBGSF в "Общинска банка" АД, клон Благоевград.

3. Утвърдената конкурсна документация се получава в стая 316 в сградата на Община Благоевград след заплащане на такса в размер на 600 /шестстотин/ лева с ДДС, платима в брой в касата на Община Благоевград до 16.00 часа на 05.07.2010г.

4. Оглед на обекта се извършва всеки работен ден до изтичане на срока за подаване на предложенията за участие в конкурса, след представяне на документ за закупена конкурсна документация.

5. Участниците в конкурса представят предложенията си в срок до 12.00 часа на 07.07.2010г. в Община Благоевград, стая 316 в запечатан плик, върху който се отбелязват цялостното наименование на обекта на конкурса и името и адреса на подателя.

6. Начален час на провеждане на конкурса 14.00 ч. на 07.07.2010г. в зала 101 на Община Благоевград.

7. Настоящата заповед да се публикува в един централен и един местен ежедневник и да се обяви на видно място в общинска администрация.

КОСТАДИН ПАСКАЛЕВ
Кмет на Община Благоевград

България

Село възроди 70-годишно читалище с лични дарения

Ремонтирано читалище и напълно нов кафе-клуб към него отвориха врати вчера в самоковското село Поповяне. Възраждането на 70-годишното читалище "Светлина" се превърна в истински празник за всички жители на селцето, които препълниха площада пред кметството още преди 9 часа сутринта. Ентусиазмът на поповянци се усилваше от шумното и цветно детско присъствие. Десетки малчугани щъкаха неуморно между пейките и фонтанчето в центъра на селото. А бабите една през друга сочеха своите внучета и обясняваха, че именно тяхното "гардже е най-хубаво".

Около 9,30 ч. пред читалището се появи виновникът за празничната атмосфера. Левият кмет на Поповяне Константин Беров, който с упоритост и ентусиазъм доказва, че оправданието "няма пари" не може да спре реализацията на добрите идеи.

Бабите от селото сами поискаха да си имат кафе-клуб, защото Клубът на пенсионера е запазена територия за мъже, разказва кметът. Читалище "Светлина" е отворило за първи път врати през далечната 1940 г. и винаги е било повод за гордост на селото. Библиотеката му е много богата, а и до днес се пази традицията между стените му да текат дълги и сериозни дискусии за случващото се в селото, в страната и по света.

Константин Беров се залавя сериозно с идеята да освежи читалището, да го ремонтира и да му "подари" кафеклуб с място за срещи, игра на шах и карти и раздумка пред страниците на вестниците. Знаех какво ще ми отговорят от голямата община, че няма пари, разказва кметът. И изброява познатите вече до болка проблеми на общините в България - орязани субсидии, забавени плащания, замразени европроекти.

Двамата с кмета на Самоков Ангел Николов обаче прегръщат дружно идеята за възраждане на читалище "Светлина". Една полуразрушена сграда в центъра, съседна на магазина и пенсионерския клуб, е идеална за целта. Получихме разрешение от община Самоков и започнахме ремонта, уточнява Константин Беров. Кметът подчертава дебело, че и за ремонта, и за обзавеждането на кафе-клуба не е използвана и стотинка от общинския бюджет. Всичко е с лични дарения на кмета и хората от селото. Сериозно помага и Славчо Червенков, арендатор, който ръководи местната земеделска кооперация.

Днес читалището посреща гости усмихнато, пребоядисано, с нова дограма, бар и кафене. След официалните думи поповянци нямат търпение да влязат в новата придобивка на селото. На една от масите грижливо са подредени няколко броя на в. ДУМА. Цяло село чете вестника. Някои са абонати, а други отделят специално време, за да разлистят любимите страници в читалището, разказва Беров.

Отделно място в кафенето има за любителите на шаха, а бабите признават, че обичат да мерят сили и на карти, и табла дори.

Скоро читалището ще си има и телевизор. Той ще е личен подарък за поповянци от кмета на Самоков Николов. Той дава обещание за подарък пред микрофона и пред благодарните погледи на селяните. Най-много на телевизора се радват малчуганите.

Първокласничката Деница също се изправя пред площада. С треперещо гласче рецитира "Аз съм българче", а бабите се просълзяват от гордост и умиление. Малките четат, клати глава пенсионерка с прошарена коса. Разказва, че в селото няма интернет и цяла ваканция малчуганите прекарват по поляните, край реката и на мегдана. Сега ще водя внуците и в клуба. Ще пият сокчета, ще хапват сладкиши и ще могат да погледат телевизия, добавя бабата.

През това време кафенето вече е препълнено с народ. Мъжете разлистват вестници и палят по цигара. Жените отварят сладка приказка за децата и внуците, за черешите в двора и за кокошките на съседа.

Снимкг Благовеста ЦВЕТКОВА

Кметът на Поповяне Константин Беров (вдясно) и кметът на Самоков Ангел Николов прерязаха лентата на новия кафе-клуб към читалището

Освен маси за шах и табла в клуба има специален кът и за в. ДУМА

Ралица ТАБАКОВА

Бабите от Поповяне сами поискали свое място за четене и срещи. Кметът доказал, че и в криза пари има

Наред са „Телефонистите"

Поредната спецакция на МВР този път носи името "Телефонистите". Вчера в Горна Оряховица са били заловени четирима мъже на възраст между 20 и 30 години, криминално проявени. Други двама, таксиметрови шофьори, са задържани в Пловдив. При обиските и претърсванията полицаите са намерили и иззели телефонните карти, с които са били осъществявани обажданията, СИМ-карти и около 15 000 лева. Измамите, за които групата е заподозряна, са поне 10 и са за над 30 000 лева. Те са действали по познатия сценарий "роднина е в ареста".

Полк. оз
КИРИЛ ИВАНОВ ТАЧЕВ

ЧЕСТИТ 85-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ
На 15.06.2010 г.

Пожелаваме ти здраве, жизненост и дълголетие.

От семейството, другари и приятели

КС допусна иска срещу закона за академичния състав

Велиана ХРИСТОВА

Конституционният съд допусна за разглеждане по същество искането на 52-ма народни представители за установяване на противоконституционността на 31 текста от Закона за развитие на академичния състав.

Законът бе приет повторно без промяна, след като президентът наложи вето върху някои текстове. КС е образувал делото на 2 юни. Определението за допускането на иска е дадено от съда след закрито заседание на 15 юни.

Законът създава неравнопоставеност и дискриминация спрямо участниците във вече стартирали процедури за научни степени и звания и нарушава правната сигурност, смятат вносителите на иска. Те оспорват, че единните държавни изисквания за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности се определят от МС, а не със закон.

Според иска това, че придобитите в чужбина научни степени се признават по усмотрение на вузовете и научните организации, противоречи на принципа на правовата държава. Противоречи на Конституцията и определянето на таксите с правилник, а не със закон.

Оспорва се начинът на формиране на национална листа на членове на журита и арбитри, както и въвеждането на степен "доктор на науките", без тя да има отношение към заемането на длъжност. Сред атакуваните текстове са и замяната на званията с длъжности, забраната за съдебен контрол върху актовете на Арбитражния съвет и пр.

Като заинтересовани страни КС конституира парламента, президента, МС, просветния министър, БАН, Софийския университет, УНСС, ТУ-София, МУ-София, Великотърновския, Пловдивския и Варненския свободен университет, Съвета на ректорите, Съюза на учените, Движение "За европейско развитие на България". Страните могат в 20-дневен срок да представят писмени становища.

Пет години затвор за екшефа на държавния резерв

Софийският градски съд призна за виновен бившия началник на държавния резерв Димитър Димитров и го осъди на пет години затвор. Димитров е подсъдим за безстопанственост. Според прокуратурата от сключени сделки за горива са настъпили вреди за държавата за около 120 млн. лева. Димитров беше третият шеф на резерва, изправен на съд. Първият бе Йовчо Йовчев, а заедно с него бяха обвинени за източване на гориво от резерва още 15 души от цялата страна. Вторият бивш шеф на резерва, обвинен от прокуратурата, е Станислав Копаров. По неговото дело обвиняем е и Мирчо Циганина.

Актуално

Нека накараме Европа да заработи отново

Не можем да затворим всички пътища за възстановяване - нуждаем се от прогресивна публична инвестиция

Пол Нируп РАСМУСЕН, президент на ПЕС
Сергей СТАНИШЕВ, председател на НС на БСП

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

През първата половина на 2010 г. станахме свидетели на преобразяването на икономическата криза в "криза на еврозоната". В европейските заглавия всеки ден преобладават сведения за спекулативни нападки и обезценяване на еврото. Основите на ЕС не са били така разклатени, както през последните шест месеца. Докато американските, китайските, австралийските и индийските агенции отбелязват всеки положителен знак за възстановяване, макар и с бавни темпове, то доминираният от консерваторите ЕС изтънява под медийната диета от бюджетни съкращения, режим на икономии и стагнация.

Европа както и Европейският съвет на 17 юни отчаяно се нуждаят от свеж подход.

Консервативният метод не работи

Нуждаем се от подход, който поставя на първо място хората, а не пазара. Обновената европейска социалдемокрация може да помогне за това. Партията на европейските социалисти е политическото семейство, което може да даде отговорите за решаване на кризата в еврозоната. Трябва да намерим начин да постигнем дългосрочна стабилност. Европейският механизъм за това трябва да бъде постоянен. Засилена икономическа координация в Европа означава стремеж към стартиране на евробондовете и създаване на европейска агенция по дълговете. Време е да поставим началото на европейската солидарност.

Правилната финансова регулация означава и данък върху финансовите трансакции. Тя означава регулация на хедж фондовете и фондовете за инвестиране в частен капитал, за да се прекрати диктуването от тяхна страна на правилата на демокрация.

За да постигнем баланс в Европа до 2020 г., се нуждаем от

силно социално измерение

включително намаляване на бедността. Трябва да приемем сериозно задължението за намаляване на въглеродните емисии. Нямаме нужда от 10 години икономии и съкращения, а от нов начин на мислене, който оценява стойността на публичните инвестиции. Нуждаем се от нова архитектура на европейската икономика, която да осигурява работни места за младите и защита на възрастните. Това означава смислени планове за назначаване на младежи и прецизна пенсионна реформа. Това означава Европейски пакт за работа и социална реформа, който да вдъхне живот на възстановяването, а не икономии след икономии, задушаващи растежа.

Това са отговорите, които европейската социална демокрация може да сложи на масата. А те са част от нарастващ списък с предложения, които показват, че прогресивният път е правилният.

Но какво причини тази перфектна буря от икономическо затруднение и политически цинизъм, която постави ЕС в положение на криза? Как в разстояние на шест месеца най-големият търговски блок бе редуциран до степен, по-малка от сумата на неговите постоянно спречкващи се части?

И най-важното,

какви мерки трябва да бъдат предприети веднага

за да заработи Европа отново?

Лидерите на ЕС ще се срещнат утре на Европейски съвет. Сред тях ще бъдат силно смиреният канцлер на Германия и странно мълчаливият президент на Франция. Г-жа Меркел прекара последните шест месеца, яростно рисувайки черти в пясъка само за да ги види отмити една по една от вълните на общественото мнение, а г-н Саркози като цяло каза много малко. Ясно е, че мнозина ще погледнат на тази последна тенденция като на добре дошло развитие, но е ясно също така, че никой от актьорите не е предоставил каквото и да е решение, близко до стандартите за лидерство, така необходимо по време на криза. Това, което липсва, са решителни действия.

"Перфектната буря", обхващаща ЕС, беше провокирана от най-лошата възможна реакция по време на криза - колебанието. Германия и Франция, които са историческият двигател на развитието на ЕС, са в застой. Ксенофобската политика оказва своето разрушително влияние, като заслуга има и Меркел, която позволи тази ситуация да се развие. Разочарованото общество, страхувайки се от ефектите на кризата, е насърчавано да хвърля вината върху най-лесната жертва: най-изоставащите или върху гърците (варварите).

Но

кризата не е причинена от Гърция

Разбира се, службите на финансовата индустрия бяха изключително доволни да стоят настрана и да наблюдават как някой друг поема вината. Да не забравяме и консервативните сили, които със задоволство обслужваха тази политика на ксенофобия.

Консервативното мнозинство извърши такава социална безотговорност, като се има предвид икономическото безумие с въвеждането на режим на икономии след наложен вече такъв. И докато почти всеки друг глобален търговски блок използва стимулиращи пакети за създаване на работни места, десноцентристите изглеждат някак убедени, че могат да постигнат потушаване на ситуацията в Европа.

Подходът на ПЕС за откриване на нови работни места ще се превърне в еталон номер едно за измерване на възстановяването. Според ПЕС не може да има подобрение, ако безработицата продължава да е висока. И европейската валута ще бъде защитена, когато бъде осъзната важността на отборната работа - както в добри, така и в лоши времена.

В навечерието на срещата на Европейския съвет лидерите на социалистическите и социалдемократическите партии, които съставят Партията на европейските социалисти, ще се съберат, за да приемат официално нашия алтернативен, прогресивен път за излизане от кризата. Ще се съберем уверени, че нашият път е пътят напред. Присъединете се към нас, за да накараме Европа да заработи отново.

Президентът на Партията на европейските социалисти и председателят на Националния съвет на Българската социалистическа партия публикуват съвместната си статия в прогресивни леви издания във всички държави от Европейския съюз навръх заседанието на съвета на ЕС.

Икономика

Над 100 млрд. лв. е междуфирмената задлъжнялост

Повече от 60 на сто от фирмите в страната имат просрочени дългове

Над 100 милиарда лева е междуфирмената задлъжнялост, съобщи Владимир Георгиев, изпълнителен директор на свободния регистър Debtnet, цитиран от Дарик. По думите му над 60 процента от фирмите имат просрочени дългове, сочи изследване, представено от Debtnet.

Около 20 на сто от фирмите в просрочие са определили дълговете си като големи, уточни Владимир Георгиев. Той допълни, че представителите на бизнеса сами са определяли дали задълженията им са големи или не на базата на съотношението с оборотите на фирмите им. Най-големите задължения са в сферата на строителството и мебелната промишленост, където около 90 на сто от фирмите имат дългове. По райони най-сериозен е проблемът в югоизточния, където 70 на сто от фирмите имат просрочени задължения. В същото време дълговете на държавата към бизнеса са едва около 2 процента от общите междуфирмени задължения - 2 млрд. лв. на фона на 100 млрд. лв.

Според Георгиев основен проблем остава несигурността на икономическата среда. Бизнесът счита, че са му нужни 66 месеца след дъното на кризата, за да се възстанови напълно, сочи още изследването.

Тютюнопроизводителите искат намаляване на осигуровките

Тютюнопроизводители от пет области на Североизточна България протестираха вчера в Дулово. Основното им искане е за незабавно изплащане на 116 млн. лв. премии за продукция от миналата година съгласно споразумение между МЗХ и Националното сдружение на тютюнопроизводителите в България. Вчера бе добавено и още едно искане на тютюнопроизводителите - за намаляване на високите осигуровки на земеделците. Според депутата Камен Костадинов, който присъства на протеста, при актуализацията на държавния бюджет сумата от 116 млн. лв. трябва да бъде записана така, че да не е поставена в зависимост от други условия. Костадинов смята обаче, че тези пари могат да бъдат изплатени най-рано около средата на следващия месец.

Междувременно вчера Международният съюз на тютюнопроизводителите извести, че европейските стопани са в изключително трудна икономическа ситуация. Ако бъде прието новото предложение на Световната здравна организация за забраната или ограничаването на употребата на съставките "Бърли" или "Ориенталски" в цигарите, тютюнопроизводството в Европа може да замре. В България ще бъдат засегнати 38 хил. производители, със семействата си - 180 хил. души и общо 70 хил. стопани в Европа, които отглеждат тези сортове.

Коригираха данните за чуждите инвестиции

Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) за първите 4 месеца на 2010 г. са 168,1 млн. лв., показват данни на БНБ. Само през април по предварителни данни те са за 36,7 млн. евро.

Предварителните данни за първите три месеца бяха за отрицателни ПЧИ в България в размер на 22 млн. евро. Ревизията обаче показва, че те са положителни в размер на 131 млн. евро.

Според детайлните данни преди ревизията имаше ръст с 412% на годишна база до 513 млн. евро на инвестициите в нефинансовия сектор за първото тримесечие на 2010 г., а външният дълг на банките намаляваше с 504,9 млн. евро за трите месеца (дългът към банките майки е форма на ПЧИ).

Според министъра на икомиката пък Трайчо Трайков 4 транзакции за 200 млн. евро формират отрицателните ПЧИ до март.

Спрямо първите 4 месеца на 2009 г., когато ПЧИ са били за 955 млн. евро (пак по ревизирани данни), спадът е с 82%. Ревизиите на данните за април 2010 г. в следващите месеци могат да намалят този спад, тъй като в последните месеци и години ревизираните данни винаги са показвали по-големи стойности на преките чуждестранни инвестиции.

Падат лихвите по депозитите, покачват се по кредитите

15 банки са намалили лихвите по депозитите си през май, съобщи анализаторът Иван Стойков от "Моите пари", предаде Дарик. При кредитите се наблюдава обратната тенденция - покачване с около десет базисни пункта. Ако парите от депозита след това ще бъдат изхарчени в България, е по-добре да се съхраняват в български лева. Влоговете в левове носят малко по-добри лихви от евровите, обясни Иван Стойков. "Тенденцията започна от много време насам. Месец май не прави изключение, дори е доста показателен за тази тенденция, защото 15 банки понижиха лихвите по депозити", каза експертът.

При лихвите по кредитите обаче се регистрират покачвания. "Тези повишения бяха при ипотечните кредити. Една банка увеличи двата базисни пункта и лихвите по потребителските кредити. През май имаше и такива банки, които подобряваха лихвените условия. Има кредитори, които повишиха лихвите през май", каза Стойков. Според експерта има шанс повишението на лихвите по заемите да не се запази като тенденция и в следващите месеци. Повечето сигнали обаче сочат към запазване на ръста на лихвите по кредитите.

Снимка БГНЕС

България в XXI век: Дупка до дупка - така изглежда пътят през Ришкия проход между Карнобат и Шумен. Само преди няколко месеца - в края на миналата година, този път беше рехабилитиран

Кабинетът разтрогва договора с Fitch

Правителството ще се откаже от услугите на международната кредитна агенция Fitch Ratings, става ясно от дневния ред на днешното му заседание.

Срокът на договора с агенцията изтече още в края на миналата година и няма да се подновява. Мотивът на финансовото министерство е, че не е необходимо да се плаща на много агенции за една и съща услуга.

Рейтингът на страната ни ще се следи от други три подобни огранизации. Fitch понижи оценката на страната и прогнозира, че гръцкият сценарий може да се прехвърли и у нас, както и че има рискове за банките със собственици от южната ни съседка.

Тези данни се появиха, след като стана ясно, че договорът на агенцията няма да бъде подновен, а от финансовото министерство коментираха, че общественото мнение се манипулира именно заради това.

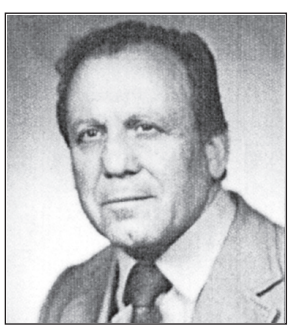
ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 17.06.2010 г. се навършва 1 година

без нашия непрежалим брат, вуйчо и дядо

Трендафил Господинов Койчев

18.III.1922 - 17.VI.2009 г.

Заслужил лекар, о.з. полковник

Нека си спомним за човека, който остави вечна следа в нашите сърца със своята доброта, човечност и благородство!

Мили дядо, толкова ни липсваш! Поклон пред светлата ти памет!

От семейството

Панаирът плати на държавата забавен дивидент

Международният панаир в Пловдив е изплатил на държавата дължимия за 2006 г. дивидент от 1 395 682 лв., заради чието забавяне миноритарният собственик - Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, заведе дело през миналата година. Това съобщиха вчера от дружеството, което се контролира от фирма с преобладаващото участие на Георги Гергов. Печалбата на дружеството през 2006 г. е била 5 млн. лева. Тогава чрез участие в различни фирми Георги Гергов става собственик на 50.36% от панаира, въпреки че дружеството е в забранителния приватизационен списък.

Дял от дивидента (375 хил. лева) предстои да получи и община Пловдив, а сумата ще бъде инвестирана в ремонти на детски градини, се казва в съобщението на Пловдивския панаир. За това са се споразумели председателят на Съвета на директорите на дружеството Георги Гергов, кметът Славчо Атанасов и председателят на общинския съвет Илко Илиев. Точният размер на дивидента се изчислява в момента и парите ще бъдат преведени по сметките на общината до няколко дни. Частният инвеститор Георги Гергов и община Пловдив са съдружници в смесената фирма "Пълдин туринвест", която притежава 50.36% от капитала на Международен панаир Пловдив АД.

„Южен поток" може да заобиколи България

"Южен поток" може да заобиколи България и да мине през Румъния, казва в коментара си за агенция РИА Новости журналистът Андрей Федяшин със заглавие "България, Русия и "тръбната опера".

Политическият наблюдател на информационната агенция напомня, че още преди Русия да участва в търга за АЕЦ "Белене", някои руски експерти са се учудвали защо й трябва на Русия да прокарва през България петролопроводи, газопроводи и на това отгоре да изгражда АЕЦ, като формира конкуренция между енергоносителите и създава за самата себе си бъдещ конкурент.

Федяшин задава и риторичния въпрос: Може ли без политика там, където има нефт, газ и енергийна безопасност, "Набуко", "Южен поток"? И сам си отговаря: Абсурд. Без политически игри нищо не става в енергетиката.

Практично земеделие

ЕЧЕМИК

Търговията с ечемик е ограничена и вяла поради изчерпване на количествата от старата реколта. Средната цена за май, по данни на САПИ, е 194 лв./тон. През юни цената отбелязва лек спад - 192 лв./тон и както по-рано прогнозирахме, това се дължи на приключване на интервенцията на пазара на 31 май. Около 20 юни се очаква да стартира жътвата на ечемика в някои области на страната.

На европейските борси в края на май бе отчетен лек спад на фючърсите за август. На борсата в Будапеща фючърсните цени се установиха на равнище от 105 дол./тон.

Прогнози за стартовите цени на ечемика от новата реколта почти не се правят, тъй като те са функция от състоянието на пазара на пшеницата. Следвайки логиката на пазара и факторите, които оказват влияние върху него, може да се очаква стартова цена от 175-185 лв./тон без ДДС.

До края на юни се очаква лек спад в изкупната цена на ечемика. Сделки ще се сключват в ценовия диапазон 180-190 лв./тон без ДДС.

ЦАРЕВИЦА

На пазара на царевица в средата на юни се регистрира активност. Повишение на изкупните цени с 2 на сто е регистрирано в Североизточния и Северозападен район на страната. Търговията се реализира в големи ценови разлики: от 220 до 270 лв./тон без ДДС.

В периода 28.05./04.06.2010 г. е осъществен износ в размер от 2187 тона за Турция чрез морски транспорт.

На европейските борси царевицата приключи седмичния оборот с положително отклонение. На борсата в Будапеща достигнатата цена е 162 дол./тон.

На борсата в Чикаго също беше отчетено повишение на котировките средно с три на сто. Доставката за юли достигна до 141,34 дол./тон.

По данни на Световния съвет по зърно от 20 май прогнозите за обема на производство са повишени с 13 млн.тона до историческия рекорд от 822 млн.тона.

Очакваме през юни търговията да се осъществява в ценовия диапазон 240-270 лв./тон. Тенденцията е на леко повишение на цената поради сезонното активизиране на животновъдите за покупка на фураж.

СЛЪНЧОГЛЕД

Черният маслодаен слънчоглед е на изчерпване и ценовите котировки в повечето случаи са поскоро статистически величини. Средната цена за май по данни на САПИ е 561 лв./тон без ДДС. В началото на юни ценовият диапазон, в който се търгува, е 560-600 лв./тон.

Износът към трети страни за реколта 2009 г. към 4.06.2010 г. е в размер на 340 835 тона. В началото на юни е осъществен износ в размер на 2264 тона за Турция чрез железопътен транспорт.

През седмицата стабилно развитие демонстрира пазарът на слънчоглед и слънчогледово масло. Суровото слънчогледово масло на борсата в Ротердам запази цената си от края на предходната седмица - 91 дол./тон, а котировките на слънчогледа във Франция се стабилизираха на равнище от 320-335 евро/тон.

С особено голям интерес се очаква стартовата цена на рапицата. Направените анализи показват възможност за сравнително висока стартова цена - 470-480 лв./тон без ДДС.

През последната седмица на май цените на рапицата получиха подкрепа в резултат на по-ниските цени на суровия петрол. Цените на рапицата на борсата МАТИФ затвориха в петък на ценови равнища от 309 евро/тон. На борсата в Будапеща фючърсите за август са: рапица - 283 евро/тон; слънчоглед - 272 евро/тон. Прогнозата е за стабилни ценови равнища и достигането на средна цена от 600 лв./тон без ДДС до края на юни, но при ниски обеми на търговия.

Вече се подават заявления за подпомагане по мерки 311 и 312

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

От вчера (14.06.2010 г.) ДФ "Земеделие" приема заявления за подпомагане по мярка 311 "Разнообразяване към неземеделски дейности" и мярка 312 "Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия". В ДВ, бр.37 от 18 май 2010 г. са публикувани измененията и допълненията на двете наредби (Наредба №29/2008 г. и Наредба №30/2008 г.), които уреждат реда и условията за финансово подпомагане на проекти по двете мерки, а именно:

В обхвата на дейностите, за които не се предоставя безвъзмездна помощ, се включва развъждането на животни.

Също така се увеличава финансовата помощ за проекти за производство и продажба на енергия от възобновяеми енергийни източници до 80% от одобрените разходи, но не повече от левовата равностойност на 200 000 евро. Разликата между пълния размер на одобрените разходи и размера на субсидията се осигурява от кандидата, чието участие може да бъде само в парична форма.

Въведено е и условието финансова помощ да не се предоставя на бенефициенти, за които бъде установена функционална несамостоятелност (изкуствено разделяне на производствените и технологичните процеси в различни проекти или установяване ползването на обща инфраструктура) и/или изкуствено създаване на условия, необходими за получаване на помощта, с цел осъществяване на предимство. Недопустими за подпомагане стават инвестиции, за които е установена такава функционална несамостоятелност и/или изкуствено създадени условия за получаване на помощта.

По този начин максималният размер на общите допустими разходи, за които се кандидатства, заедно с тези, за които не се кандидатства, но са част от цялостния обект на инвестицията и без тях не може да бъде завършен и/или да функционира самостоятелно, не трябва да надхвърля левовата равностойност на 400 000 евро. За проекти за производство на енергия от ВЕИ общите допустими разходи за един проект остава левовата равностойност на 1 000 000 евро.

Също така вече е въведено задължително извършване на посещение на място в срок до 30 работни дни от подаване на заявлението за подпомагане, от длъжностно лице на Разплащателната агенция (РА) за проекти, включващи строително-монтажни работи. За този вид дейности не се предоставя помощ, ако същите са извършени преди задължителното вече посещение на място.

В обхвата на допустимите за финансово подпомагане разходи вече се включва и закупуването на транспортни средства, машини, съоръжения и оборудване чрез финансов лизинг, но при условие че ползвателят на помощта стане собственик на съответния актив не покъсно от датата на подаване до РА на заявката за окончателно плащане по одобрения проект.

За допустими разходи, чиято стойност е по-висока от левовата равностойност на 15 000 евро или са част от доставки/услуги на обща стойност, по-висока от левовата равностойност на 15 000 евро, предложени от един доставчик, се изисква предоставяне на най-малко три съпоставими независими оферти в оригинал. В случаите на доставка на машини офертите трябва да съдържат подпис и печат на производителя или официалния представител/вносител с цел определяне на основателността на предложените разходи. Кандидатът представя и заверени копия на предварителни или окончателни договори с избраните изпълнители/доставчици. Кандидатът следва да изпрати запитване за оферта по приложения към наредбите образец. В случаите, когато кандидатът не е избрал най-ниската оферта, направеният избор се обосновава писмено.

Въведено е и изискването оферентите - местни лица, да са вписани в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, а оферентите - чуждестранни лица, да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. Оферентите на строително-монтажни работи, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за камарата на строителите (ЗКС) и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от ЗКС. Изискването за вписване в търговския регистър към Агенцията по вписванията не се отнася за НССЗ.

За разходи, чиято стойност възлиза на по-малко от левовата равностойност на 15 000 евро, или са част от доставки/услуги на обща стойност, по-малка от левовата равностойност на 15 000 евро вече се изискват заверени копия на предварителни или окончателни договори с избраните доставчици или изпълнители, като отпада необходимостта от най-малко една оферта в оригинал, с цел определяне на разумността и основателността на предложените разходи.

От 3 на 5 месеца се удължава срокът за извършване на административни проверки, одобряване или отхвърляне на заявлението за подпомагане, като вече срокът започва да тече от крайната дата за съответния период на прием на заявлението.

КОМЕНТАРЪТ НА „АГРО ММ"

Уважаеми земеделски производители,

Публикуваме прогнозен баланс на пшеница и ечемик за 2010/2011 г. При разработване на раздела "ресурс", оценката е направена на база наблюдение на площите, осъществено от МЗХ, и определеното от експертите състояние на посевите, като "добро" и "много добро". Разбира се, до прибиране на реколтата съществува риск, който е определен на 10% възможни загуби.

Потреблението е оценено на база статистически данни за консумация на хляб и хлебни изделия за последните три години, а фуражният баланс е разработен на база данни от Агростатистика за броя на животните към 30.11.2009 г. Възможният износ за реколта 2010/2011 г. е оценен на 2 млн.тона пшеница и 300 хил.тона ечемик.

ПРОГНОЗЕН БАЛАНС
2010/2011
М. ЮЛИ 2010
хил. тона

ПОКАЗАТЕЛИ	ПШЕНИЦА	ЕЧЕМИК
РЕСУРС - хил. тона	**4 120 - 4 330**	**833 - 902**
1. Начална наличност	250	30
2. Производство	3 870 - 4 080	803 - 872
площи - хил. дка	*10 470*	*2 294*
добив - кг/дка	*370 - 390*	*350 - 380*
ПОТРЕБЛЕНИЕ - хил. тона	**4 070**	**810**
1. За населението	1100	140
2. Вътрешен пазар	970	370
- за семена	320	70
- за фураж	650	300
3. Износ	2000	300
КРАЙНА НАЛИЧНОСТ	**50 - 260**	**23 - 92**
Пропаднали площи - хил. дка	*5,000*	*2,885*

Материалите са от бюлетина „Агро ММ", издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ" ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90, www.office@intellect-consult.com

WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Свят

Снимки ПРЕСФОТО/БТА

Шест души загинаха в департамента Бар, югоизточна Франция в резултат на необичайните за сезона проливни дъждове, които причиниха тежки наводнения. Според властите 125 хил. домакинства в района остават без електричество, а железопътният транспорт между градовете Тулон и Ница е прекъснат напълно

Кошмарни перспективи за Европа

Демокрацията може да рухне в Гърция, Испания и Португалия

Демокрацията може да се срути в Гърция, Испания и Португалия, ако не бъдат предприети спешни мерки за борба с дълговата криза. Това прогнозира британският в. "Дейли мейл", като се позовава на председателя на Европейската комисия.

В изказване пред лидерите на синдикатите Жозе Мануел Барозу представи "апокалиптична" картина, в съответствие с която страните, засегнати от кризата, могат да станат жертви на военни преврати или народни вълнения в момент на безпомощност на държавните служби заради липса на средства, пише "Дейли мейл". Предупреждението на Барозу, бивш португалски премиер, шокира синдикалистите. "Разговарях с Барозу наскоро какво да се прави с Гърция, Испания и Португалия и с другите държави и отговорът му беше ясен: "Ако не приемат пакет от сурови мерки, тези страни могат просто да прекратят съществуването си в този вид, който ние наричаме демокрация. Те нямат избор, ето в това е въпросът", цитира изданието председателя на Европейската конфедерация на профсъюзите Джон Монкс. "Той беше много, много развълнуван. Той ни шокира с апокалиптични прогнози за рушащи се заради задължения демокрации в Европа", добавя Монкс.

Междувременно нова вълна на протести и стачки обхваща Гърция, съобщиха гръцките медии по повод призива на двата най-големи синдиката в страната - Общата конфедерация на труда (ГСЕЕ) и Федерацията на държавните служители (АДЕДИ) за голям протестен митинг в центъра на Атина срещу мерките на правителството в социалната сфера. Към призива се присъедини и синдикатът на общинските служители и работници.

Протестите са срещу проектозакона за реформа в социалното осигуряване, който предстои да бъде внесен през следващите дни в парламента. Гръцките медии съобщават също, че и днес се очакват проблеми и хаос в градския транспорт във връзка с 24-часовата стачка на работниците в атинското метро. Техният протест е в знак на солидарност с 285 техни колеги, чиито договори не са били подновени от ръководството.

Мрачни тонове към тежките прогнози добави и американският милиардер Джордж Сорос. Според него повторната рецесия в Европа през следващата година на практика е неизбежна, защото мерките, предприети от регулаторите в отговор на кризата в еврозоната, ще доведат до възникването на "затворен кръг". Политическа воля за създаването на обща бюджетна политика липсва и "кризата на еврото може наистина да разруши Евросъюза", смята Сорос. Според милиардера съдбоносната грешка на обединена Европа може да стане липсата на механизъм за излизането на слаби държави от зоната на единната валута. В същото време, казва той, Германия натрапва на останалите страни от еврозоната своите стандарти. "Истинската опасност на ситуацията е, че изисквайки бюджетна дисциплина по време на слаба банкова система, вие всъщност задействате механизма на затворения кръг", цитира РБК Сорос. При това инвеститорът е убеден, че слабото евро ще е от полза за германската икономика, която "ще цъфти като роза". "В същото време останалата Европа ще попадне в порочния кръг и стагнацията ще продължи дълги години. Може би тя дори ще е по-лоша от сегашната", прогнозира милиардерът.

Киргизстан потъна в национален траур

В Киргизстан по решение на временното правителство бе обявен ден на траур за жертвите при междуетническите сблъсъци в южната част на страната, предаде ИТАР-ТАСС. Националните знамена бяха спуснати, а всички развлекателни мероприятия отменени. Ферганската долина в Южен Киргизстан стана през последните дни арена на насилие срещу етническите узбеки. Стотици души загинаха, а десетки хиляди избягаха в съседен Узбекистан. По последни данни на министерството на здравеопазването при размириците в Южен Киргизстан между 11 и 15 юни са загинали 179 души, предаде агенция Интерфакс. Жертвите в Ошска област са 132, а в Джалалабадска област - 47. Медицинска помощ са потърсили 1879 души, а 840 от тях са настанени в болница. Киргизстанското министерство на здравеопазването допусна възможността жертвите да са повече, предвид факта, че роднини на загинали са погребвали своите близки, без да уведомяват властите. В тази връзка и. д. президентът на Киргизстан Роза Отунбаева заяви, че реалният брой на убитите е няколко пъти по-висок от официално обявения.

Десните се споразумяха за коалиция в Словакия

Оозиционните десноцентристки партии, които заедно спечелиха мнозинство на произведените в събота парламентарни избори, се договориха да формират коалиционно правителство начело с Ивета Радичова, предаде Ройтерс.

Според агенцията обявеното споразумение е ясен израз на намерението на тези формации да поемат управлението от премиера Роберт Фицо, чиято социалдемократическа партия "Смер" ("Посока") получи най-много гласове, но няма потенциални партньори, с които да събере мнозинство. Очаква се четирите партии - Словашкият демократичен и християнски съюз - Демократическа партия, консервативното Християндемократическо движение, либералната "Свобода и солидарност" и Партията на унгарската коалиция, да намалят бюджетния дефицит и да подобрят отношенията с Унгария. Връзките със съседната държава са обтегнати поради присъствието в досегашното словашко правителство на крайната десница и твърдолинейността на новия унгарски премиер Виктор Орбан.

53-годишната Ивета Радичова бе начело на изборната листа на Словашкия демократичен и християнски съюз - Демократическа партия. Професор по социология, тя бе кандидат на президентските избори през 2009 г., на които бе победена от сегашния държавен глава Иван Гашпарович. В унисон с политическата традиция в Словакия, Гашпарович възложи съставянето на новото правителство първо на Роберт Фицо като председател на партията, получила най-много гласове на изборите. Фицо има краен срок да се справи със задачата до следващата сряда, но споразумението на четирите десноцентристки формации потвърждава, че той на практика няма шансове за успех.

Нова екзекуция в Тексас

В американския щат Тексас бе екзекутиран мъж, убил полицай преди 32 години, съобщава Би Би Си. 59-годишният Дейвид Лий Пауъл бе умъртвен със смъртоносна инжекция. Той е бил признат за виновен за убийството на 26-годишен полицай и въпреки доброто си поведение в затвора не е избегнал смъртното наказание за престъпление, извършено преди повече от 30 години. От началото на годината в Тексас са изпълнени 13 смъртни присъди.

www.duma.bg

кратки

МВФ ще помага на Испания

Генералният директор на Международния валутен фонд (МВФ) Доминик Строс-Кан ще посети Испания преди края на тази седмица, за да разсее спекулациите, че се подготвя спасителен план за страната на стойност 250 милиарда евро, предаде АФП.

Шведските пилоти стачкуват

Около 25 000 пътници са засегнати от еднодневната стачка на пилотите в Швеция заради отменянето на близо 500 полета. Според председателя на шведската Асоциация на пилотите Гунар Мандал стачката е заради трудов спор с четири регионални авиокомпании. Железопътна компания на страната обяви, че ще осигури 2000 допълнителни места по направленията между големите шведски градове, за да може засегнатите от протестите на пилотите пътници да се придвижат.

Нова флотилия се готви за Газа

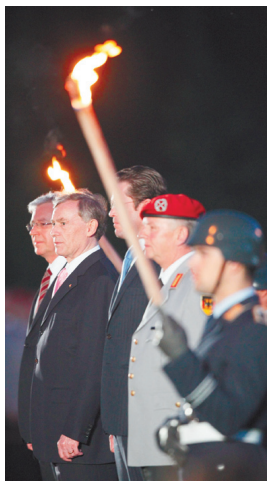
Няколко пропалестински организации възнамеряват да организират през втората половина на юли втора "флотилия за ивицата Газа". "Имаме 6 кораба, които вече са готови да отплават от Европа, заяви Мазен Кахел, говорител на Европейската кампания за прекратяване на блокадата в Газа на пресконференцията в Европейския парламент, организирана от британския лейбъристки евродепутат Ричард Хоуит.

Хатами призова за единство на Иран

Бившият ирански президент, а в момента лидер на опозицията, Мохамад Хатами, призова за единство на Иран срещу санкциите на ООН, които според него са поредната "враждебност" срещу Ислямската република. Той обаче разкритикува политиката на страната, която според него е довела до "дезинтеграция". "Приетата от Съвета за сигурност на ООН резолюция е насочена срещу нашата страна в момент, когато не само не се вземат никакви мерки срещу израелските жестокости, а дори има подкрепа за тях", смята Хатами.

Нелегалната имиграция в ЕС намаля

Световната икономическа криза и по-строгият контрол на границите намалиха нелегалната имиграция в ЕС, съобщиха от граничната служба на съюза "Фронтекс". Общият брой на откритите нелегални имигранти в границите на ЕС за 2009 е бил 106 200 души. Почти 90 на сто от тях са използвали Гърция като вратичка към ЕС. Според статистиката само за първото тримесечие на 2010 г. броят на нелегалните имигранти е намалял със 7 на сто стрямо същия период на 2009 г.

В Берлин се проведе церемония по изпращането на подалия оставка германски президент Хорст Кьолер, който беше на този пост от 2004 г. След оттеглянето си Кьолер ще получава издръжка в размера на своята президентска заплата, която е 199 000 евро годишно

Свят

ООН предупреждава:

Храната ще поскъпне

В страните от БРИК се очаква рязък селскостопански ръст

През следващите 10 г. цените на продоволствието могат да се увеличат с 40% заради нарастващото население на света. Това стряскащо предупреждение направиха специалистите от Продоволствената и селскостопанска агенция на ООН (ФАО) и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

Експертите смятат, че цените на пшеницата и другите зърнени култури ще се увеличат с 15-40% в сравнение с тези през периода 1997-2006 година. Очаква се, че олиото ще поскъпне също с 40%, а млякото и млечните продукти - с 16-45 на сто. През 2007-2008 г. цените на продоволствието на световните пазари рязко нараснаха, което доведе до масови протести и безредици в много държави. Авторите на доклада отбелязват, че световното потребление на месо се увеличава по-бързо от другите селскостопански продукти. Специалистите от ФАО свързват тази тенденция с увеличените доходи на някои слоеве от населението в развиващите се страни, което води до промяна в храненето им.

През следващите години се очаква стремителен ръст на селското стопанство в Бразилия, Русия, Индия и Китай, цитира Би Би Си доклада. Експертите са убедени, че този икономически отрасъл в страните от БРИК ще бележи ръст три пъти по-бързо, отколкото в страните с развита икономика. Причината за това са бързите темпове на урбанизация и увеличаването на доходите на населението. Според авторите на доклада месото и млечните продукти, които по-рано далеч не са били по джоба на всеки в тези страни, ще бъдат все по-търсени.

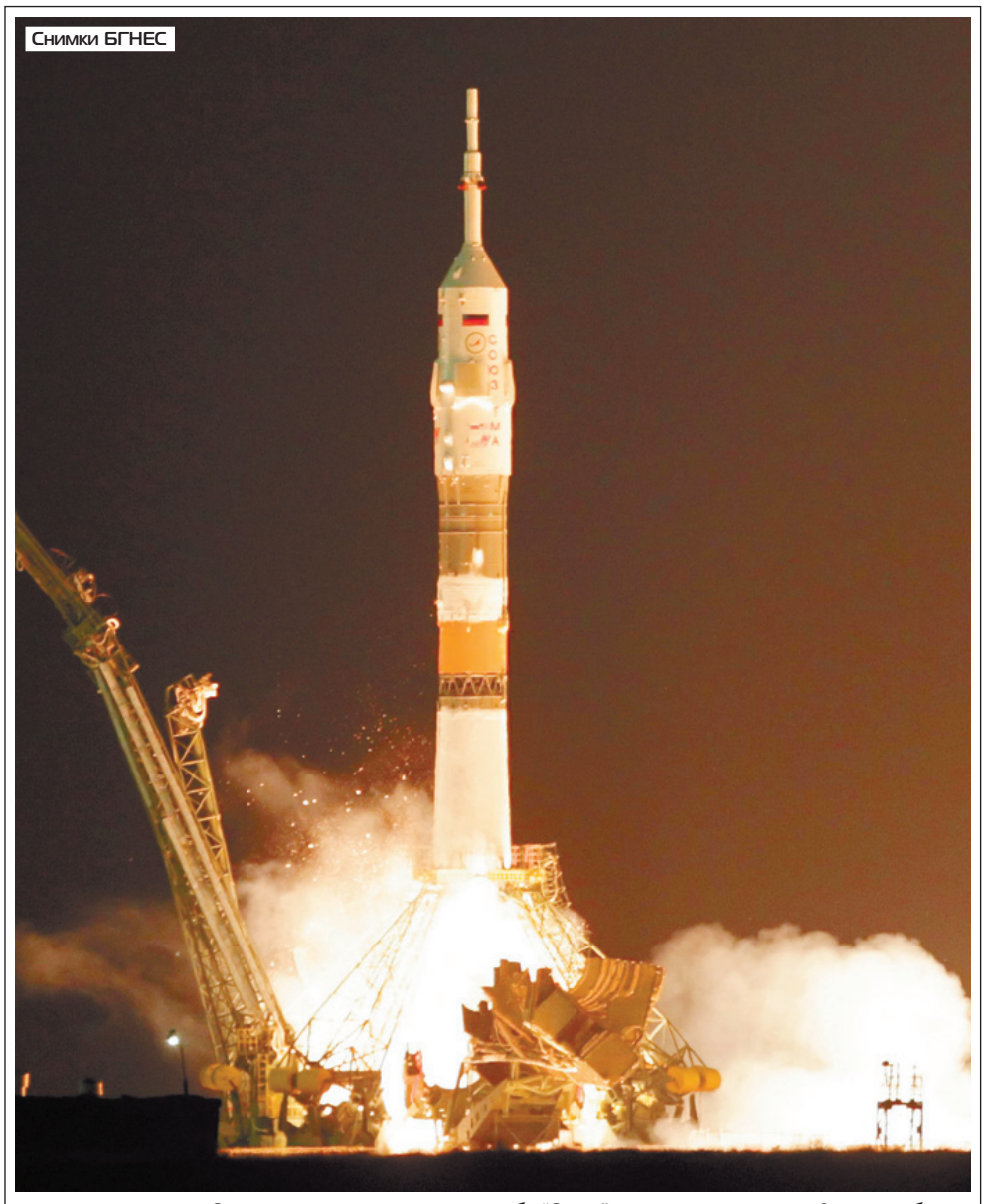
Най-бързо селското стопанство ще се развива в Бразилия. Към 2019-а там експертите прогнозират ръст от 40 процента. В Индия и Китай ръстът ще е 26% и 21% съответно, в Русия - 26 на сто. Специалистите прогнозират бързо развитие на селското стопанство и в Украйна - с 29 процента. Очаква се, че през следващото десетилетие производителността на селското стопанство във всички страни в света ще се повиши с 22 на сто. В Западна Европа обаче нивото на производителността ще остане на същото равнище като сега.

„Газпром" ще санкционира Беларус

Москва реши да напомни на Минск за нарастващия дълг за газа, при това използвайки всички възможни лостове за оказване на влияние над Беларус, за да ускори старта на Митническия съюз, съобщи "Время новостей". Във вторник се е състояла среща между президента Дмитрий Медведев и ръководителя на "Газпром" Алексей Милер, на която е била обсъдена ситуацията, създала се около доставките на газ за "братската република". Милер е предупредил, че "Газпром" има пълното право да съкрати обемите на газ за Беларус заради непогасения дълг в размер на 192 млн. долара. От своя страна руският президент даде петдневен срок на Минск да определи как ще реши въпроса.

Германският канцлер Ангела Меркел разглежда наградата за глобално лидерство, с която бе удостоена от Американския институт за съвременни немски изследвания на университета "Джон Хопкинс", заради ангажимента си към немско-американската дружба и за постиженията на Германия и Европа

Снимки БГНЕС

Стотният космически кораб "Союз" с трима астронавти на борда (двама американци и един руснак) бе изстрелян от космодрума в Байконур към Международната космическа станция (МКС). Мисията на тримата ще продължи около 6 месеца и те ще станат свидетели на исторически момент - разкачането от МКС през ноември на "Индевър" - последната планирана задача на американска совалка до станцията

Нямало е тайни споразумения при преговорите „СТАРТ"

Не е имало тайни споразумения с Москва за противоракетната отбрана или по други теми по време на новия договор за съкращаване на ядрените въоръжения, съобщи главният американски преговарящ. Американският помощник държавен секретар Роуз Гьотемюлер се опита да отговори на критиците, които се опасяват, че администрацията на президента Барак Обама е направила изрични отстъпки на Кремъл, които може да ограничат бъдещото развитие на американските ракетни системи. "Нека заявя еднозначно пред този комитет, че не е имало никакви, повтарям никакви, скрити сделки, свързани с новия договор "СТАРТ", нито по противоракетната отбрана, нито по други въпроси", заяви Гьотемюлер пред Комитета по външни отношения на Сената.

Сенатор Джим Деминт, който отдавна обяви скептицизъма си към договора, заяви, че въпреки това ще поиска да получи протокола от разговорите с Русия, преди Сенатът да гласува по ратификацията му. Подписаният през април договор обвързва двете държави, които притежават 95% от световния ядрен арсенал, да направят значителни съкращения на стратегическите си арсенали, макар че все още имат достатъчно огнева мощ, за да се унищожат взаимно. Договорът може да бъде ратифициран в Сената само с мнозинство от 67 гласа, така че Обама ще има нужда от подкрепата на поне някои републикански сенатори.

Тръгнахме!

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Нина ЕГОРШЕВА

Пазарът още не се е възстановил напълно - туристическите фирми още не са достигнали нивото от 2008 г., най-резултатното от гледна точка на туризма. Ако миналата година на хората попречиха финансовите трудности, то сегашните празници през май ги "посипаха" с исландски пепел. Постоянните забрани на полети принудиха близо 5-7 процента от туристите да се откажат от почивката си или да я отложат за по-късна дата. Според данните на Асоциацията на туристическите оператори в Русия (АТОР) най-много откази е имало за Европа. Докато почивките в Египет, обратното, са нараснали с 10% в сравнение с май м.г. и тази страна е оглавила класациите на предпочитаните от руснаците дестинации. На второ място е вечният му конкурент - Турция, която през изминалия месец е регистрирала допълнителни 3 процента.

"Руснаците, уморени от студовете, искаха да отидат на море и слънце. Затова през май най-популярни дестинации бяха топлите страни", отбеляза изпълнителният директор на АТОР Майя Ломидзе. При това според нея туристите са избирали именно близките курорти за сметка на привлекателността на ценовата им политика. Доминикана, Куба и други далечни страни, докъдето полетът е по-скъп, не бяха толкова търсени.

Колкото до цените, то в сравнение с м.г. те на практика не са се променили. Изключение е пак Египет, където хотелиерите са си позволили малко да вдигнат цените заради поголямото търсене. Утешение за туристите, които искат да минат по-икономично, е запазената от миналата година тенденция - хотелиерите обещават на почиващите различни бонуси. Например Испания обещава безплатна почивка за деца до 9 години, а хотелите в ОАЕ дават на децата до 10 г. безплатни екскурзии. Кипър смята да привлече туристите от плажовете в други страни с привлекателни цени - на пазара периодично се появяват туристически пакети за по-малко от 200 евро за 4-5 дни.

Още през април основните надежди бяха свързани с Гърция, защото на пазара т.г. се появиха едновременно три големи туристически оператора. Сега туризмът в тази страна, страдаща от вътрешни неуредици, се оказа проблемен. Гръцките компании обаче успокояват, че няма нищо страшно. "И да се случва нещо неприятно в Гърция, това засяга само столицата. Плажовете в страната, където сега отиват туристите, нямат нищо общо с това", уточнява Александър Цандекиди, генерален директор на една от големите "гръцки" фирми. Но за по-нататъшните перспективи на почивката в Гърция туристическите фирми засега избягват да говорят. Участниците на пазара са готови, че ще им се наложи силно да намаляват цените, за да привлекат туристи. Още сега един туристически пакет затам може да се купи за 400 евро, което е два пъти по-малко, отколкото обичайната цена.

България също озадачи туристите. В навечерието на празниците през май българското консулство прие редица нови правила при подаване на документи за виза, а също така увеличи консулските такси до 19 евро. Туристическите фирми остро възразиха срещу тези нововъведения, тъй като заплашват туристическия поток от Русия силно да намалее. Страните все още са на етапа търсене на компромис.

Интервю

Васил Яначков:

„Кремиковци” е жизнеспособно предприятие

Държавата пропусна възможността да придобие бившия металургичен гигант обратно, без да даде и един лев, казва председателят на синдикална федерация „Металици” към КНСБ

Разговаря Мая ЙОВАНОВСКА

Г-н Яначков, преди ден стана известно, че металургичният комбинат “Кремиковци” вече официално е в процедура по ликвидация и активите му са под запор.

- “Кремиковци” не е в процедура и не е в ликвидация. Приключи процедурата по несъстоятелност. Предприятието е в несъстоятелност според отсъденото от Софийския градски съд.

Т.е. все още няма пристъпване към ликвидация на комбината?

- Ликвидацията и несъстоятелността са горе-долу едно и също понятие. Когато е обявена процедура по несъстоятелност и няма приет оздравителен план, се пристъпва към преустановяване на дейността със съдебно решение. Възможността в предприятието да бъде приложен оздравителен план беше пропусната. Имаше предложение за такъв план, но то беше отхвърлено от правителството.

Оттук насетне какво може да последва? Има ли все още някакви варианти за съществуване на “Кремиковци”?

- Това, което ще последва, е оценката на активите, след което ще се обяви търг за осребряване.

Знаете ли на каква стойност възлизат активите на комбината?

- Не мога да кажа. Това в момента и синдикът не може да каже, защото не е излязла още оценката.

Според информация, огласена преди ден от синдика, няма интерес към “Кремиковци”.

От началото на 2009 г. досега над 4 хил. души бяха съкратени

- Не, обратното е. Има интерес, и то не само от един инвеститор. Дори аз лично чух синдикът да казва, че има интерес.

Каква ще бъде съдбата на хората? Всъщност колко работници са останали в комбината?

- Още миналата година, когато стана известно, че не се приема оздравителният план, беше ясно, че следващата стъпка е обявяване в несъстоятелност. Междувременно се пуснаха всевъзможни слухове, разсъждения и коментари за бъдещето на комбината, но те бяха измислица. Последва намаляване на работещите в предприятието. От началото на 2009 г. до момента над 4 хил. души бяха съкратени.

Сега колко остават?

- Някъде около 1400. Съществува отворена възможността, които желаят, да напуснат доброволно. Хората, които останаха в предприятието, работят в поддръжката на оборудването, консервацията на оборудването и като охрана. Производство в “Кремиковци” в момента няма.

Какво все пак ще се случи с тези хора, ще бъдат ли уволнени?

- Може категорично да се каже, че тези хора остават назначени в “Кремиковци”. Доколкото знам, работниците няма да останат на същите длъжности и със същите заплати, които вече бяха намалени. В момента, в който се реализира търгът и предприятието се продаде на нов собственик, те всички ще бъдат освободени. Евентуално новият собственик ще ги назначи, ако вземе такова решение. Може да вземе на работа отново само част от тях, може да търси и още работници. Желанието и на синдикатите, и на ръководството на предприятието, и на синдика е да се задържат максимален брой хора. Това би било добре, за да може, ако се появи нов собственик, който има желание да рестартира “Кремиковци”, да използва тези хора. Защото това са специалисти, които много трудно след това би могъл да събере. А дори с този, макар и много ограничен, състав все пак е възможно да се рестартира комбината и той да възстанови дейността си.

Това за рестартирането на дейността по-скоро силно желание ли е или реална възможност?

- Абсолютно реална възможност. Комбинатът е напълно жизнеспособен и всякакви коментари, че там в момента има само купчина старо желязо, са пълна глупост. Това се тръби навсякъде, но не е истина.

Тези, които го тръбят, вероятно се трудят да проработи другият план, за неговата смърт?

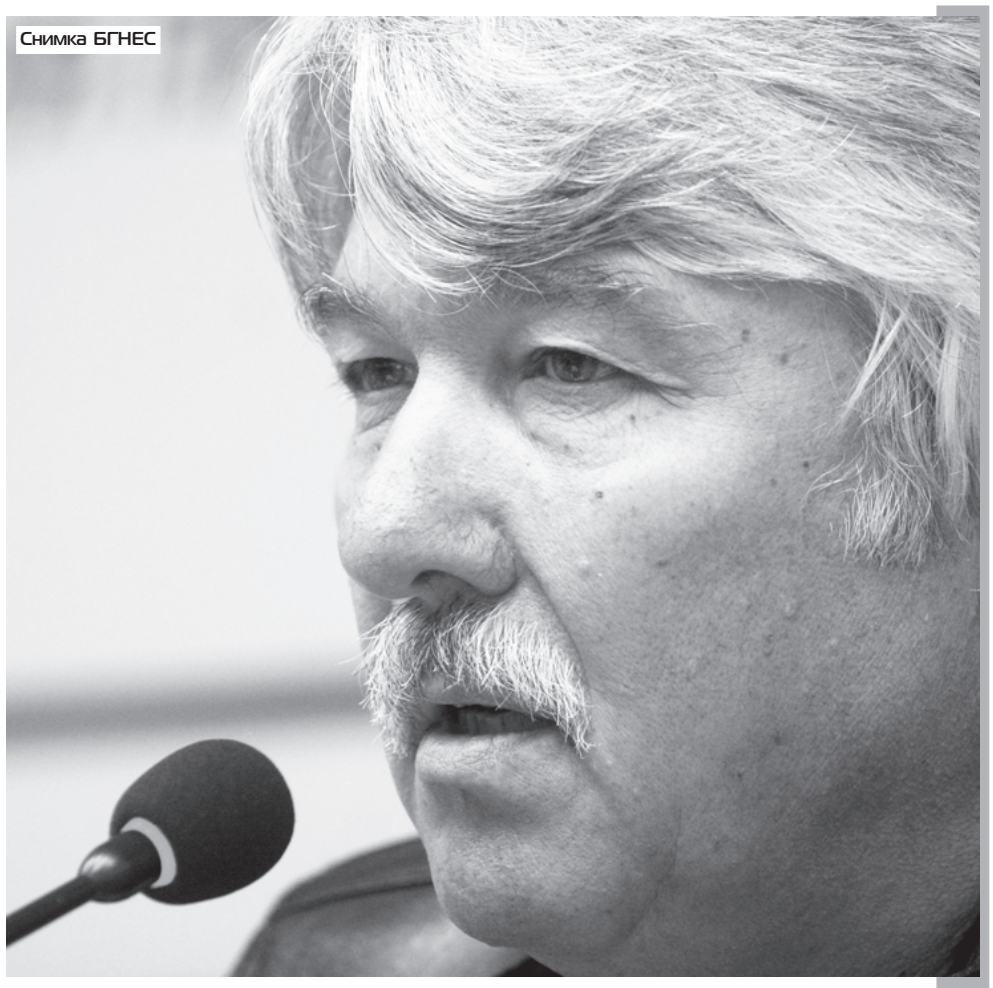
- Комбинатът вече е закрит. Минава се през процедура и е нормално, след като се оцени цялостното състояние и се реализира продажба чрез търг, новите собственици да решат какво ще правят. Те биха могли, купувайки площадката с активите, да решат да развиват не само металургична, но и друга дейност. Според мен обаче е много малка вероятността, който и да го купи, да ликвидира изцяло металургичната дейност. Това би било безумие.

Казвате, че това, което е останало, е напълно жизнеспособно.

- Абсолютно жизнеспособно. В момента нищо не работи, но може да заработи без проблеми електростоманодобивното производство, непрекъснатото леене, горещото валцуване на листа. Може да се възстанови също така, след известни инвестиции, и студеното валцуване на този първи етап. Разбира се, цялата тази дейност е свързана и с много други, които я обезпечават - вътрешен транспорт, железопътен транспорт, пътнически транспорт, водоснабдяване, електроснабдяване и т.н.

Знаете ли дали има интерес от възлагането на поръчки?

- В момента мисля, че няма, защото вече бе обявено, че комбинатът преустановява дейността си. Но докато все още се работеше на база поддържане на производствен минимум, имаше изключително много поръчки. Тогава ръководството поскоро се чудеше как да посрещне тези поръчки и точно за това за мен беше пълно недоумение как в такъв момент, когато интересът към продукцията на “Кремиковци” започна видимо да расте, не се получи подкрепата от правителството. От това правителството загуби, държавата загуби, всички ние загубихме. Възможност, която беше осигурена чрез капитализация на задълженията, позволяваше на държавата да придобие “Кремиковци” обратно, без да даде 1 лев и да се разпореди с него по-нататък като собственик - да го продаде или да постъпи по някакъв друг начин. Но това беше пропуснато. Сега е ясно, че стотици милиони увиснаха. Аз, честно казано, съм много изненадан от начина, по който самият премиер Бойко Борисов демонстрира, че се отнася много критично към такива пропуски в миналото, а сега има явно друго виждане. Това май му беше внушено. Ние се опитахме многократно, включително и писмено, да обясним каква е реалността, но явно други хора бяха послушани, в резултат на което държавата загуби.

Снимка БГНЕС

ВАСИЛ ЯНАЧКОВ е роден на 4 октомври 1949 г. в Долна Гращица, Кюстендилско. Завършил е Химикотехнологичния институт по специалността “Добив и обработка на черни метали”, завършил е и индустриален мениджмънт. Председател е на федерация “Металици” в КНСБ, член на ИК на КНСБ. Вицепрецидент е на европейската федерация на металоработниците и член на ЦК на Световната федерация на металоработниците.

Това са били хора, които гледат на бъдещето на комбината в посока на неговото закриване и на прекратяване на дейността му?

- Имаше такива, които искаха комбинатът да работи, и можеха да му представят нещата в посока на евентуалните възможности така, че на Борисов да му стане ясно всичко.

Добре, г-н Яначков, синдикатите не помогнаха ли, не поискаха ли среща, за да обяснят на премиера другите възможности, различни от ликвидацията?

- Моля, когато говорим за “Кремиковци”, да ме питате конкретно за нашия синдикат. Защото след един етап си разграничихме позициите. Имаше възможности да се представят на премиера действителните преимущества на оздравителния план, а не да му се говорят фантасмагории, и той реши, че е по-добре да стои настрана. Стана ясно, че част от тези, които уж милееха и правеха всичко възможно “Кремиковци” да оцелее, освен всичко друго са се опитали да заблудят хората, правейки си свой бизнес.

Браншовият синдикат на КНСБ, който вие ръководите, искал ли е среща с Борисов?

- Безброй пъти - писмено, чрез медиите, по всякакъв друг начин.

Тоест другата страна остана глуха, така ли?

- Не се реагира. Имаше и позиция на Българската асоциация на металургичната индустрия, която ние нарочно изработихме заедно, за да се позовем не само на нашите синдикални опит и знания, защото поголямо е относителното тегло на професионалистите в тази организация, но не бяхме чути. А най-доброто решение беше капитализация. И всички твърдения, че това щяло да ограби държавата, са измислици на хора, които въобще не са вникнали в проблема.

Въпреки всичко казвате, че има бъдеще, поне за това, което е останало?

- “Кремиковци” и като металургично производство, и като площадка, която дава възможности за реализирането на нови идеи, има бъдеще. Все още се надявам правителството да се вземе в ръце, за да не се превърне “Кремиковци” в купчина желязо и в свърталище на престъпност.

Има ли още интерес към земята, върху която е предприятието?

- И за човек с най-елементарните знания е нормално да разбере, че земята на “Кремиковци” е много атрактивна.

Експерти казаха, че земята там има адски много стари замърсявания, което би я направило неатрактивна.

- Който се интересува от земята, няма намерение да сади домати. Този, който има апетити към земята, има инвестиционен интерес - главно в изграждане, развитие на нови технологии. Какво значение има съдържанието на земята, върху която ще изгради например нов цех? Важното е да не е тресавище, а тя не е тресавище.

И за човек с най-елементарните знания е нормално да разбере, че земята под комбината е много атрактивна

Памет

четете утре

Част от писмата между Любица Ивошевич и Георги Димитров

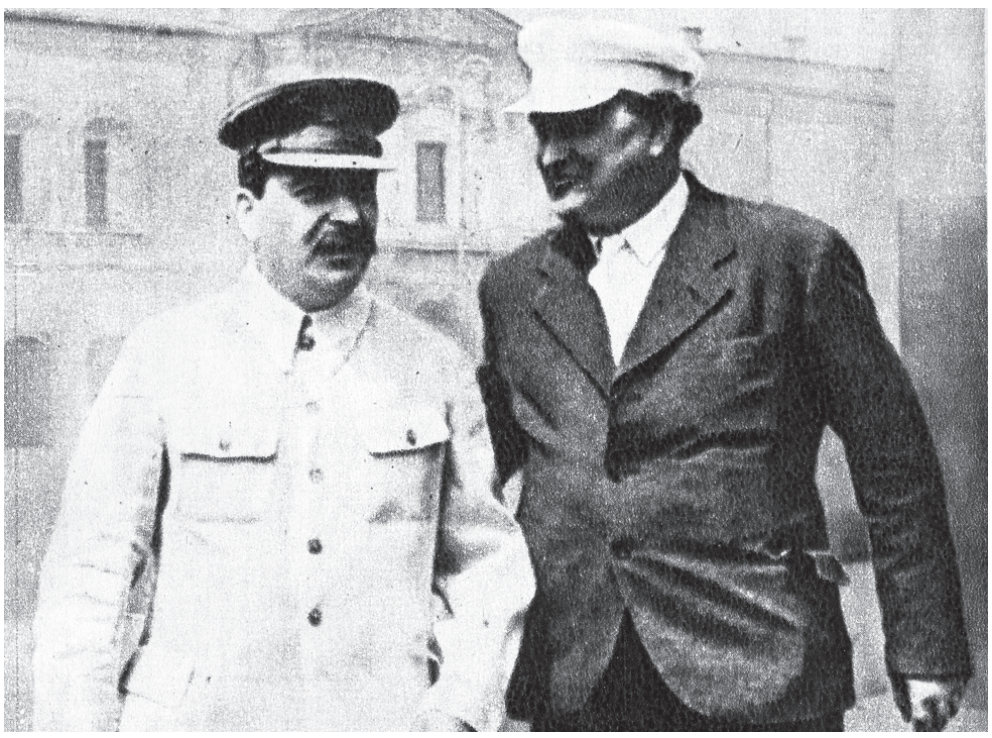

Георги Димитров - европейски измерения

Политиците са като планините - те се мерят по върховете, а не по падините и долините

(По повод 128-ата годишнина от неговото рождение)

Павел ПИСАРЕВ

Делото на Георги Димитров е значителен български принос в европейската история още от първите му прояви на ляв социалдемократ.

Той е възпитаник на Димитър Благоев и израства под влиянието на Плеханов и Каутски, а по късно - на Ленин. Проучва техните основни трудове. След женитбата си за дошлата в София от Белград и Виена сръбкиня Любица Ивошевич, той започва с нея и от нея да учи руски и немски език и се самообразова. Като

ляв български социалдемократ

и ръководител на българските революционни професионални съюзи участва в балкански и средноевропейски профсъюзни и социалдемократически срещи. Първата му голяма международна проява е на Третия конгрес на Коминтерна в Москва, където е приет от Ленин. След Септемврийското въстание в България през 1923 г., което той ръководи заедно с Васил Коларов, емигрира във Виена, а след това - в СССР. Оттогава 22 години неговият живот протича в Москва и Западна Европа. В СССР той е депутат във Върховния съвет, член на ЦК на ВКП(б), завеждащ международния отдел на ЦК, на шесто място в протокола на държавата след Сталин, Киров, Молотов, Ворошилов, Каганович. Димитров е зает в апарата на Коминтерна, участва във всички негови конгреси през втората половина на 20-те години и през трийсетте години. В края на 20-те години става кандидат-член на Изпълнителния комитет на Коминтерна, а от 1935 г. е генерален секретар на Коминтерна (до разпускането му през 1943 г.). През втората половина на 20-те и началото на 30-те години е ръководител на Балканското, а след това - на Западноевропейското бюро на Коминтерна. Изучава задълбочено икономиката и политиката на Европа и света.

Георги Димитров

придобива европейска и световна известност

на Лайпцигския процес през 1933 г. Той пръв посочва агресивния античовешки характер на фашизма, опасността, която представлява за световния мир и за човечеството, разкрива източниците на фашизма - финансовия капитал, империализма. На Лайпцигския процес той построява своята защита на основите на европейската духовна култура и цивилизация, позовава се на примери от основните културни пластове на Европа - гръцката и римската култура ("Когато в Германия Карл V говори само с конете си на немски език, а пише на латински, на славянската култура Кирил и Методий във "варварска България" създават писменост на родния език", на духовноста на Възраждането (Галилей и Гьоте - "И все пак - земята се върти"; "Който не иска да бъде наковалня, трябва да се превърне в чук"), на съветската духовност. Неслучайно той организира европейския конгрес за култура против войната в Амстердам, поддържа кореспонденция, връзки и приятелство с Ромен Ролан, Мартин Андерсен Нексьо, с Леон Фойхтвангер, с Йоханес Бехер, с Максим Горки, с Анри Барбюс, предизвиква адмирациите на Алберт Айнщайн, Рокуел Кент, Артуро Тосканини, Андре Малро, Андре Жид. По това време Димитров вече е признат крупен интелектуалец, теоретик и политик. Неговите теоретически разработки за единните, народните фронтове са принос в теорията на тогавашната и сегашната левица. Като генерален секретар на Коминтерна той начертава нова стратегия на борбата против фашизма и капитализма, стратегията на народните фронтове, на широкия съюз на левите сили на интелигенцията, на младежта и жените. Той дава нова, различна от Сталиновата, формулировка, че фашизмът и социалдемокрацията не са братя близнаци и чрез изолация на сектантите при комунистите, и десните при социалдемократите ратува за единение с левицата, със социлдемократите - не само чрез единство на масите, но и на ръководствата. Народните фронтове във Франция, Испания, България и много други страни доказват жизнеността на неговите постановки.

В годините на Втората световна война той организира съпротивата на европейските народи, борбите на китайския народ против окупаторите. Сталин, Рузвелт и Чърчил със своите генерали Жуков, Айзенхауер и Монтгомери ръководят фронтовете, а Георги Димитров насочва, заедно с националните ръководства, европейската Съпротива, в която участват милиони партизани и бойни групи. С политически директиви, радиовръзки и радиопредавания, с изпращане на диверсантски групи и нелегални военни и политически организатори Димитров пряко участва във войната. Той отделя много внимание на Съпротивата в България, на Балканите и на връзките и помощта на Тито. Когато войната завършва, Георги Димитров разговаря с Толиати, Торез, Пик и Улбрихт преди отпътуването им от Москва за своите страни за следвоената обстановка в Европа и задачите на техните партии. След войната, като ръководител на Българската комунистическа партия, Георги Димитров заедно с Васил Коларов разработва теорията и политиката на народната демокрация, за специфичния български път към социализъм. Много преди еврокомунизма Димитров

посочва националните пътища към социализъм

основани и на общи закономерности. Той предупреждава за опасностите, които представлява бюрократичният държавен социализъм, лишен от инициативата на личността, посочва ролята на личната собственост за развитието на социализма, особено за запазване правото на собственост върху земята на село под формата на поземлена аренда в условията на кооперацията, както и за ролята на кооперацията при занаятчийството и въобще при средните собственици. Той говори за патриотични индустриалци, търговци, офицери и интелигенция привлича към сътрудничество творческата интелигенция и средната класа, развива идеите за български път към социализъм. Георги Димитров нарежда веднага да се освободи арестуваният Елин Пелин, съдейства да се освободат Михаил Арнаудов и Станислав Балан, съветникът на царя, пише писмо от Москва - "Берегите мальчика", като настоява да се осигурят достойни условия за царското семейство. Когато се завръща в България, привлича цялата българска интелигенция за сътрудничество, приема художника Бешков и много други.

Георги Димитров е наш съвременник не само като противник на войните, които и сега се водят против интересите на народите. Той е забележителен реформатор и модернизатор на България. Актуален е неговият призив "За 15-20 години България да постигне това, което други народи при други условия са постигнали за столетие".

И днес, когатозапазването на националната идентичност е императив важи неговата забележителна констатация, че "в областта на културата няма малки и големи народи". Сега, когато на България предстои отново да догонва европейските показатели на материално развитие и да защитава своята национална идентичност в условията на глобализъм и европейска интеграция, тези димитровски завети са съвременни. Продължават да имат жизнена сила неговите възгледи за необходимостта за българите от дружба и сътрудничество с руския народ, с украинци и белоруси, с всички славянски народи, с нашите съседи от Балканите - румънци, гърци, сърби, македонци. Славяните са най голямата етническа група в Европа. Георги Димитров положи основите на

първите междудържавни договори с Румъния и Югославия

той има пряко отношение към размаха на гръцката Съпротива. Георги Димитров беше за равенство на всички български граждани, без разлика на религия и националност, той върна правата на българските евреи и имената и правата на българите-мохамедани, тежко нарушени от българските фашистки правителства. Той предлагаше на България европейски норми на цивилизация.

В условията на започналата световна студена война Георги Димитров ратуваше за мир, разобличаваше опитите за нов агресивен милитаризъм на монополистичните кръгове на САЩ и Западна Европа. Тези негови завети са живи и спасителни и днес, когато

агресивните войни са наречени мироопазващи операции

а чуждите американски военни бази - лагери за съвместни учения.

Към историята трябва да се отнасяме честно и не са нужни подмени със съмнителна полза за днешни политически интереси. Нека не чертаем образа на Димитров, какъвто не е. Той следва политиката на Сталин, макар и в тежки спорове с него, той е марксист, привърженик на класовата борба и революцията, на насилието като средство за обществен прогрес. И едва бъдещето ще покаже прав или не е той. Историята не е получила своя край. Проявите на насилие в неговата дейност са свързани с епохата, в която той живее - войни, революции, граждански войни, въстания, съпротивата против фашизма и капитализма.

Политиците са като планините - те се мерят по върховете, а не по падините и долините. А върховете в живота и дейността на Георги Димитров са достатъчно високи,

за да остане на почетно място в историята

Освен това Георги Димитров сам е подложен на насилие в български, румънски и германски затвори. А и в собствената му партия е подложен на тежка критика и изолация - от левосектантите през 1925-1933 г. и около 16-ия пленум на ЦК на БРП(к) през юни 1948 г. - от Трайчо Костов, Добри Терпешев, Титко Черноколев, и на критика и натиск от Сталин и Суслов във времето преди и след 5-ия конгрес на партията - че бил забавил разгрома на опозицията, че имал неясни формулировки за български път на социализма, че говорел за патриотични индустриалци, офицери и т.н. Единствен Васил Коларов го защитава от свои и външни критици.

Животът и делото на Георги Димитров продължават да бъдат актуални и днес, затова силите на реставрацията в България се стремят да очернят името и дейността му, полагат усилия да го заличат от народната памет. Не за първи път Георги Димитров е потулван дори от собствената си партия. Но колкото повече време минава, толкова по-ясно се откроява значителният образ на този забележителен български революционер и политик, най-голямата българска фигура през XX век.

Скоро ще се навършат 130 години от рождението на Георги Димитров. БСП не

направи нищо за възстановяването на къщата-музей на столичната улица "Опълченска".

Благодарение на личната инициатива на Стефан Данаилов музеят бе почистен и позакърпен. И въпросът не е в средствата - международни леви и антифашистки организации предлагат да окажат финансова помощ за реставрирането на дома-музей. Нека ръководството на БСП да каже ще се заеме ли с тази важна и национално-отговорна задача или не, за да образуваме обществен международен комитет с българи и чужденци, който ще осъществи тази благородна идея.

Най-добре е къщата-музей да се предостави за стопанисване от Международната фондация "Георги Димитров". В Германия - в Лайпциг, съществува музей на Георги Димитров, в много градове на света има улици на негово име и паметници, само в България, неговата родина, името и делото на Георги Димитров - световнопризнати, не са официален повод за гордост и размисъл.

Общество

ИНА МИХАЙЛОВА

Бой по съда

Светослав ЯНАКИЕВ

- Ако ти трябва тояга за съда, кажи ми!

След като преди два дни Цветан Цветанов даде срок на прокуратурата за внасяне на обвинителни актове на “октоподи” и “нагли”, вчера вътрешният министър отново се опита да “вземе мерките” на съда. Съдебната ни система не кореспондира със стандартите на ЕС, каза Ц.Ц.. Вярно е, че разочарованието от мудността на третата власт е сред причините за песимизма в обществото и упреците от Брюксел. Да не забравяме обаче, че размахването на пръст от Европа е в отговор на онова, което държавата - в лицето на представляващите институциите й, докладва като резултат. Не може току-така да се казва, че съдът не става за нищо и за пореден път върху магистратите да се излива порция упреци.

Всъщност нека си припомним. Прогнозите, че делото срещу Маргините ще завърши с фиаско, не са от тези дни, а от показното задържане на братята. И причината е именно в семплите доказателства, събрани в хода на досъдебното производство. Може и да не е “реформирана” съдебната система, но кой друг, ако не Цветан Цветанов и сие, имат възможност да я реформират? И то точно сега. Като начало да започнат например с това, че според Наказателния кодекс подготовката за убийство се наказва с... глоба от 1000 лв. Кой, ако не вътрешният министър, е в състояние именно сега да осигури непоклатими доказателства за съда за арестуваните в рейтинговите полицейски акции? Май обаче и на отличник като Ц.Ц. му е трудничко. От задържаните досега в атрактивни операции близо 250 души над 4/5 са на свобода.

Като по терлици МВР-шефът направи опит да се измъкне и от казуса “Николай Цонев”. Имало доказателства, те щели да се представят на съда, но всъщност не било важно какво става със знаковите фигури и преписки. Поважно било да се обърне внимание на конвенционалната престъпност - кой тараши вилите и къщите на хората. И едното, и другото е важно, господин министър. Не върви лаици да дават акъл на професионалист. Какво ли ще каже премиерът за тези ваши думи? Ние може да ви споделим онова, което хората вече говорят в трамваите и което със сигурност е достигнало ушите Бойкови: “Пет години чакаме да ги осъдят, а сега правителството на Борисов ги пусна на свобода!” Не звучи рейтингово, нали?

Сега ще докладвате на Брюксел, че правителството на Тройната коалиция е поставило такива хора в съдебната власт, че нито един престъпник не може с пръст да бъде докоснат. Че ви е заложило мини, които няма как да обезвредите. Че единственият начин е смяна на системата, правилата и най-вече - на хората. Това е скритата ви цел. И като че ли единствено съдебната система остана “нереформирана”. Затова всъщност започналата “мобилна” атака “ала Красьо Черния” вече е трансформирана в безпрекословното “Бой по съда!”.

Лекуван - недолекуван

ЕВА КОСТОВА

Помните ли “Клан-недоклан” на Ран Босилек - уж детска приказчица, но с много поучителен край и още по-подсещащо съдържание. И понеже нашата здравна министърка обича приказките и песничките, решихме и ние да се поровим в класиката, та дано има полза в търсенето на здравно реформиране.

Че то сега приказката звучи като лекуван-недолекуван. Стоиш в болница, колкото стоиш, или по-точно - колкото дни имаш по клиничната пътека, и ако ще да не си довършен изцяло, те пускат да си вървиш по живо по здраво. Образно казано, де. Щото често ти не можеш и да вървиш, обаче на кого му пука. Или ще търсиш друга пътека, ако познат или специалист не ти направят услугата и ти кажат как точно да откриеш вратичка това да стане, или ще “виснеш” на гижите на деца и роднини. Ако ли пък положението ти е съвсем заникъде, близките ти нямат кой знае какъв избор. Или намират медицинска сестра, което, макар и срещу заплащане, не става много лесно, защото те не достигат и в болниците, или търсят хосписите.

Там обаче е за най-отчаяните пациенти, как да вкараш интелигентен човек с акъла си, без да се сети, че е обречен. Или не ускори края си точно с усещането за това!

Проблемът не от вчера и днес, всеки, който се е сблъсквал с него, винаги се е движел по ръба на острието между безсилното да не можеш да помогнеш на най-близките и усилията за запазване на собствения разум и физика. Затова и идеята за преструктурирането на закриващи се болници в места за долекуване, колкото и да не срещна пълно разбиране от електората, все пак остави вратичка за една наистина необходима грижа за измъчения българин.

Уви! Болници взеха да хлопват кепенците, спешната помощ и тя взе да издиша със съмнителни по ефекта си намаления на издръжката, а въпреки уверенията местата за долекуване все още са мираж.

Ще стане, обещава касата, но така, по-бавничко - някъде към края на юни, някъде през август, но тогава пък са летните почивки, някъде след промяна на Националния рамков договор за 2010 г. и - най-вече - след подсигурено финансиране от бюджета на касата. Сега са предприети бързи, ама много бързи мерки за остойностяването на тези клинични пътеки. После те ще се обсъдят с лекарската колегия, ще поизчакат да стане факт и прословутата здравна карта. Ще...

Така, лекуван-недолекуван, все повече заприличва на брадата на козела от Ран-Босилековия “Клан-недоклан”.

Дамата 17

1882 - В ОРАНИЕНБАУМ, РУСИЯ, СЕ РАЖДА ИГОР СТРАВИНСКИ (1882-1971), КОМПОЗИТОР. От 1903 до 1908 г. учи композиция при големия руски композитор Римски-Корсаков. През 1905 г. завършва право, но през целия си живот никога не работи като адвокат. През 1907 г. написва първата си симфония, а дотогава пише само произведения за пиано. През 1908 г. прави първия си авторски концерт, където присъства Сергей Дягилев - бивш балетист и настоящ директор на частна балетна трупа в Русия. Дягилев предлага на неизвестния автор да напише музика за балет по мотиви на руските народни приказки в направление импресионизъм и така се ражда “Жар-птица”. През 1910 г. премиерата на парижка сцена на балета предизвиква фурор. През 1913 г. се жени и се премества да живее в Париж. През 1939 г. известният композитор напуска френската столица и заминава за Америка. Решава да започне отначало като диригент и композитор във филмово студио в Холивуд. По-късно работи и като преподавател в Харвард. Игор Стравински умира на 6 април 1971 г. в Ню Йорк.

1897- РОДЕН Е ТРАЙЧО КОСТОВ, БЪЛГАРСКИ ПОЛИТИК. От 1920 участва в дейността на БКП, като през 1924 е арестуван и осъден на 8 години затвор за участие в издаването на „Работнически вестник“. През 1929 г. е амнистиран и заминава за СССР, където става член на Всесъюзната комунистическа партия (болшевики) и работи в Коминтерна. През 1931 г. е избран за член на ЦК на БКП, какъвто остава до края на живота си. Завръща се в България за кратко през 1931-1932 и 1935-1936, а през 1938 — окончателно. През 1942 е арестуван и осъден на доживотен затвор като един от ръководителите на БКП. След Девети септември 1944 г. оглавява БКП до завръщането в България на Георги Димитров и Васил Коларов. През 1948-1949 г.Трайчо Костов влиза в конфликт със съветското правителство, през март 1949 г. е отстранен от правителството и е назначен за директор на Народната библиотека „Свети Кирил и Методий“. На 7 декември 1949 г.започва процесът срещу него. Обвинен в антипартийна дейност, той е осъден на смърт и екзекутиран на 16 декември същата година.

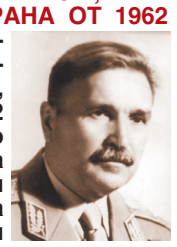

1913 - НАЧАЛО НА МЕЖДУСЪЮЗНИЧЕСКАТА ВОЙНА. През нощта на 16 срещу 17 юни бойците от 2-а и 4-а българска армия атакуват сръбските и гръцките войски на широк фронт от поречието на Брегалница до Орфанския залив. Операцията приключва с отстъпление на българите към Царево село. По преценка на сръбски историци това е решителната битка на Междусъюзническата война, завършила с утвърждаване на сръбската власт, наложена във Вардарска Македония през Първата балканска война.

1994 - В САЩ Е ОТКРИТО СВЕТОВНОТО ПЪРВЕНСТВО ПО ФУТБОЛ 1994. Националният отбор по футбол на България успява да запише най-голямото постижение на българския футбол, класирайки се на полуфинала на световното първенство. На мача за 3-ото място България пада от Швеция с 4:0 и остава на 4-то място в крайното класиране. Шампион става Бразилия, която побеждава на финала Италия след изпълнение на дузпи. Общо са вкарани 141 гола, което прави по 2,712 средно на мач. Най-много голове е отбелязал отборът на Швеция - 14, следван от този на Бразилия - 11. На трето място са отборите на България и Испания, отбелязали по 10 гола.

2002 - УМИРА ДОБРИ ДЖУРОВ, МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА ОТ 1962 Г. ДО 1990 Г. Роден е на 5 януари 1916 в село Врабево, Ловешко. През 1932 става член на РМС, а през 1938 - на БКП. През 1942 е интерниран от правителството на Богдан Филов в лагера Кръсто поле. Избягва оттам и възглавява партизанска бригада "Чавдар". След 9 септември 1944 служи в Българската армия, където заема различни командни длъжности. Завършва военната академия "Фрунзе" в СССР. Удостоен е с званието армейски генерал. От 1974 г. е кандидат-член, а от 1977 г. до 1990 г. е член на Политбюро на ЦК на БКП. Народен представител в няколко парламента, включително Великото народно събрание.

★ ДИПЛОМАТИЧЕСКО МИКАДО В СТРАНАТА НА ИЗГРЯВАЩОТО СЛЪНЦЕ стр. 4-5

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

17 юни 2010, година 7, брой 6 (67) lmdbg@press.bg; mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

Каква Европа може да сразi пазарите

Европейските правителства са единодушни в присъдата си: за да се възпрат атаките на финансите, ще бъдат необходими бюджетна строгост и намаляване на заплатите. Идеално решение, за да се насочи икономиката по пътя на дефлацията и да се засили социалният сриv. Ами ако се измисли нещо съвсем различно...

Джеймс К. Гълбрайт*

В НАЧАЛОТО на януари гръцкото правителство спешно свика съвет от експерти по икономика. Сред тях бе и служител на Международния валутен фонд (МВФ), който обясни сухо на министър-председателя, че трябва да разтури държавата закрилница. Друг експерт, съветник към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), подхвърлижизнерадостно: *Решение, което ужасява всички, включително и собствените ви привърженици, е несъмнено добро решение*.

Известна е теоремата, на която се основават тези експертни мнения: пазарите нареждат на държавите да затегнат колана. Купувачите на облигации са единствените съдници на плановете за икономии на правителствата. Именно те решават дали може, или не може да се има доверие в способността на дадена държава да изплати дълга си. Веднага щом държавата си наложи желязна бюджетна дисциплина, лихвените проценти отново ще станат поносими и кредитите пак ще потекат.

Тази теория обаче има един огромен недостатък: обещанията не струват и пет пари. Дори държавите да се свият на четири, за да се харесат на пазарите, е необходимо време преди мерките за икономии да влязат в сила и да постигнат целта си. Рефинансирането (*вж. речника на стр. 3*) на вече съществуващ дълг се основава на обявяването на реформи, които не са се състояли, тоест на доверието, което пазарите гласуват на добросъвестността на длъжника. Но как може една смятана за безотговорна държава да вдъхне подобно доверие? Гърция може да се кълне колкото си иска в решимостта си да ограби държавните служители и пенсионерите, но срокът да изплати дълга си ще изтече, преди да изпълни обещанията си. А това води до следния парадокс: колкото повече Атина се ангажира да ограничи разходите си, толкова повече пазарите, които трябва да приласкае, се отдръпват с недоверие...

Това състояние на нещата срина идеята, според която една програма за икономии е достатъчна, за да се деблокира кредитният пазар при приемливи за страната условия. Следователно единственият начин да се избегне неплатежоспособността, е масираното вливане на европейски фондове, което не следва пазарните пътища. За гръцкото правителство въпросът вече изглежда така: как да убедим Европейския съюз да си бръкне в джоба?

Това предизвикателство въвлече икономическата криза в една игра на политически билярд. Атина трябва да продължи да обявява „реформи“ и драстично орязване на разходите, но не за да успокои пазарите, а за да удовлетвори Ангела Меркел. Както изглежда, електоратът на германската канцлерка би одобрил „спасителен план“, само ако гръцкият народ направи изключително големи жертви. Междувременно правителството на Георгиос Папандреу се закле във вярност на еврото и кредиторите си, като в същото време напомни на Париж и на Берлин, че ако откажат да помогнат, срутването на гръцкия дом ще повлече Испания и Португалия.

От икономическа гледна точка този сценарий предизвиква пълно недоумение. Планираните икономии ще увеличат безработицата и ще намалят данъчните приходи. Ето защо не може да се очаква тези мерки да ограничат значително бюджетния дефицит. Освен това орязването на гръцкото потребление, предвидено в програмата на МВФ, ще доведе и до загуба на работни места

(На стр. 2-3)

*Титуляр на Катедрата по политическа икономия в Института по публична администрация „Линдън Б. Джонсън“ към Тексаския университет (Остин), автор на *L'Etat prédateur. Comment la droite a renoncé au marché libre et pourquoi la gauche devrait en faire autant* (Държавата хищник. Как десницата се отказа от свободния пазар и защо левицата трябва да направи същото), Seuil, Paris, 2009.

След спекулативната оргия – икономии за (почти) всички

Трябва ли наистина да се спаси единната европейска валута

Ако еврото се провали, ***заяви на 13 май 2010 г. германската канцлерка Ангела Меркел,*** **се проваля и Европа.** ***Единадесет години след създаването на еврото Европейската централна банка се отказа от всичките си принципи, за да се опита да спре финансовата криза. С един-единствен лозунг: да спасим единната валута. Проучване на основите на това еврофилско волеизявление и на печелившите от него.***

Акрам Белкаид*

ЕДВА не се стигна до осъществяването на катастрофален сценарий, който можеше да доведе чисто и просто до изчезване на еврото, тръпне от страх високопоставен европейски чиновник на служба в Брюксел (1). Близо две години след шока, предизвикан от фалита на банката „Лемън Брадърс“, Европа и цялата световна финансова общност отново се докоснаха до най-лошото. На 7 май, петък, засилването на спекулативния натиск върху гръцкия, испанския и португалския държавен дълг за малко не се изроди в криза на системата.

Всички борсови показатели се сриваха, наблюдаваше се силно повишаване на курса на облигациите за много страни, напрежение обхвана междубанковите пазари... Отново бяха налице всички симптоми, които предшестваха кризата от есента на 2008 г., обясни г-жа Кристин Лагард, министър на икономиката на Франция (2).

В дните след този нов „черен петък“ и съобщението, че макар и много трудно, е постигнато съгласие за въвеждане на „европейски механизъм за стабилизиране“ на стойност 700 милиарда евро с цел да се подпомогнат страните, изпаднали в бюджетни затруднения, европейските ръководители не спряха да тръбят готовността си „да спасят редник Евро“. По този начин, без дори да го осъзнават, те скъсаха с един продължил повече от десетилетие волеизявителен начин на говорене, при който съмненията за жизнеспособността на единната валута бяха отхвърляни с презрение, а като виновни за проявяваното недоверие бяха сочени размирническите интриги на евроскептиците или дребнавостта на американските критици на еврото, сред които бяха Милтън Фридмън и Мартин Фелдстайн. Приземяването е разтърсващо. *С времето човек си дава сметка, че еврото беше създадено, без дори да се зададе въпросът дали съществуват рискове, които биха могли да бъдат заплаха за него. Проява на пълно безхаберие беше да се въведе единна валута без наличието на европейски комплекс от правила, процедури и практики за управление и смекчаване на отклоненията в областта на конкурентоспособността, платежния баланс, демографските различия и търговския баланс*, признава висшият европейски чиновник.

В същото време изявленията на авторитетни икономисти за опасностите от имплозия на еврозоната драматизираха допълнително сътресенията на финансовите пазари. *Финансовата*

(На стр. 2-3)

* Журналист

(1) Той пожела анонимност, подобно на повечето от събеседниците ни.

(2) *Les Echos*, Paris, 11 май 2010. Вж. също „Le jour où l'euro a failli mourir“ (Денят, в който еврото за малко не умря), *Le Monde*, 18 май 2010.

След спекулативната оргия –

Трябва ли наистина да се спаси

(От стр. 1)

криза в Гърция заплашва оцеляването на еврозоната. Нейното разпадане вече не е невъзможно, заяви Нуриел Рубини, професор по икономика в Нюйоркския университет (3). *Според една много разпространена теза ще възникнат две валутни зони в Европа*, заключава от своя страна икономистът Клаус Абергер от германския Институт за икономически прогнози (IFO). *Едната от тях ще бъде изградена на базата на силна валута и ще включва страни като Германия, Холандия и Австрия, докато другата ще разполага с по-слаба валута, която ще отговаря на нуждите на страни като Гърция, Испания и дори Италия*. Френският икономист Жан-Пиер Веспирини пък смята, че Европейският икономически и валутен съюз не е жизнеспособен в сегашното си състояние и че *най-безболезненото решение без съмнение би било Германия да напусне* еврозоната (4).

Мигновена смърт

В ИНТЕРЕС на истината никой не знае как точно би могло да стане подобно преустройство: от появата на единната валута старателно поддържана юридическа неяснота обгръща въпроса за евентуалното излизане от Европейския икономически и валутен съюз на един или повече членове. *Всички говорят за това, но никой не знае как Гърция би могла да напусне еврозоната. Няма конкретна процедура. Самото гръцко правителство няма никаква представа за начина, по който би трябвало да се подготви връщането на драхмата*, признава френски дипломат на работа в Атина.

Във всеки случай според европейските ръководители, поне официално, и дума не може да става дори да се мисли за това. Гръцката криза можеше да стане повод за безкомпромисна равносметка на единадесетте години валутен съюз и твърде ограничаваща икономическа политика. Вместо това всяко поставяне под съмнение на еврото и на Пакта за стабилност и растеж се уподобява на апокалипсис. Край на европейското изграждане и на единния пазар, повишаване на лихвените проценти, банкови фалити, протекционизъм и валутни битки – това са аргументите, целящи да убедят, че няма спасение без единната европейска валута.

Ако еврозоната се разпадне, за една нощ ще се появят търговските бариери, заявява Денис Макшейн, бивш британски министър по европейските въпроси. *Биха ли се съгласили италианските производители на зехтин гръцките им конкуренти да се възползват от огромното предимство да преминат от скъпо евро към евтина драхма? Свободната търговия в Европа няма да просъществува, ако народите се върнат към старите си национални валути и към конкурентните девалвации* (5). Според икономиста Патрик Артюс, ако някоя страна реши да напусне еврозоната, *ще загине на мига*. Като пример дава Испания, която взима на финансовите пазари заеми за десет години при лихва 3,8%: *Тази лихва може да нарасне до 20%, ако страната се върне към националната си валута*, заявява той. Бившият министър-председател на Франция Едуар Баладюр изтъква напълно сериозно, че *ако еврозоната изчезне, Европа ще потъне и ще излезе от историята* (6).

Този постоянно разпалван огън съвсем не е безобиден. На първо място, той показва, че единственото схващане, което надделя при създаването на еврото, продължава да тегне и дори граничи със заслепение. Всъщност нищо не доказва, че днес Гърция, която трябва да избира между две злини, няма интерес да напусне еврозоната. *Да се налагат на Гърция смазващи икономии с внушението, че тя ще се справи съвсем сама в условията на вътрешна рецесия, вероятна дефлационна спирала и в най-добрия случай твърде слаб европейски растеж, означава да се заложи бомба със закъснител, която може да струва много скъпо на Европа*, предупреждава икономистът Мишел Аглиета, според когото би било по-разумно да признаем *нуждата от преструктуриране на гръцкия дълг*, отколкото да се затваряме в триптиха *няма неплатежоспособност, няма спасяване, няма излизане от Икономическия и валутен съюз* (7).

На второ място, защитата на всяка цена на еврото се използва като неопровержим аргумент, за да се налага политика на ограничения и на сурови мерки. Именно на това основание Испания реши да намали с 5% заплатите на държавните служители, да замрази възнагражденията им и пенсиите през 2011 г. и на всеки десет пенсиониращи се служители да назначава само един нов. Пак на това основание португалското правителство замрази заплатите в публичния сектор до 2013 г. и потвърди съкращаването на седемдесет и три хиляди работни места на държавни служители за четири години. И докато Италия се готвеше да последва примера на съседите си от Южна Европа, френският президент Никола Саркози обяви намерението си да реформира конституцията, за да гарантира намаляване на бюджетния дефицит. Все в името на еврото и на защитата на Пакта за стабилност и растеж Европейската комисия претендира за правото да контролира националните бюджети, преди те да бъдат внесени за обсъждане в националните парламенти.

С една дума въпреки гръцката криза европейските ръководители отказват да приемат, че германският модел (свиване на обществените разходи и ограничаване на покупателната способност и вътрешното търсене) не е нито поносим, нито приложим в останалата част на Европа. Дори по-лошо, те се правят, че не разбират, че периодът на подем на финансовия капитализъм и на либерализацията на пазарите е достигнал своя предел. Ала докато Г-20 се събира този месец в Торонто, за да подтикне банките

(3) CNBC, 10 май 2010. Вж. също Joseph E. Stiglitz, „Peut-on encore sauver l'euro?“ (Може ли все още да бъде спасено еврото?), *Les Echos*, 10 май 2010.

(4) *Le Monde Economie*, 11 май 2010, Henri Weber, *Le Monde*, 12 май 2010.

(5) *Newsweek*, New York, 24 май 2010.

(6) *Le Monde*, 16 май 2010, и *Le Figaro*, Paris, 19 май 2010.

(7) Michel Aglietta, „La longue crise de l'Europe“ (Дългата криза на Европа), *Le Monde.fr*, 17 май 2010.

Каква Европа може да срази

(От стр. 1)

в индустриите на Германия и Франция, които изнасят част от стоките си в Гърция.

А понеже еврото не позволява никаква девалвация, не може да се очаква засилване на конкурентоспособността. В условията на социален недостиг и на изключително високи лихви ще бъде още по-трудно да се приложат мерките, способни да дадат глътка въздух, тоест свиване на коланите на държавната администрация и нови данъчни реформи.

И докато часовникът отброява последните минути, европейските ръководители продължават да се борят с обърканите си правила, с разклатения Съюз, с вътрешнополитическите си грижи и с ограниченото си възприемане на проблема. Висши служители фанатично прокламират идеята, че рязкото орязване на държавните разходи ще даде тласък на икономическия растеж. Анализът им доведе до катастрофа. Когато изглеждаше, че германската канцлерка отхвърля възможността за спасителен план, еврозоната бе обхваната от паника. Цената на застраховките срещу неплатежоспособност (*credit default swaps, CDS*) по отношение на Испания, Португалия и техните банки скочи веднага. Това е симптом за крехкостта на европейската финансова система, страдаща от хроничен недостиг на гаранции по влоговете в европейски мащаб. Меркел се намръщи, след което се съгласи със спасителния план.

Пародия на власт

СЪБИТИЯТА бързо подтикнаха основните действащи лица в драмата към ново прозрение. Решението Гърция да бъде спасена от фалит увеличи напрежението, вместо да го намали. Представете си, че притежавате португалски държавни ценни книжа. Тъй като възвръщаемостта им вече е несигурна, искате да се отървете от тях или да се сдобиете със застрахователен договор срещу неплатежоспособност. Но португалските облигации се обезценяват още повече, което значително пречи на Лисабон да получи нови заеми. За финансовите пазари най-добрият начин да гарантират плащанията е да блокират пазара на частни облигации и подобно на Гърция да започнат да шантажират Европейския съюз. Тогава е почти сигурно, че ще бъде задействан спасителен план, още повече че Португалия има репутацията на не толкова „безотговорна“ държава в сравнение с Гърция. След Португалия, разбира се, ще дойде ред и на Испания.

Като цяло спекулантите имат властта да наложат „европеизация“ на средиземноморските дългове. Именно тази власт беше упражнена в средата на май. Паниката на европейските столици се подчинява на същия механизъм, който разтресе САЩ през септември 2008 г.: прекалено големият натиск, който пазарите оказват на нерешителните народни избраници. Като всяка жертва на шантаж, и президентът Никола Саркози се ядоса. Канцлерката Меркел с едно пародийно упражняване на политическа власт забрани т. нар. продажби на държавни облигации „на зелено“ (техника, благодарение на която спекулантите продават ценни книжа, които все още не притежават). Репресивна мярка с неубедителен ефект. Но какво друго можеха да направят? Облигации и застрахователни договори срещу неплатежоспособност на Гърция, Португалия и Испания могат да се търгуват и извън Европа – например в Ню Йорк или на Кайманите. И при най-малкия натиск спекулантите се прегрупират, за да атакуват отново.

Стотиците милиарди евро, мобилизирани от Европейския съюз, временно успокоиха страстите. Но много бързо стана ясно, че единственият начин държавите членки на Съюза да намерят пари, е като си заемат една на друга. Това е така, защото им е забранено да създават нови резерви, както им е невъзможно да насърчават растежа и едновременно да изплащат дълговете. Единствено Европейската централна банка може да върши това. В началото на кризата нейната роля странно защо не беше съвсем ясна. Нарушавайки собствените си принципи, тя в крайна сметка изкупи огромно количество държавни облигации. С този ход тя пое контрола над проблема с дълга, но с цената на едно по-гъвкаво евро. И се случи онова, което се очакваше: еврото слезе от пиедестала си на „твърда“ валута и пое към неизбежната си гибел. Трескавите изказвания на президента на ЕЦБ Жан-Клод Трише, кълнящ се във всички богове, че *не е задействал печатницата за пари* (1), а само преобразува срочните влогове, увеличиха объркването. Появи се съмнение, че ръководителите на Съюза са си загубили ума, и настана паника.

Това поле на разруха поне помогна да се очертае един от трите стълба на финансовата мъдрост. Доброто функциониране на системата предполага съществуването на държава, повлиятелна от който и да е пазар. Тя трябва да е в състояние да осигурява плащанията по държавния си дълг – по модела на Федералния резерв на САЩ. В противен случай пазарите взимат превес над държавните власти в играта „разделяй и владей“. Европа положи неимоверно големи усилия, за да създаде „единен пазар“, но не си осигури инструменти да го контролира и постанови, че ЕЦБ няма право да налива допълнителна валута в системата. По този начин тя направи пазарите по-силни от държавите, докато самите държави, затънали в дългове, се олюляват на ръба на фалита. Единствено ЕЦБ може да премахне това заслепение, отказвайки се от устава, който я възпрепятства.

Докъде ще стигне в копирането на политиката на вливане на пари в наличност, приложена от Федералния резерв през есента на 2008 г.? Едно е сигурно: дори ЕЦБ да се промени напълно и да сложи край на финансовата криза, икономическата криза ще се задълбочи. Всяка „спасена“ държава ще получи точно колкото ѝ е необходимо, за да плати на кредиторите си, а в замяна ще трябва драстично да намали публичните си разходи. Печеливши ще са банките, а не хората. Служителят на МВФ, до когото се е допитало гръцкото правителство, ще спечели облога си... и рецесията в Европа ще се задълбочи. Освен ако тя не смени радикално убежденията си, ако социалните сили, които сътвориха държавата закрилница, се надигнат отново, за да я защитят, и ако Европейският съюз прецени добре структурната си деформация, която в крайна сметка се дължи на липсата на механизъм за макроикономическо стимулиране.

Европейският съюз ще има нужда от интегриран данъчен режим, от централна банка, работеща за икономическо благоденствие, и от финансов сектор, който не може да вреди. Липсва му преди всичко автоматичен бюджетен механизъм, насочен към пълна трудова заетост, който да спре рецесията и да компенсира спада на търсенето в най-бедните му райони. Подобна система трябва да се основава не само на дейността на правителствата, но и на гражданите.

От чисто техническа гледна точка съществуват съвсем прости механизми за осъществяването на тази цел. Създаването на Европейски съюз на пенсион-

ИКОНОМИИ ЗА (ПОЧТИ) ВСИЧКИ

единната европейска валута

пазарите

да възстановят част от гигантските суми, мобилизирани за тяхното спасяване от 2007 г. насам, перспективата за изготвяне на правила и за нов модел на растеж остава неприемлива за принцовете от Уолстрийт и лондонското Сити.

Манипулациите с еврото показват впрочем до каква степен банките продължават да дърпат конците. За да разберем по-добре това, трябва да се върнем към прословутия „черен петък“ и към дните, които го предшестваха. *Бурите, които разтърсиха пазарите в петък, съвсем не са случайни*, обяснява бивш финансов ръководител във френска банка. *Банките и големите инвестиционни фондове са тези, които тихомълком организираха всичко. Целта беше да принудят правителствата да реагират през уикенда, за да предотвратят едно силно обезценяване на гръцкия дълг, както и на испанския и на португалския, което щеше да натежи в балансите на банките и да им попречи да си отпускат заеми една на друга на междубанковия пазар*.

Колекционер на лоши кредити

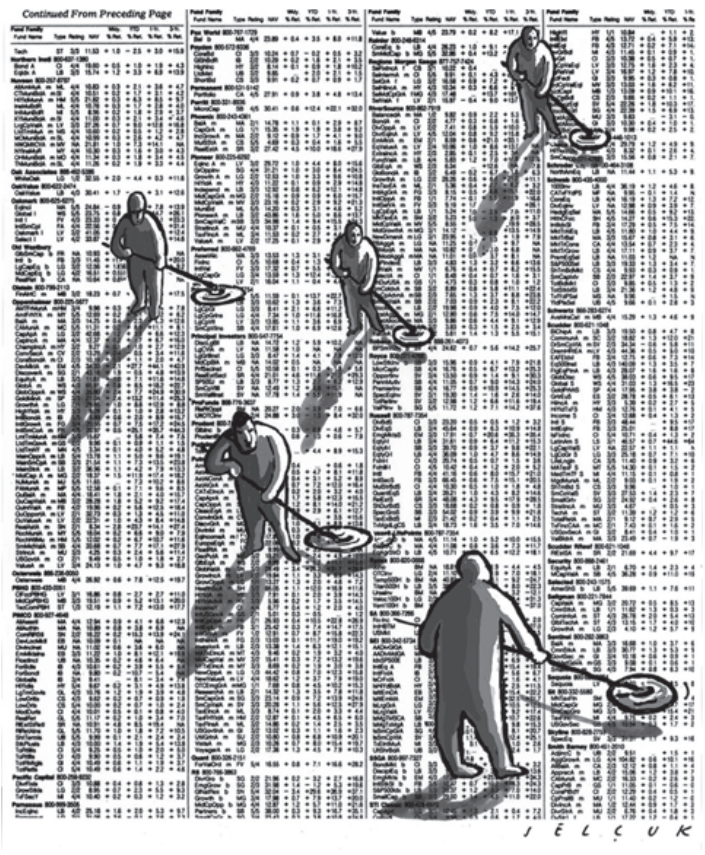
ТАЗИ машинация се оказа толкова изгодна, че дори Европейската централна банка (ЕЦБ) пренебрегна един от принципите си, като се съгласи да откупи ценни книжа по държавни и частни дългове на някои нестабилни страни от еврозоната (8). Мярка, чиято цел беше да се даде глътка въздух на междубанковия пазар, но която не престава да бъде силно критикувана в Германия, където се опасяват този случай да не се използва като прецедент, който да превърне институцията във Франкфурт в колекционер на лоши кредити. Това я изправя пред опасността да стане „финансово бунище“ по подобие на Американския федерален резерв, който след 2008 г. взе на своя сметка близо 80 милиарда долара отровни активи. Смяташе се, че ЕЦБ и нейният президент Жан-Клод Трише са по-загрижени за статута и независимостта на банката... *ЕЦБ никога не е отстъпвала пред политиците, когато са искали от нея да намали лихвите или да даде предимство на растежа пред борбата срещу инфлацията, но този път тя отстъпи под натиска на банките*, чудят се хората от обкръжението на Жан-Клод Юнкер, председател на Еврогрупата. Трябва да се направи уточнението, че четиридесет и седем банкови институции са изпратили писма в началото на май на ЕЦБ с копие до няколко европейски правителства с искането тя да замести междубанковия пазар, като изкупи държавни дългове. Информацията, съобщена от *Файненшъл таймс* на 8 май, не изненада наблюдателите, защото от няколко месеца европейските банки призоваваха европейската институция да влее свежи пари на пазара.

Впрочем би било благоразумно от страна на европейските ръководители да обърнат внимание какво се крои в търговските зали на банките, където анализатори и брокери обмислят относително дискретно сценарии за разбиване на еврозоната. *Кризата не е свършила. Всички работят върху сценарии за инвестиции, като залагат на излизането на Гърция от еврозоната и дори на нейния край*, потвърждава парижки банкер, според когото предстоят нови сътресения на пазарите. Едно е сигурно, „редник Евро“ далеч не е спасен.

АКРАМ БЕЛКАИД

(8) На 20 май ЕЦБ купи за 16,5 милиарда евро държавни и частни дългове, които междубанковият пазар вече не искаше.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

ните фондове например може да послужи за уеднаквяване на нивото на пенсиите в държавите членки, за да могат бившите трудещи се в Португалия, Гърция и Испания да се възползват от нормите, действащи в най-развитите държави. По същия начин може да бъде въведена и интегрирана система, която да гарантира сносна минимална заплата на всички работници в Съюза. Европейска инвестиционна банка би могла да финансира създаването на транснационални университети и да гарантира качествено образование от Севера до Юга. Основен принцип и единствен ефикасен отговор на масовата безработица и породените от нея бюджетни дефицити е увеличаването, а не намаляването на публичните разходи.

Някои хора ще възразят, че подобен сценарий ще доведе до облагане с данъци на германците в полза на гърците. Този аргумент няма никакъв смисъл от икономическа гледна точка. По-скоро става въпрос за мобилизиране на неизползваните ресурси в цяла Европа и включването им в производствения цикъл. Този подход по никакъв начин няма да натовари допълнително онези, които имат работа, тъй като създаването и предоставянето на блага и услуги за всички ще се развие бързо. За сметка на това една интегрирана данъчна система ще спре укриването на доходи, което разяжда Гърция и други държави от Южна Европа. Разбира се, реформите включват увеличаване на данъците, но това ще засегне богатите в бедните държави, а не бедните в богатите държави.

Натрупаният през последните месеци опит подсказва, че така очакваният подем трудно ще се състои, ако не бъде отнета ударната сила на пазарите. Ето защо е необходимо финансовият сектор да бъде обезоръжен, за да спре да застрашава Европейския съюз. Това не е непосилна задача. Необходими са усилия за регулирането, облагането и преструктурирането на дълговете на средиземноморските държави. При една настъпателна регулация ще трябва да се забрани на всички европейски финансови учреждения да спекулират с държавните дългове на страните членки посредством застрахователните договори срещу неплатежоспособност. Така най-яростните спекуланти ще бъдат принудени да потърсят убежище в някой данъчен рай. Банките, фалирали вследствие на залози със или без покритие, ще бъдат реквизирани и национализирани. Под опеката на националните правителства може да се въведе европейски данък върху принадената стойност. Същото се отнася за данъка върху финансовите транзакции, който със сигурност не е панацея, но приемането му сериозно се забави. Никой няма да умре, ако отново се установи контрол над капиталите, за да се спре финансовата зараза. Държавите не могат да си позволят да загубят битката срещу финансовите пазари: от това зависи оцеляването на една що годе цивилизована система.

Банкова радикалност или социална радикалност

КОЛКОТО ДО преструктурирането на неизплатимите дългове, при неплатежоспособност на държавите Европа ще трябва да въведе процедура, подобна на описаната в девета глава на американския закон за банкрутите на общините. Куниберт Рафер, професор по икономика във Виенския университет, отдавна предлага това. Благодарение на този механизъм правителствата ще продължат да предлагат основни услуги на гражданите, като в същото време ще се освободят от неизплатимата част от дълговете си. Банките със сигурност ще бъдат засегнати от това, но именно на държавната власт ще се падне задачата да ограничи пораженията, като гарантира банковите депозити и като има готовност да хване юздите на засегнатите от плановете за преструктуриране учреждения. Не бива обаче да съчувстваме прекомерно на банките за рисковете, които поемат: работата им е не само да печелят пари, но и понякога да губят. А невинните жертви в управителните съвети на банките са много по-малко, отколкото в която и да е държава.

Но дали подобни реформи ще успеят да превърнат Европа в супердържава, способна да покрива публичните си разходи при приемлива лихва и да се противопоставя на оценяващите агенции и на пазарите на застрахователни договори срещу неплатежоспособност, тоест държава, която контролира банките си, вместо да бъде контролирана от тях? Европейците ще трябва да решат.

Разбира се, това е радикална промяна. Но възможно ли е все още да се надяваме да промяна, която да не е радикална? Нима някой все още се съмнява, че неолибералната архитектура на Европа е на път да се срине? Алтернативата е проста: разрушителна радикалност на бюджетната строгост или конструктивна радикалност на пълната заетост. Банкова радикалност или социална радикалност.

През 1975 г., когато бях млад и работех за банковата комисия на Камарата на представителите, участвах в изработването на спасителен план за Ню Йорк, който по онова време беше в дълбока финансова и икономическа криза. Програмата ни имаше за цел да спаси университетите и обществения транспорт. Освен това препоръчваше общинският дълг да бъде преструктуриран, без да се мисли много за произтичащите от това загуби за притежателите на нюйоркски облигации. Тогава по телефона ми се обади изненадващо Аврърл Хариман, бивш губернатор на Ню Йорк и посланик на Рузвелт в Съветския съюз по времето на Сталин. Той поиска да му резюмирам докъде сме стигнали.

Осемдесетгодишният Хариман, който се възстановяваше след счупване на бедро, ме посрещна по пижама, седнал на канапе във вилата си в Джорджтаун. На стената вдясно беше окачено копие на „Слънчогледите“ на Ван Гог, а на стъклен шкаф отляво – балерина на Дега. В този малък частен музей аз се опитах да обясня на бившия губернатор защо членовете на комитета предпочитат да поискат жертви от богатите, а не от бедните. Той поклати глава, облегна се на патерицата си и каза с дълбок глас: *Разбирам. И капиталистите трябва да платят, както плащат трудещите се*.

Поне в това отношение нищо не се е променило.

ДЖЕЙМС К. ГЪЛБРАЙТ

(1) Вж. Europe 1, 12 май 2010.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

Речник

Държавен дълг. Публичен дълг, пуснат в обръщение от държавата под формата на облигации или на равностойни ценни книжа. След като бъдат емитирани, тези ценни книжа се продават и стойността им варира обратно пропорционално на лихвените проценти (колкото повече растат лихвените проценти, толкова повече намалява пазарната цена на облигациите). Основните притежатели на облигации по държавните дългове са банки, международни инвеститори (пенсионни фондове, застрахователи), предприятия и частни лица.

Неплатежоспособност. Неиздължаване по кредит на определения падеж. Една страна е в неплатежоспособност, когато уведоми кредиторите си, че не може да им се издължи.

Суап за кредитно неизпълнение (*Credit default swap*, CDS). Застрахователен договор, който позволява на неговия купувач да се предпази от загуба на стойността на даден актив (например държавна облигация) срещу известно заплащане. За разлика от класическия застраховател, от продавача на CDS не се изисква да набира средства, за да е в състояние да компенсира евентуално обезценяване на актива и възстановяване на средствата.

Преструктуриране на дълг. Техника за преструктуриране на дължимите на кредитора плащания, когато той е затруднен да изпълнява ангажиментите си. Това може да стане както чрез отпускане на нови кредити, така и чрез опрощаване на кредити.

Вътрешно търсене. Количеството имущество и услуги, придобити от икономическите агенти, по-конкретно от домакинствата. Кейнсианската политика стимулира търсенето.

Инжектиране на свежи пари от централна банка (*quantitative easing*). Покупка на акции или на облигации (държавни или на предприятия) от страна на централна банка. От 10 май Европейската централна банка купува облигации от рискови дългове и в замяна влива свежи пари във финансовия поток. Тази „монетизация на дълга“ (до неотдавна обозначавана с израза „печатницата на пари“) е забранена на теория от член 123 на Договора за функциониране на Европейския съюз.

Светът през погледа на Япония

Дипломатическо микадо в

В един несигурен регион Япония иска да бъде призната ролята ѝ на международно равнище. Правителството ѝ обаче не може да се разграничи от САЩ. Отказ, който може да му струва скъпо на изборите за сенатори през юли 2010 г.

Мартин Бюлар

НЕ ИЗБИРАМЕ съседите си, но можем да избираме съюзниците си. Ето как, с добър усет към формулировките, японският дипломат Ясуши Масаки обобщава геополитическите възможности на страната. Сред необичаните съседи са Русия, която отново става силна; Китай, който затвърждава позициите си; Северна Корея, която заявява ядрените си амбиции. Дали Япония няма да се превърне в нещо като форт Аламо, защитаван единствено от САЩ? Колкото и комична да е тази представа за страната, тя е на мода сред токийските елити, които често са американофилски.

И все пак, отбелязването на петдесетата годишнина от преразглеждането на Американско-японския договор за сигурност (1), който регламентира отношенията между двете държави и присъствието на американски войски на японска територия, не премина в особено празнична атмосфера. Идването на власт през септември 2009 г. на министър-председателя Юкио Хатояма (подал неотдавна оставка – *бел. ред.*) от Японската демократическа партия след повече от половин век почти пълна хегемония на Либерално-демократическата партия донякъде усложнява положението. Не че е изказвал желание да сложи край на съюза, но той потвърди намерението си да „нормализира“ отношенията с Вашингтон и по този начин страната му да бъде третирана като всяка друга суверенна нация. Той се бори и за създаване на „източноазиатска общност“. По-малко на запад и повече на изток? Това е достатъчно, за да се подплашат бизнес средите, да се подхрани враждебността на дясната опозиция, на голяма част от свръхмогъщата администрация и дори на значителен брой демократи.

Дебатите бяха насочени към американската база „Футенма“, разположена в сърцето на Гинован, град с 90 000 жители на остров Окинава. По силата на споразумение, подписано през 1996 г. и изтекло в края на миналата година, базата трябваше да бъде преместена на няколко десетки километра, в Наго, който в края на януари 2010 г. избра кмет, неодобряващ това решение. Беше достатъчно Хатояма да поиска отсрочка за размисъл, така че да има достатъчно време да намери друго място, за да се развихрят традиционалистките сили и… да спечелят.

През октомври 2009 г. американският министър на отбраната Робърт Гейтс отсече, че *никое друго място* [не] *подлежи на обсъждане*. Лошото му настроение пролича, когато отказа да присъства на организираната в негова чест вечеря. Дори в Министерството на външните работи, изключително благосклонно към американските позиции, всички са все още в шок. *Все пак бяха проведени избори*, протестира висш държавен служител, който обаче изброява основателните причини *споразумението да бъде спазено*. Но нима неговият министър Кацуя Окада не се изказва, противно на министър-председателя, за *реалистична политика*, за да оправдае запазването на базата? Този какофония на най-високо ниво принуждава дипломати и висши държавни служители да говорят под прикритието на анонимността. Колкото до пресата, тя следва линията на Окада. Включително *Асахи Шимбун*, големият лявоцентристки всекидневник, който цитира стара поговорка: *Управлението на императора е като изпарението – веднъж започнали, никога повече не могат да бъдат върнати* (2). Ето защо и дума не може да става за разграничаване от американския възглед.

Професор Хидетака Ишида, специалист по въпросите на медиите и председател на Междуфакултетната инициатива за информационни изследвания (IIIS), не се учудва особено: *Наблюдава се силно американско лобиране, което засяга всички, независимо от насочеността на вестниците, пристрастията на дипломатите и народните избраниците. Те са получили образованието си в американски университети, срещат се често и дори понякога са приятели. Всяка смяна според тях трябва да се осъществява в контекста на приемствеността... без никакви промени. Сякаш няма друг избор. Трябва да се освободим от този начин на мислене, който ни обвързва със САЩ*.

Нужно е да се върнем в периода след края на войната, за да разберем тази трудност да се приеме, че може да има бъдеще без американската патерица. *По онова време САЩ олицетворяваха политическия идеал. За огромна част от населението това беше демокрацията*, уверява Осаму Нишитани, преподавател в Токийския университет за чуждоезиково обучение и съавтор заедно с петнайсетина свои колеги на „манифест“ срещу запазването на „Футенма“ в Окинава. Той се впуска в дългата история на Либерално-демократическата партия и многобройните ѝ връзки с Америка, които са в основата на претопяването на милитаристичните ѝ елити, замесени във военни престъпления.

Времената обаче се промениха. *Америка е отслабена от икономическата криза, страда от конкуренцията на бързо развиващите се страни и е затънала във войни, които са ни чужди*, отбелязва Хонто Масами, млад служител в телефонна компания и пламенен пацифист. *Студената война свърши, но „те“ продължават да разсъждават, като че ли все още е на прага ни*.

Япония вече е втора икономическа сила в света. Но като победена нация през 1946 г. тя прие под надзора на генерал Дъглас Макартър пацифистка конституция, която ѝ забранява да *обявява война* – въпреки че с времето страната отново сформира армия, наречена „сили за самоотбрана“. Американско-японският договор за сигурност, ревизиран през 1960 г., затвърди американското военно присъствие (до 260 000 души) и зависимостта на Токио от Вашингтон. Тогава между двете държави беше постигнато негласно споразумение: САЩ разполагат със своеобразен „непотопяем самолетоносач“, а архипелагът се възползва от ядрения чадър. Америка отваря пазара си за японските продукти, като се нагажда към японските протекционистки политики, а Токио плаща издръжката на войските на Чичо Сам, разположени на негова територия. Америка чертае дипломацията, а Япония я следва. Общият враг е комунизмът. Днес геополитическият пейзаж е коренно различен, но неравностойният договор си остава.

В речта си от 22 март 2010 г. пред офицерите от Академията за национална отбрана Хатояма успокои привържениците си: *Съюзът със САЩ е крайъгълният камък на японската външна политика* (3).

Но, допълват приближените му, *искаме по-равностойни отношения*. Някои припомнят разходите за издръжка на американските гарнизони – приблизително 3 милиарда долара годишно, а междувременно бюджетният дефицит нараства стремглаво.

Друг символ на някогашното господство: извънредното законодателство, с което се ползват американските военни. *При пътнотранспортно произшествие*, разказва жител на Наха (Окинава), *първо пристига бялата кола на полицията, следвана от черно-бяла кола на американската военна полиция, която единствена има право да се занимава със случаите със замесени войници*. Местните хора на драго сърце изброяват престъпленията, оставени без съдебно преследване (изнасилвания, автомобилни катастрофи, кражби и др.), независимо колко са тежки.

Ние сме единствената страна, сключила такъв съюз със САЩ, подчертава сенатор Юкихиса Фуджита, генерален директор на международния отдел на Японската демократическа партия. Той е един от малкото народни избраници, защитаващи идеята за промяна, като уточнява, че *говори от свое име*. *Първоначално основната цел беше да се осигури защитата на Япония. След края на Студената война обаче договорът започна да обслужва преди всичко стратегическите интереси на Америка* с *нейните войни* в Ирак и Афганистан. *Трябва, разбира се, да работим заедно със САЩ, но по друг начин*. И при пълна прозрачност, допълва той, намеквайки за „тайното споразумение“, подписано от американския президент Ричард Никсън и японския министър-председател Ейсаку Сато през 1969 г., чието съществуване беше разкрито едва през март 2010 г. в деня, когато сформираната от новото правителство комисия предаде доклада си.

От една страна, в тази държава, травматизирана от бомбардировките над Хирошима и Нагасаки, благодарение на Сато бяха приети три важни принципа относно ядрените оръжия, които са в сила и днес: *никакво производство, притежание и съхранение на територията на страната*. В знак на признание през 1974 г. той дори получи Нобелова награда за мир. От друга страна обаче, министър-председателят даде пълна свобода на действие на американците: да използват базите в случай на външен конфликт без разрешение от страна на местните власти (въпреки че официалният договор го изисква), да складират ядрени оръжия и прочие. За повечето специалисти и политически ръководители това отдавна не беше „тайна“. Въпреки това, с изключение на комунистите и пацифистите, заговорът на мълчанието по този въпрос не беше нарушен близо четиридесет години.

И днес е трудно да бъдат свалени картите, тъй като далеч не всичко е само черно и бяло. Всъщност разделителната линия не минава между отстояващите независимостта и проамерикански настроените. Сред онези, които искат да се освободят от настойничеството на САЩ, има десни националисти, пламенни милитаристи и дори носталгично настроени към империята отпреди войната. За тях преразглеждането на договора със САЩ ще бъде подходящ повод да се сложи край на „извънредния статут“ на Япония и пацифистката ѝ конституция – известният член 9, който забранява да се извършват нападателни операции (4). Любопитното е, че към тях се присъединиха дори поддръжниците на тесни връзки с Вашингтон, откакто американската администрация започна да настоява за ускорено превъоръжаване на Япония, с цел да намали собствените си разходи във военната област. *Ние сме единствената (или почти единствената) държава, която има пацифистка конституция, но сме на пето място в света по военни разходи*, отбелязва Нишитани.

След 1990–1991 г. – времето на първата война в Персийския залив, в която Япония не успя да изпрати свои войски въпреки настояването на американците – правителствата няколко пъти променяха закона (през 1992, 1999 и 2001 г.), за да може страната да провежда операции зад граница. Все още има ограничения – тя може да участва единствено в умиротворителни и хуманитарни операции или в наблюдение на избори, но само с мандат на ООН. Това доведе до всякакви еквилибристики, с цел да се оправдае невъзможното.

И ако изпращането на военни в Камбоджа, Мозамбик или Руанда почти не беше поставено под въпрос, присъствието в Ирак се превърна в преломен момент. Същото се отнася и за навлизането на обслужващи кораби в Индийския океан в помощ на самолетите на НАТО в Афганистан. Хатояма сложи край на това през януари 2010 г., както беше обещал. И все пак, на дневен ред си остава разгръщането на противоракетния щит в Тихия океан съвместно със САЩ.

Министърът на отбраната, подкрепян от външния министър, не крие амбициите си да разположи войски в чужбина и да

(1) Преразгледаната версия на договора от 1951 г. е подписана на 19 януари 1960 г. и е ратифицирана през юни същата година.

(2) Вж. уводната статия на *Asahi Shimbun*, Tokyo, 2 април 2010.

(3) Реч и изказвания на министър-председателя, вж. www.kantei.go.jp

(4) Вж. Емили Гийоне, „Военните амбиции на Япония минават през Съединените щати“, *Монд дипломатик*, април 2006.

Страната на изгряващото слънце

„разчисти“ постепенно конституцията (5). Обаче двете малки партии в управляваща коалиция – Социалдемократическата и Новата народна партия, са против това. И въпреки че пацифисткото движение вече няма същия размах като някога, то си остава активно (6). В тази несигурна обстановка Хатояма дълго се колеба, преди да отстъпи под натиска на американофилите и да задейства плана за Окинава от 1996 г. (7).

Тежестта на историята пречи на японските амбиции

СПОРЕД сенатора демократ Фуджита все пак ще трябва *да се предоговори статутът на Американско-японския договор за сигурност. Американската армия трябва да остане, но е нужно съставът и разположението ѝ да бъдат преразгледани, като броят на базите трябва да бъде намален*. Според него има най-малко *две причини за присъствието на американската армия. От една страна, собствените ни военни сили не са достатъчни. Освен ако не се превъоръжим, което не е на дневен ред. От друга, съседните държави силно биха се притеснили, ако Япония започне да развива въоръженията си. Сега са спокойни, че работим със САЩ*.

Но може ли Вашингтон да бъде гарант за сигурността и мира в Азия? Не е сигурно, че това мнение се споделя от всички съседи. Никой няма да погледне с добро око на нови войнствени амбиции на Япония. Честите посещения в началото на новото хилядолетие на министър-председателя Джуничиро Коидзуми в храма „Ясукуни“, където са погребани военните престъпници, предизвикаха остри протести в Китай и Южна Корея. Тогава провокациите спряха. Япония *все още не е определила отношението си към историята*, уточнява Ишида. Тази констатация, която често присъства в разговорите с дипломати и специалисти, пречи на азиатските амбиции на страната, които се превърнаха в един от приоритетите ѝ. В действителност, Хатояма се произнесе за създаването на *източноазиатска общност* по модела на Европейския съюз.

На фона на страховете и нуждите големият залък очевидно е Китай. Огромният му пазар гарантира *бъдещето на Япония*, както често се говори в икономическите кръгове. След повече от десет години на криза японската икономика продължава да разчита предимно на износа, който в настоящия момент пропада. Азия, която изглежда понесе по-добре финансовата вихрушка, пое щафетата от Запада, а Китай зае мястото на САЩ като най-голям търговски партньор. Това създава връзки. През 2009 г. близо четвърт от японския износ беше предназначен за Китайската империя срещу 16% за САЩ и 12% за Европа, но търговията не е достатъчна, за да охлади страстите.

Страхът да не изгуби подкрепата на Вашингтон

ОТ ВЪВЕЖДАНЕТО на писмеността до конфуцианството и будизма, двете нации имат общи корени, които би трябвало да благоприятстват сътрудничеството. Но миналото е изпълнено и с разногласия. Навремето китайските императори са смятали Япония за *нация от джуджета*, достойна единствено да плаща данък. От своя страна, в началото на миналия век японците осъществиха колониалните си завоевания с изключителна жестокост – от окупирането на Манджурия до клането в Нанкин. Като единствените в света жертви на върховното оръжие – ядрената бомба, те не се поучиха от извършените от тях агресии, както направи съюзникът им Германия. До днес музеят в близост до храма „Якусуни“ оправдава *„отбранителната война“* в Тихия океан.

Силното напрежение, което достигна върхната си точка през 2005 г., изчезна. В Тайван – една от ябълките на раздора между Пекин и Токио – вследствие на избирането на президента Ма Инцзоу, склонен на сътрудничество с Китай за разлика от своя предшественик, привърженик на по-голяма независимост, се осъществи връщане към едно не толкова конфликтно сътрудничество. В Япония краят на управлението на Коидзуми се възприе като знак за нормализиране на отношенията. Хатояма предложи на президента Ху Цзинтао да *превърнат мътните води на Китайско море в море на братството* (8) – това е намек за териториалния спор за островите Сенкаку (Дяоюй). През декември 2009 г. китайският вицепрезидент Си Цзинпин посети Токио и в нарушение на протокола, нещо изключително рядко, се срещна с император Акихито. От своя страна, от 10 до 14 декември Ичиро Озава, влиятелният ръководител на Японската демократическа партия, оглави делегация от шестстотин представители на извънредна по своя обхват обиколка в Китай.

Постигнат е значителен напредък, уверява професор Кокубун Риосеи от университета „Кейо“ в Токио, но предупреждава да не се опростяват нещата. Не става дума за японско-китайски съюз, който да се опитва да изтласка САЩ извън Азия, а за тристранно обединение (САЩ, Китай, Япония). Съдбата на това трио през XX в. нерядко се променяше: американско-китайски съюз срещу Япония през Втората световна война, след което американско-японски съюз срещу Китай поне *до 70-те години, когато Съветският съюз беше смятан за враг и от трите страни*. По това време обръщането на Вашингтон към Пекин изненада Токио толкова силно, че и до днес пътуването на американския президент до Пекин през 1972 г. и признаването на дотогава подритвания Китай продължава да се нарича *шокът Никсън*. Същото се случи и през 1998 г. *Тогава президентът Клинтън остава повече от седмица в Китай, без обаче да мине през Токио*, обяснява Кокубун. *Започнахме да се притесняваме от тази ситуация, при която „Япония е подминавана“ и да се страхуваме да не би новото китайско-американско „стратегическо партньорство“ да бъде за сметка на Япония*.

Завръщането на демократите в Белия дом отново породи безпокойство. Официално всички приветстват речта на Барак Обама за ядреното разоръжаване, *която чакахме отдавна*, уточняват от Министерството на външните работи. Но всички отбелязаха колко дълго беше посещението на американския президент при съседа гигант и колко кратък бе престоят му преди това в Токио през ноември 2009 г.

Новите управляващи в Япония се опитват да попречат на осъществяването на диалог между Вашингтон и Пекин, от който тя ще бъде изключена. Това обяснява заявеното от нея сближаване с Китай и желанието ѝ (най-после) да затвърди политическите си позиции в региона. Разбира се, идеята за „източноазиатската общност“ не е нейна. Тя се зароди след финансовата криза през 90-те години на XX в., тогава Вашингтон и Пекин застанаха срещу нея. Хатояма подновява предложението *да бъде въведена в дългосрочен план обща* [азиатска] *валута*, знак за *новата роля на Азия в световните дела* (9). Вече са налице наченки на валутен фонд, целящ да подпомага държавите в затруднение, към който се присъедини и Южна Корея. Въпреки това съревнованието продължава.

Азиатска надпревара между Пекин и Токио

ДИПЛОМАЦИЯТА на Китай изпревари всички останали, след като страната подписа споразумение за свободна търговия с десетте страни от Асоциацията на държавите от Югоизточна Азия (ASEAN) (10), което е в сила от 1 януари 2010 г. Докато се опитваше да навакса закъснението си, Токио се обърна с ентусиазъм към Индия, Австралия и Нова Зеландия, за да се оформи т. нар. Арка на свободата, в противовес на китайския авторитаризъм. Властта иска да привлече най-вече Ню Делхи, изявената противотежест на Китай. През октомври 2008 г. беше подписано Споразумение за стратегическо партньорство. Планират се общи военни маневри по примера на САЩ. Тези привилегировани отношения, които изглеждат обещаващи, си остават второстепенни, тъй като търговският обмен с Индия е по-малко от 1% от японската търговия.

Някои хора в администрацията на Хатояма възлага повече надежди на една японско-корейска ос по модела на френско-германската в Европа. Един специалист от Министерството на външните работи в областта на азиатските отношения споделя: *С Китай говорим на един и същ език за икономиката, но различията между нас по отношение на всичко останало са значителни. В Югоизточна Азия има само две държави с пазарна икономика и демокрация: Корея и Япония. Те могат да се превърнат в основната движеща сила на едно бъдещо регионално сътрудничество*. Но едно е да искаш, друго е да можеш. Ако Китай всява страх, Япония пък не вдъхва сигурност.

И в този случай историческите спорове са пречка за евентуално ново дипломатическо престрояване. Въпреки трите години съвместна работа, в резултат на които през март 2010 г. беше публикуван доклад от 2200 страници, комисията от южнокорейски и японски историци така и не успя да постигне съгласие по някои ключови моменти като принудителния труд, налаган от японската власт през войната и набирането на „жени за утеха“ – наименованието, използвано за депортираните и принуждавани да проституират корейки. *Нужно е търпение*, признава специалистът от Министерството на външните работи. *Политическите и търговските преговори вече се водят по-лесно. След като се присъединиха към лагера на развитите държави, корейците вече са по-уверени в себе си. От страна на Хатояма има готовност историята да се разглежда по-спокойно*. Впрочем, без да се бият барабаните, се оформи нещо като тристранна коалиция между Япония, Китай и Южна Корея, посветена основно на икономически въпроси. От 1999 г. насам тя се събира неформално встрани от срещите на върха на ASEAN. На 13 декември 2008 г. коалицията се събра официално за първи път. *Най-после*, отбелязва Кокубун, *идеята за Източноазиатска общност започна да придобива по-конкретни очертания*.

Въпреки това ще трябва нов дълъг поход, ако съдим по различното отношение към севернокорейския „случай“: натиск и преговори от страна на Пекин; твърдост от Сеул, който реагира хладнокръвно на провокациите от страна на Пхенян; затваряне от Токио. Изстреляните над японска територия ракети и заплахите с ядрени оръжия притесняват Япония, въпреки че всъщност никой не вярва наистина в тях.

Друг повод за несъгласие, който пречи на Токио да се разгърне стратегически: Русия. И в този случай страницата на Втората световна война все още не е обърната. Към днешна дата няма подписан мирен договор между Москва и Токио заради спор за Курилските острови, наричани от Япония „северните територии“. Хатояма, който търси енергийни суровини и се конкурира със своя брат и враг Китай, се опитва да преговаря. Двустранните срещи стават все по-многобройни.

Шейсет години след поражението си в Тихия океан и двайсет години след разпадането на съветската империя, Япония търси начин да влезе в периода след края на Студената война. Хатояма говори за автономност спрямо САЩ и се стреми към нов вид регионално сътрудничество. Но дали ще затанцува в трио заедно с Китай? Или ще застане срещу Пекин с помощта на все така силното американско покровителство? Всъщност промяната, за която мечтае новата власт, идва в най-неподходящия момент, когато на Китай сякаш са му пораснали крила, докато Япония се задъхва.

---

(5) Вж. Masami Ito, „Greater peacekeeping role OK, not truce enforcement“ (По-важна роля за опазване на мира – да, примирие насила – не), *The Japan Times*, Tokyo, 23 март 2010.

(6) Вж. Katsumata Makoto, „Le mouvement pacifiste japonais depuis les années 1990, le débat en cours“ (Японското пацифистко движение от началото на 90-те години на XX в., дискусия в ход), *Recherches internationales*, Paris, n° 86, април-юни 2009.

(7) Вж. Gavan McCormack, *Client State: Japan in the American Embrace* (Държава сателит: Япония е в хватката на Америка), Verso, New York and London, 2007.

(8) Изказване, цитирано в Japan Times Online, 23 септември 2009.

(9) Интервю в *South China Morning Post*, Hongkong, 25 октомври 2009.

(10) Бирма, Бруней, Камбоджа, Индонезия, Лаос, Малайзия, Филипини, Сингапур, Тайланд, Виетнам. В срещите на ASEAN участват Япония, Китай и Южна Корея, с което се оформя т. нар. ASEAN + 3.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

Пренебрегваните пътища

Официален край на пенсионирането на 60 години, увеличаване броя на годините, през които ще се внасят осигуровки... под натиска на пазарите френското правителство използва само един от лостовете за финансиране на пенсионната система: удължаването на трудовия стаж. Така успокоява пазарите с цената на намаляване на покупателната способност на пенсионерите. А би трябвало, напротив, да се търсят други източници на финансиране. Като оставим тази констатация настрана, трябва да се преосмисли цялостната организация на обществото – от производствените методи до ролята на възрастните.

Жан-Мари Арибе*

ФРЕНСКОТО правителство, верен слуга на рентиерите, най-вече чрез данъчния щит, ускорява пенсионната реформа, за да не подплаши пазарите. *Държавният глава възнамерява да покаже на европейските си партньори и на финансовите пазари, че се залавя с проблема с дълга. Толкова по-зле, ако пенсиите са само част от проблема: трябва да дадем ясен сигнал и на първо място да запазим отличната оценка, която Франция все още получава на пазарите*, пише в *Лез Еко* (1). Но какъв да бъде този сигнал? Волята да накараш хората да работят по-дълго, под претекст че продължителността на живот се е удължила (2).

Лозунгът се повтаря до втръсване, за да не стигне до ушите на гражданите нещо друго. А за възстановяването на равновесието на която и да е пенсионна система могат да се използват три лоста, не само един: удължаване на трудовия стаж, намаляване на пенсиите или увеличаване на осигуровките.

Финансовите приходи да се облагат както заплатите

ТРЕТИЯТ ЛОСТ беше съзнателно изключен като възможност от реформите от 1993 г. (т. нар. реформа „Баладюр“ за трудещите се в частния сектор) и от 2003 г. („Рафарен-Фийон“ за държавните служители). Само другите два лоста бяха задействани: увеличаване на осигурителния стаж от 37,5 на 40 години и после на 41 години; индексиране на пенсиите и заплатите, при което пенсиите да се изчисляват на базата на цените (а не на средното увеличение на заплатите) и изчисляване на пенсиите в частния сектор въз основа на двайсет и петте, а не на десетте години с най-високо възнаграждение. Да не забравяме и намаляването на размера на пенсията за всяка година осигурителен стаж по-малко. В резултат се стигна до постепенно, но неумолимо намаляване на пенсиите с 15% до 20% .

Нищо изненадващо: близо две трети от трудещите се на 60-годишна възраст вече не работят. А с увеличаването на годините осигурителен стаж средната възраст, на която човек може да се възползва от правото си на пенсия в пълен размер, вече е между 61 и 62 години. В същото време хората спират да работят средно на 58,8 години. Така коефициентът на заместване (тоест размерът на пенсията спрямо този на последната заплата) в дългосрочен план може само да намалява. Именно това се целеше, за да не се увеличат осигуровките.

Въпросът може да бъде изследван от гледна точка на разпределението на доходите, като се отчетат паралелно демографските и икономическите промени. Защо този въпрос се възприема като табу от управляващи и работодатели? Защото ще се наложи да се вземе предвид значителното намаляване на дела на заплатите, включително и на осигуровките, в добавената стойност през 80-те и 90-те години на XX в.: повече от осем пункта от брутния вътрешен продукт (БВП). Дори ако се абстрахираме от високите стойности на дела на работната заплата в добавената стойност в края на 70-те години, намалението остава значително – между 4 и 5 пункта от БВП (3). Разбира се, управляващата прослойка възнамерява да запази „спечеленото предимство“.

Ето защо се акцентира върху привиден демографски спад, който налагал пенсионният режим на солидарно преразпределение да се преобърне спешно с главата надолу. Ако обаче се прегледат докладите на Съвета за определяне на пенсиите (COR), най-вече последният, не се открива повод за притеснение (4). Французойките имат средно по две деца, което е много близко до коефициента за обновяване на поколенията. Продължителността на живота при навършени 60 години пък се увеличава годишно с 40 процента от тримесечието, а не с цяло тримесечие, както повтарят до втръсване онези, чиято работа се състои в това да плашат населението. Ето защо COR не промени прогнозите си за демографското развитие. Той предвижда, че ако през 2008 г. на един пенсионер се падат 1,8 осигуряващи се, през 2050 г. ще се падат приблизително 1,2. Положението ще се влошава най-вече до 2030 г.

Ако внимателно се разгледат сценариите за оценка на нуждите от финансиране до 2050 г., предложени от Съвета, нищо не оправдава нападения от почти всички медии вой до небесата. COR актуализира прогнозите си за следващите 40 години и отчита значителното влияние на икономическата криза върху социалните системи. Именно тази криза предизвика рязкото влошаване на социалните сметки. Несъмнено последиците от нея ще се усещат през голяма част от десетилетието, най-вече защото безработицата ще намалява много по-бавно, отколкото се увеличаваше. Дори и да се възстанови растежът (при всички положения с умерени темпове), предприятията биха изчакали да възобновят производствените си печалби, преди да наемат отново служители. През 2006 г. (тоест преди началото на кризата) дефицитът на цялата пенсионна система възлизаше на 2,2 милиарда евро. През 2008 г. той скочи на 10,9 милиарда, а през 2010 г. се очаква да достигне 32,2 милиарда (5).

Съвсем логично COR изследва три възможни сценария (*вж. карето на стр. 7*). Според различните хипотези в цифрово изражение дефицитите ще варират от 65 до 115 милиарда евро през 2050 г. Натрупаните дотогава суми ще представляват от 77% до 117% от БВП през 2050 г., но тази сметка няма друг смисъл, освен да всява страх. При най-неблагоприятния сценарий ще бъде необходимо увеличаване на осигуровките само с 10,4 пункта, разпределено за период от четиридесет години, тоест, с по 0,26 пункта годишно (6). Ако някое социално движение постигне отмяна на реформите от 1993 г. и 2003 г., увеличението ще бъде с 15 пункта, тоест с по 0,375 пункта годишно.

Как да върнем дискусията за пенсиите в границите на разумното? Първо, като се изтъкне относителният характер на резултатите от тези прогнози. Според доклада „Котис“, публикуван през 2009 г. (7), само сумите, изплащани от нефинансовите дружества на собствениците на капитал и земи, са се увеличили от 3% на 8% от брутната им добавена стойност за периода от 1982 г. до 2007 г. и днес са 76,6 милиарда евро (8). Това изместване с 5 пункта е със седем до осем пъти по-голямо от дефицита на всички пенсионни режими, отбелязан през 2008 г. (година, която се използва като ориентир в изследванията на COR) и два пъти и половина повече от очаквания за 2010 г.

С други думи, ако за финансовите приходи и начисляваните

В книгите

QUAND LE TRAVAIL SE PRÉCARISE, QUELLES RÉSISTANCES COLLECTIVES? (Каква колективна съпротива, когато трудът става несигурен?), съставители: Sophie Béroud, Paul Bouffartigue.

La Dispute, Paris, 2009, 350 стр., 24 евро

Мобилизирането на работниците на временни договори е в основата на този сборник, който разглежда различни аспекти на отношението между временната заетост и мобилизирането на хората. От него се вижда, че самата солидарност е резултат от борбите на хората. В четири големи части са разпределени двадесет доклада, чиито автори са предимно социолози, но също така историци и политолози.

Първата част изследва явлението „временна заетост“ и видовете солидарност, които се развиват сред временните работници и между тях и работниците на постоянен договор. Исторически изследвания за най-различни професии (докери, дървосекачи, служители в търговията и др.) дават доводи на онези, които отхвърлят идеята, че тези процеси са новост.

В значителната по обем втора част се изследва дейността на синдикатите и неотдавнашната „малко вероятна“ мобилизация в различни браншове: корабостроителници, нефтохимически комплекси, заводи за автомобилно оборудване, пощи и др. Става ясно например как в сектора „Чистота“ се разви съпротива, въпреки големия брой работници без документи, ниската квалификация, работата на няколко места, феминизацията на бранша и изолацията на работниците.

В третата част се засяга динамиката на самата мобилизация. Един от докладите се занимава с „моралната педагогика на стачката“, в друг пък се разглежда движението на *пикетеросите* (работниците, които окупират собствените си предприятия, често изоставени от собствениците, и продължават производството и търговската им дейност - *бел. ред.*) в Аржентина. Обяснява се способността им да развиват политическа дейност, въпреки че са изключени от наемния труд.

Накрая се поставя въпросът за социалното осигуряване на наемните работници.

Ролан Пфеферкорн

*Икономист, доцент в университета Бордо IV. Автор на *Raconte-moi la crise* (Разкажи ми за кризата), Le Bord de l'eau, Lormont, 2009, и съ-съставител от страна на Асоциацията за облагане на финансовите транзакции в полза на гражданите (Attac) и фондация „Коперник“, на *Retraites, l'heure de vérité* (Пенсиите, часът на истината), Syllepse, Paris, 2010..

(1) Cécile Cornudet, „La réforme multifonctions de Nicolas Sarkozy“ (Мултифункционалната реформа на Никола Саркози), *Les Echos*, Paris, 13 април 2010.

(2) Вж. „Document d'orientation sur la réforme des retraites“ (Обяснителен документ за пенсионната реформа), връчен на синдикатите и работодателите на 16 май 2010 г.

(3) Вж. Michel Husson, „Le partage de la valeur ajoutée en Europe“ (Разпределянето на добавената стойност в Европа), предстои да излезе в *La Revue de l'IRES*, Noisy-le-Grand.

(4) COR, „Retraites: perspectives actualisées à moyen et long terme en vue du rendez-vous de 2010“ (Пенсии: актуализирани перспективи в средносрочен и дългосрочен план от гледна точка на 2010 г.), Paris, април 2010.

(5) COR, *цит. съч.*, с. 18 et 20.

(6) COR, *цит. съч.*, с. 24 et 88.

(7) Вж. Jean-Philippe Cotis, „Partage de la valeur ajoutée, partage des profits et écarts de rémunération en France“ (Разпределяне на добавената стойност, разпределяне на печалбите и разлики във възнагражденията във Франция), Institut national de la statistique et des études économiques (Insee), Paris, 2009.

(8) Към тях се прибавят около 3% от брутната им добавена стойност чрез изплащането на нетни лихви.

И ИСТИНСКИ ПОДАРЪЦИ ЗА ФИНАНСОВИТЕ БОСОВЕ

за финансиране на пенсиите

лихви бъде определен същият процент осигурителна тежест, която работодателите плащат за брутните заплати, тоест 8,3% (9), годишните ресурси ще се увеличат с 8,7 милиарда евро.

Социалните осигуровки не бива да се пипат, вече са достатъчно високи, заяви след края на първия ден преговори със синдикатите министърът на труда, солидарността и държавната администрация Ерик Вьорт. Така той повтори добре познатата повеля на председателката на Движението на френските предприятия (Medef) Лоранс Паризо, която приканва също *да се скъса със символичното табу за 60-годишната възраст* (10). Следователно и работодателите, и правителството смятат за неприкосновено установеното преди почти трийсет години разпределение на доходите, свързано неразделно с финансиаризацията на световната икономика и в крайна сметка с изостряното на противоречията, които причиниха кризата.

Най-често използваният аргумент засяга риска от загуба на конкурентоспособност. Но разширяването на обхвата на осигуровките, т.е. удържането на осигуровки върху дивидентите и други печалби, не оказва никакво влияние върху себестойността (и следователно върху конкурентоспособността), тъй като именно „нетните“ дивиденти (по аналогия с нетните заплати) ще бъдат орязани, а не инвестиционният капацитет.

Всичко това обяснява блокирането на дебатите по т. нар. единствено решение: хората да работят по-дълго. Въпреки това блокиране, за което са отговорни много от медиите, обществото започва да се чувства измамено. Доказателство за това е успехът на призива „Да направим така, че исканията на гражданите за пенсиите да бъдат чути“, подет от Асоциацията за облагане на финансовите транзакции в полза на гражданите (Attac) и фондация „Коперник“ (11).

Да се спре продуктивизмът

Малко по малко се налага идеята „осигурителни вноски да се начисляват и върху печалбите“, както и върху всички приходи, които в момента са освободени от тях, като например лихвите, дяловите участия и възнагражденията под формата на спестявания на работещите. Тази идея е проявление на озлоблението, зародило се по време на кризата поради факта, че след като бяха спасени от държавните фондове, сега богатите и техните финансови институции възнамеряват да връчат сметката за нанесените щети на работещите и на пенсионерите.

Несъмнено притеснен от засилването на тази неприязън, Никола Саркози обяви, че се предвижда въвеждането на данък върху капиталовите приходи. По всичко личи, че това усилие няма да отговаря на мащабите на оповестената катастрофа: ще донесе само няколко милиарда евро, а в същото време се говори за десетки милиарди евро дефицит и дори за 100 милиарда през 2050 г.!

Междувременно някои вече тихичко запяват друга песен: *Днес житейският стандарт на пенсионерите е по-висок от този на работещите*, заявява Оливие Феран, президент на фондация „Тера Нова“ (12). Ето защо би трябвало пенсионерите да финансират пенсиите... Тези твърдения търпят две възражения. От една страна, в основата им стои сборът на пенсиите от колективната система и на допълнителните доходи от имущество, които получават единствено имотните пенсионери. Според COR пенсионерите получават два пъти по-високи приходи от имущество на потребителска единица от населението от работещите в активна възраст. Така размерът на пенсиите се оказва средно 85% от средния доход на работещите, ако се изключат доходите от имущество, или 98%, ако бъдат включени. Като цяло *съотношението на стандарта на пенсионерите спрямо този на работещите (при включени доходи от имущество) се доближава до 1:1* (13).

От друга страна, няма никакъв смисъл да караме пенсионерите сами да финансират пенсионната система, при положение че те така или иначе са на издръжка на работещите. По този начин пенсиите им ще бъдат намалени. Тези приказки всъщност служат единствено за прикриване на основното предложение: *От 2020 до 2050 г. осигурителният стаж ще трябва да се удължи*, обясняват един през друг Манюел Валс, Оливие Феран, Франсоа Оланд, Марисол Турен и Мартин Обри (14).

Би било грешка обаче дискусията да се свежда само до един чисто финансов въпрос. Пенсиите имат отношение към различни цивилизационни аспекти. Първият е свързан със солидарността – както между поколенията, която се споменава най-често, така и между социалните групи. Всички проведени досега реформи, както и онези, които се предвиждат, целят да засилят „приноса на данъкоплатците“, т.е. внесените осигуровки и получените пенсии да се доближат възможно най-много, като така се налага индивидуалистичната логика. Тя ще бъде допълнително утежнена от преминаването към точкова система или към система с индивидуално изчисляване на пенсията (15). И така, въпреки краха на пенсионните фондове, ще трябва отново да се подеме пропагандата в полза на капитализацията, като допълнение към системата на разпределение.

Друг аспект е мястото на възрастните в обществото. Принудата да работят почти до смъртта си ще означава да се отрече огромната полза от участието им в колективния живот, макар и извън трудовата им дейност срещу възнаграждение. Освен това се поставя под въпрос и самата роля на труда. Отказът да се работи все по-дълго през седмицата, както и през целия живот, е част от вековния стремеж към еманципация. От философска гледна точка това означава да се освободим от оковите на водещата до отчуждение работа и отново да разполагаме с живота си. От икономическа гледна точка това означава да използваме производствените печалби, за да подобрим качеството на живота си.

На базата на целите на труда се очертава и трети, не по-маловажен, аспект. Той е свързан с целите на производството, тоест с начина на развитие. Използването на производствените печалби за намаляване на работното време противоречи на продуктивизма и вродения му стремеж за безкрайно натрупване на капитал. Ето защо прогнозите за растеж на COR не трябва да се взимат за чиста монета (!), тъй като на критика трябва да бъде подложен и начинът за повишаване на производителността.

Битката за запазването и подобряването на солидарната пенсионна система далеч надхвърля пряката си цел. Впрочем финансите са наясно с това и решиха да заличат този символ. И наистина, отвъд въпроса за пенсиите всъщност се решава съдбата на цяла една концепция за живота.

Прогнозите на Съвета за определяне на пенсиите

През 2007 г. Съветът за определяне на пенсиите (COR) разчиташе на увеличаване на производителността на труда средно с 1,8% годишно и на намаляване на безработицата на приблизително 4,5%. Нуждата от допълнително финансиране на пенсионните режими (след провеждането на реформите от 1993 г. и 2003 г.) се изчисляваше на 1,7 пункта от брутния вътрешен продукт (БВП) през 2050 г. въз основа на поддържане на осигуровките на ниво 13% от БВП. Нуждите нарастваха, но приходите трябваше да останат стабилни. Така се заражда митът за катастрофата на социалното осигуряване.

През 2010 г. COR актуализира прогнозите си заради кризата и изработва три сценария:
- сценарий А, основаващ се на увеличаване на производителността с 1,8% и 4,5% безработица (както в основния сценарий от 2007 г.);
- сценарий Б, с растеж 1,5% и 4,5% безработица;
- сценарий В, с растеж 1,5% и 7% безработица.

Нуждите от финансиране, които произтичат от тях, варират от 1,7 пункта (сценарий А) до 3 пункта (сценарий В) от БВП през 2050 г. Интересно е сравнението между тези очаквания и прогнозите от 2007 г.

Годишни нужди от финансиране като дял от БВП: сравнение между прогнозите за 2007 г. и 2010 г.

	2006	2008	2015	2020	2030	2040	2050
2007 (основен сценарий)	0,2	0,5	0,7	1,0	1,6	1,8	1,7
2010							
Сценарий А	0,1	0,6	1,8	1,7	1,9	1,9	1,7
Сценарий Б	0,1	0,6	1,8	1,9	2,5	2,8	2,6
Сценарий В	0,1	0,6	1,9	2,1	2,9	3,2	3

Източник: COR, доклад, април 2010, стр.24.

И в Европа е така

Независимо от пенсионната система от решаващо значение са размерът на пенсията спрямо заплатата, наречен „коефициент на заместване“, определената по закон пенсионна възраст и броят на годините, през които лицето се е осигурявало.

Източник: Организация за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), „Les retraites en France et à l'étranger“ (Пенсиите във Франция и в чужбина), 2010.

ГЕРМАНИЯ
- пенсионна възраст по закон: 65 години; 67 години през 2013 г.
- средна възраст на напускане на работа (безработица, по-ранно пенсиониране и др.): 62,1 години за мъжете; 61,4 години за жените
- нетен коефициент на заместване от социални удръжки: 61% през 2009 г. (срещу 65,5% за Франция)

ИТАЛИЯ
- пенсионна възраст по закон: 65 години за мъжете; 60 години за жените
- средна възраст на напускане на работа: 60,8 години за мъжете; 60,7 години за жените
- нетен коефициент на заместване: 75% през 2009 г.

ИСПАНИЯ
- пенсионна възраст по закон: 65 години; 67 години през 2013 г.
- средна възраст на напускане на работа: 62,5 години за мъжете; 62,7 години за жените
- нетен коефициент на заместване: 84% през 2009 г.

ГЪРЦИЯ
- пенсионна възраст по закон: 65 години; 67 години през 2013 г.
- средна възраст на напускане на работа: 61,9 години за мъжете; 61 години за жените
- нетен коефициент на заместване: 105% през 2009 г.

ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО
- пенсионна възраст по закон: 65 години за мъжете; 60 години за жените; около 65 години за всички до 2020 г. и 68 години през 2040 г. (44 години осигурителен стаж)
- средна възраст на напускане на работа: 64,1 години за мъжете; 62 години за жените
- нетен коефициент на заместване: 44% през 2009 г.

ШВЕЦИЯ
- пенсионна възраст по закон: между 61 и 65 години (при не по-малко от 40 години пребиваване в страната)
- средна възраст на напускане на работа: 64,4 години за мъжете; 63,2 години за жените
- нетен коефициент на заместване: 64% през 2009 г.

(9) Това е процентът, прилаган за общия режим на системата на социално осигуряване.

(10) Изявление в „Grand Jury RTL – LCI – *Le Figaro*“, 11 април 2010.

(11) Вж. www.exigences-citoyennes-retraites.net

(12) *Le Monde*, май 2010.

(13) Генерален секретариат на COR, „Niveaux de vie comparés des retraités et des actifs: évolutions récentes“ (Съпоставка на стандарта на живот на пенсионерите и работещите в активна възраст: скорошно развитие), document de travail n°2, 21 октомври 2009.

(14) Съответно: *France Soir*, Paris, 4 февруари 2010; *Le Monde*, 9 май 2010; „C politique“, France 5, 25 април 2010; Capital.fr, 12 май 2010; France Inter, 19 май 2010.

(15) Вж. доклада на COR „Retraites: annuités, points ou comptes notionnels? Options et modalités techniques“ (Пенсии: начисления, точки или индивидуално изчисляване), януари 2010.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

LE MONDE diplomatique
българско издание

В Норвегия - близост до гражданите, прозрачност и... наивност

Съществува ли демократичен рай в страните от Севера? Норвежкият пример показва какви са ползите от прозрачността в отношенията между бизнеса и политиката, макар това да не решава всичко.

Реми Нилсен*

ЗДРАВЕЙ! *Най-важното сега е бързо да намерим пари в брой за следващите три години и да говорим твърдо и успокоително!* Това просто и директно съобщение е изпратено от Рюне Бярке, президент на най-голямата норвежка банка, DnB Nor, на премиера Йенс Столтенберг през есента на 2008 г. Финансовата криза точно беше връхлетяла страната и банките бяха останали без пари в наличност. На следващия ден правителството предприе нечуван спасителен план за 350 милиарда крони (43,3 милиарда евро).

Традицията да се обявяват всички данъчни декларации стана обект на дебати след появата на интернет

ТАЗИ кореспонденция стана публична по силата на закона от 1970 г. за *свободен достъп до публични административни документи* (значително подсилен през 2006 г.). Пресата поиска (и получи) достъп до нея, тъй като не беше тайна, че Столтенберг и Бярке са стари приятели. Запознали са се по време на демонстрациите на младежкото движение на Arbeiderpartiet (Партия на труда). Банкерът дори е кумувал на сватбата на министър-председателя…

Случаят илюстрира принципа *„Демокрацията близо до гражданите“*, с който всички се гордеят в тази страна с население от 4,8 милиона жители, където всички се знаят. Норвегия счита себе си за страна с прозрачно общество, в което неравенствата са ограничени, а демократичното народно представителство е осигурено от избраници от всички прослойки на обществото.

Това е привилегирована страна. Но трябва да се борим, за да остане такава (1), смята Ева Жоли, европейски депутат („Европа Екология“) с двойно гражданство – френско и норвежко (2). Корупцията остава незначителна, макар страната да е трета по износ на петрол в света, след Саудитска Арабия и Русия и преди Иран, три неособено „прозрачни“ държави. Връзките между политическата класа и икономическия елит изглеждат второстепенни. Партиите набират кадри от широка социална база и не е необходимо да си богат, за да се кандидатираш на избори с надеждата да те изберат. Напротив, норвежците не обичат хората, които се открояват. *Да имаш лично богатство, е сериозен недостатък: това те отдалечава от електората, особено що се отнася до една социалдемократическа партия*, отбелязва Магнус Марсдал от „Манифест Анализ“, ляв мозъчен център. Певецът и писател Од Бьорецен го обясни по друг начин: *Норвежецът е скромен човек. Отношението му към Бог е подобно на отношението му към краля. Отношението му към Бог (и краля) е добро, стига да се държи прилично и да не се прави на много важен.*

Традицията данъчните декларации да се обявяват публично и всеки гражданин да може да ги види, която е почти единствена в света, води началото си от XIX век и допринася за превръщането на Норвегия в отворено общество (3), подчертава Ева Жоли. Декларациите на физическите лица се обявяват всяка година през октомври. Преди появата на интернет, ако някой искаше да види доходите на кмета, на съседа или на местния търговец, трябваше да отиде в градската данъчна служба, за да направи справка в списъците, достъпни в продължение на три седмици: изискване, ограничаващо упражняването на това право. Вестниците обаче разкриваха доходите, имуществото и богатството на публичните личности: политици, директори на предприятия, спортисти или известни личности от артистичния свят. Така пресата допринесе много за засилване на идеята за равенство между властимащите и „обикновените хора“.

С появата на интернет всеки може с едно кликване да получи тази информация от сайта на Министерството на финансите. Това предизвика бурен дебат за… защитата на личния живот. Първоначално законът бе ограничен, след това отново смекчен, а от 2008 г. всички данни отново са на разположение, без ограничения.

Чрез тях се разкриват всички, които не плащат данъци, особено някои от най-богатите граждани. През 2008 г. се разбра, че силната жена на норвежката социалдемокрация, г-жа Гру Харлем Брундланд, бивш премиер и бивш генерален директор на Световната здравна организация, не е плащала данъци, а в същото време като бивша депутатка винаги е получавала добра пенсия. Впрочем, въпреки че от няколко години живее в Ница, тя е извършила кощунството да се оперира неведнъж в държавни болници в Норвегия.

Макар този закон да датира едва от 1970 г., той е продължение на дългата скандинавска традиция за право на достъп до административни документи, едно право установено през 1766 г.

От 50-те години на XX век норвежките социалдемократи защитават идеята, че държавата трябва да осигури възможно най-разнообразно демократично представителство, като окаже сериозна икономическа подкрепа на пресата, културата, гражданското общество и политическите партии (4). През 2008 г. – година без избори, над 72 % от финансирането на политическите партии, тоест 340 милиона крони (44 милиона евро) от общо 470 милиона, е било от обществени фондове. Парите на данъкоплатците са представлявали основна част от субсидиите на либерално-популистката партия Fremskrittspartiet (Партия на прогреса) (5). Много по-скромен дял обаче е даден на партията на десните консерватори, Høyre (6). Партиите получават финансова подкрепа на общинско и окръжно ниво, ако са получили над 4% на местните избори. Могат да претендират за субсидии на национално ниво, ако за тях са гласували над 2,5% на парламентарните избори. За повече прозрачност, със закон, приет през 2005 г., се постановява, че всяко дарение над 10 000 крони (1260 евро) трябва да се обявява публично и да се записва на сайта *Partifinansiering.no* („финансиране на партиите“).

„Политическият състав се възпроизвежда, без да се обновява, и му липсва изобретателност“

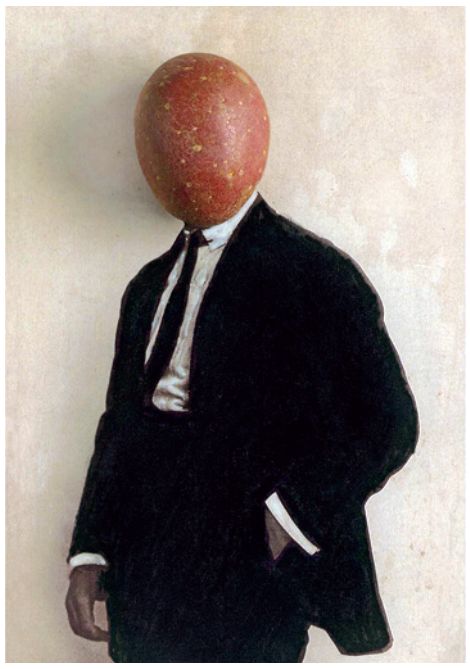
НОРВЕГИЯ се откроi като една от отличничките при третото оценяване на Групата държави срещу корупцията (Greco), проведено през 2007 г. под егидата на Съвета на Европа. Системата, подчертава докладът, се основава най-вече на доверието. Няма фиксиран таван за сумите, които партиите и представителите им получават за предизборните кампании, нито механизъм за контрол на изхарчените средства, както е във Франция. Подобен контрол би нарушил традицията: дадената дума тежи повече от всичко.

Борбата срещу преминаването на държавни функционери в частния сектор доведе до приемането през 2005 г. на закон, който обаче не даде големи резултати. През есента на 2009 г. избухна първият скандал, когато един от лидерите на Партията на труда, Бярне Хакон Хансен, работил в различни министерства (на земеделието, на труда, на интеграцията, на здравеопазването), обяви оттеглянето си от политическия живот и намерението си да започне нова кариера като консултант на частна комуникционна фирма. Той сам поиска да му бъде приложен максималният срок на периода, в който трябва да се оттегли от активния живот, постановен от специалния комитет за карантина (създаден през 2005 г., за да оценява подобни случаи), но със своя избор на кариера той предизвика скандал. *Подобни преходи са кръвосмешение*, протестира Ева Жоли. *Какво са шест месеца? Нищо, просто дълга ваканция. Човек не губи връзките си за толкова кратко време* (7).

„Демокрацията близо до гражданите“ има предимството да осигурява по-лесен достъп до решенията и обществената собственост: гражданите имат много по-голяма власт за контрол на общинската икономика от където и да било другаде, смята г-жа Гру Слетемарк, главен секретар на норвежката секция на неправителствената организация „Трансперънси интернешънъл“. През 2007 г. аферата „Terra Securities“ стана предвестник на финансовата криза в Норвегия. Тази компания беше успяла да убеди редица общини с процъфтяваща икономика (благодарение на производството на водноелектрическа енергия) да инвестират в подчертано спекулативни финансови продукти на американската банка „Ситикорп“ (цели 451 милиарда крони, тоест 58 милиарда евро), чиято единствена гаранция бяха бъдещите приходи от електрическите им централи…

Още веднъж обаче изключението потвърди правилото: почти всички публични институции и общини управляват по-скоро мъдро обществените пари, водейки строга отчетност. Суверенният фонд, захранван основно от дивидентите от петрола, е за пример: с ценни книжа за 2760 милиарда крони (355 милиарда евро) през март 2010 г. той на практика не е усетил кризата. Всички данни, свързани с него, са публични.

Със социалдемокрацията се институционализира историческото съглашение на „тристранното сътрудничество“ между държавата, синдикатите и организацията на работодателите. Тази система осигури високо ниво на синдикализация на работниците и създаде тесни връзки между политическите партии и социалните им партньори. Партията на труда получава годишна субсидия от 5 милиона крони (641 000 евро) от най-голямата синдикална конфедерация, Landsorganisasjonen (Национална федерация), а ръководителите често заемат отговорни постове в двете организации.

CARMEN CALVO, 2008.

И все пак, системата има и слабости. *Мерките, въведени за осигуряване на разнообразно набиране на кадри измежду богатите и не толкова богатите, едно време можеха да благоприятстват за силно социално разместване, но днес водят до блокиране на системата*, отбелязва Марсдал. *Равноправният достъп до избирателни длъжности е гарантиран, но политическият състав се възпроизвежда, без да се обновява, задъхва се и му липсва изобретателност. Ограниченията на финансирането на партиите имат редуциращ ефект, тъй като обезсърчават желаещите да създадат нови формации. Последните създадени партии – популистката Партия на прогреса и Социалистическата лява партия, се появиха през 70-те години*. Какъв е резултатът? Система, доминирана от политическа класа, която се възпроизвежда, без да се разнообразява, докато силите на капитала търсят и упражняват успешно властта си извън демократичната система.

---

* Журналист, Осло.

(1) Интервю, публикувано от *Dagbladet*, Осло, 8 ноември 2009 г.

(2) Между 2002 и 2005 г. г-жа Ева Жоли ръководи един антикорупционен проект на Министерството на външните работи на Норвегия.

(3) *Dagbladet*, *пак там.*

(4) Вж. Андре Шифрин, „Норвежката държава в сърцето на културата“, *Дума*, приложение *Монд дипломатик*, 18 март 2010.

(5) 22,9% от гласовете на парламентарните избори през 2009 г.

(6) Национален статистически институт, www.ssb.no/partifin

(7) *Dagbladet*, *пак там.*

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Десислава Николова

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори : François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Данкова

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)

тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на „Монд дипломатик“ на 1 юли 2010 г.

Позиция

www.duma.bg

Енергийният еничар*

Глутница кучета са захапали големите проекти, господарите им не очакват чак такава преданост

Нора СТОЙЧКОВА

Оня ден Белград и Москва подписаха споразумения за сръбския участък на газопровода "Южен поток" и хранилището "Банатски двор". А по оня ден - Турция пусна Москва да прави проучвания за строежа на "Южен поток" в свои териториални води. И още няколко енергийни споразумения пак със същата цел - тръбата да заобиколи възможно най-отдалеч България.

Защото "терзанията на България за тия 300 км тръби от "Бургас-Александруполис" може да побъркат всеки". Както писа руският "Комерсант".

В тази връзка сън не ни лови

какво точно прави българският министър Трайчо Трайков

на срещите си с официална Москва. Но пък каквото и да прави, напълно си го заслужи. И той, и преките му началници. Които от мига, в който заеха най-висшите постове в държавата, сложиха всички съвместни енергийни проекти с Русия на трупчета с такава олелия, че участниците с по-крехка нервна система се разбягаха. Шокирани и омерзени. Шокирани, че един едър бизнес може да стане обект на политически рекет пред очите на цялата международна общественост. И омерзени - че са тръгнали да правят бизнес с европейска България, а ги оплюват като руски мекерета някакви си български мекерета.

Обяснението на премиера Бойко Борисов бе: "Притеснява ме с руски пари, с руски строители да строим АЕЦ "Белене". В популярните му представи Втора атомна трябва да стане европейски проект. Каквото и да означава това. Защото "Белене" е не просто европейски, но и международен проект. Хайде пак да ги напишем основните играчи с чист европейски произход - немският концерн RWE, френската "Арева", "Сименс" и много други. Ако и тези фирми са "троянски коне на Русия в ЕС", направо да се устремяваме пак към една-единствена изборна бюлетина и изборна активност от 99,99% за една-единствена партия. Просто да спрем да си играем на демокрация и тия, които не сме съгласни да слугуваме на разни батковци, да си ходим от тая държава.

Премиерът каза, че се притеснява от руската рубла и взе, че изтърси: "Саркози даже ме попита защо не сме го търсили до момента."

Ти да видиш! Не знаехме, че Саркози е наясно със софийския жаргон, че да общува на равна нога с нашия премиер. Защото обратният вариант - Бойко Борисов срича френски разговорник, облегнат на приятелското рамо на френския президент: „Sarko, donne-moi le petit d'argent pour Belene", е твърде ексцентричен дори за обръгналите ни на какво ли не представи.

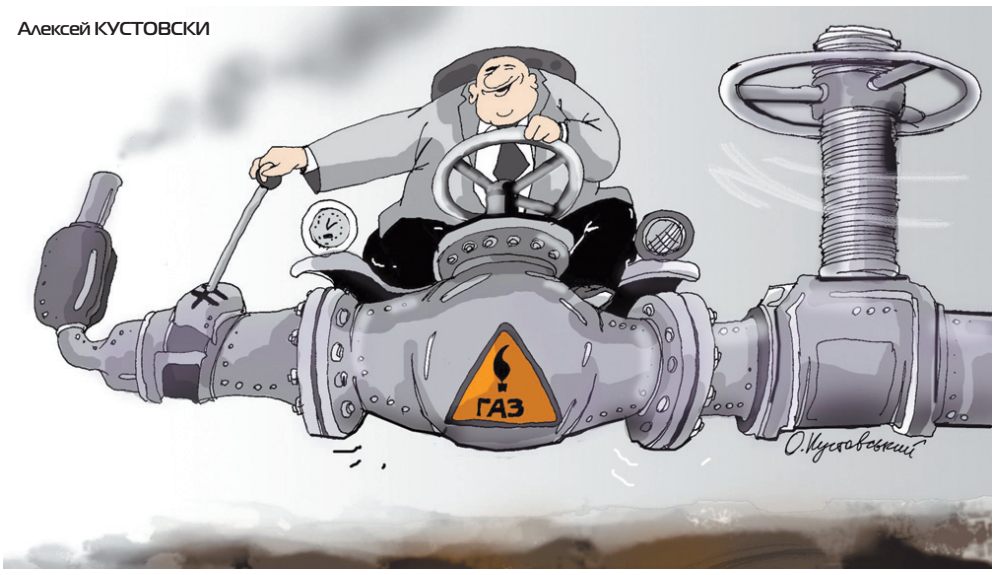
Но каквато и

глупост да изръси премиерът

истината е, че стои симпатично. Някак секси. Викаш си - абе, не е много в час, ама я го гледай как стои до Сарко във Версай. Като четирикрилен гардероб. Изправил се в цял ръст срещу един Путин и иска да извоюва българския национален интерес от великата руска мечка.

Щеше и да ни е смешно, ако с ролята си на енергиен еничар днешният български премиер не ни вкара в голяма беля. Защото, а си отвори устата по телевизора, а сме се разделили с поредния милиард очаква-

Алексей КУСТОВСКИ

ни приходи. Новият ни премиер най-неочаквано се очерта като едно от най-непредвидимите и най-големите разходни пера в бюджета.

Така че финансовият министър Симеон Дянков може да ни спести разходи, ако просто му тури един заглушител на комуникациите с телевизора. Вместо да товари с данък пушачите и да се оглежда във фискалния резерв като изгладнял хъш на "Радецки" на козлодуйския бряг.

С нескопосаното си противодействие на руските енергийни интереси влезе в незавидната роля на енергиен еничар по отношение на националния ни интерес. Който не предвижда България да бъде заобикаляна като турско гробище от газовите тръби към Европа. Защото спогодбите на Русия с Турция и Сърбия

ни изолират по непростим начин от основни парични потоци

в полза на нашите съседи. А в условията на глобална криза да сложиш проект като АЕЦ "Белене", "Южен поток" и дори спорния "Бургас- Александруполис" на трупчета, граничи с национално предателство.

Защото парите за здравеопазване към днешна дата не стигат с над 100 млн. лв., а след година недостигът ще е над половин милиард. Откъде ще ги вземат тия пари. Франция да не е на Луната? И там има финансови проблеми, как си ги представя премиерът френските милиарди да потекат към "Белене" току-така. Като е толкова на ти с френския, що не попита Саркози и на каква цена ще се порадваме на френската инвестиция. Понеже на нас ни е бедна фантазията.

Исторически погледнато, за България е било винаги ужасно трудно да се намеси в голямата енергийна игра, като капитализира геостратегическото си положение сама. Винаги е имала нужда от някой Голям брат да я сложи на подобаващо място. Просто защото е малка страна с твърде ограничени ресурси и е обречена да бъде сателит на нечии интереси. Затова нашите държавници изглеждат винаги и без изключение нелепо на подобни преговори. Като изгладнели хлапета, помъкнали твърде голям черпак към казана на големите батковци.

Сега имахме пръв и единствен шанс да се идентифицираме в голямата енергийна игра като отделен субект. И го проиграхме! Заради голямата уста на глутница кучета по високите етажи на властта. Които са зяпнали към господарите си с изплезени езици. Точат лиги по земята и си чакат комата. Ще останат изненадани, ако разберат, че и могъщите им господари чак такава преданост не ги радва. Защото те искат да използват България и националния й интерес, за да притискат официална Москва. А не да я отегчават до смърт, за Бога!

Глутницата кучета успяха да направят невъзможното на пръв поглед - тръбите да ни заобиколят, немският концерн RWE да се откаже от АЕЦ "Белене", Русия да прегрупира партньорите си без нас. Нашите не спират да джафкат и да губят милиарди. В името на нескопосания каламбур да не са троянският кон на Русия в ЕС.

Зад тази простотия, разгласена лично от една твърде спорна личност - ядрения енергетик Георги Касчиев, стоят всъщност една купчина пари.

Наградата им за цялата тази поразия

Нали няма наоколо наивници, които да вземат насериозно премиерските терзания по отношение на произхода на парите. Рублите също имат валутен еквивалент и за този факт не е нужен френски разговорник. Нито пък специализирано финансово образование.

Премиерът е толкова убедителен, когато ни разказва как 1 млрд. лв. са потънали в дупката на Втора атомна. Когато съветва студентите в УНСС да не правят никога сделки като тази за АЕЦ "Белене". Сякаш ей сега ще те светне как се изчислява магнитният диполен момент на релативистския електрон. Или пък ще сметне наум колко милиарда евро ще трябва да извади от българския бюджет и да ги даде на руснаците, като тури окончателно АЕЦ "Белене" на трупчета. Вместо да им ги вземе. Пък да има повече пари за образование, здравеопазване и социални дейности. И да ни построи магистрала "Тракия".

Крайно време е този човек да спре да се пъчи по международната сцена като планинска горила в размножителен период. И да ни прави за смях и на Изток, и на Запад.

*** Материалът е публикуван на 22 октомври 2009 г. в блога на Нора Стоичкова - http://nstoichkova.blog.bg. Според ДУМА той е изцяло актуален и днес.**

Брюкселски безсъници

Слаби социалисти - силни популисти

Георги ГОТЕВ

Който си мисли, че Евросъюзът - това е Брюксел, се заблуждава. Евросъюзът са 27-те страни членки, и това, което се случва в тях, е много по-важно от събитията в евроинституциите.

За последните два месеца се проведоха избори в Унгария, Великобритания, Чехия, Холандия, Словакия и Белгия. В последните четири страни още не са формирани правителства, но политическите процеси вече оставят отпечатък върху непрекъснато променящата се архитектура на Европа.

В Чехия и в Словакия победиха социалистите. В смисъл, че партиите, спечелили най-много гласове, са социалистически. Но и в двете страни ще управлява десницата, защото социалистите не можаха да намерят съюзници, с които да съставят правителство. Затова "победителите" ще са в опозиция.

Впрочем пресата в Чехия и Словакия коментира, че лидерите на социалистите в тези страни Парубек и Фицо са останали без съюзници заради присъщата "арогантност" на управлението им, на партиите им, а също в личен план. Може би повод за размисъл?

Мои приятели англичани са безкрайно учудени от случилото се в Чехия и Словакия. Във Великобритания имаше също вариант лейбъристите да управляват с либералите, още повече че Гордън Браун имаше право първи да се опита да състави правителство. Но коалиция, която изключва партията, спечелила най-много гласове, а именно консерваторите, се оказа неприемлива за британската общественост. Пресата на острова писа, че това би било "коалиция на лузърите", на победените.

Така или иначе, кои са лузърите е ясно. Увеличи се броят на страните, в които управляват десноцентристите. В ЕС само Испания, Португалия и Гърция останаха със социалистическо управление, а може да се прогнозира, че скоро ще остане една гола Гърция. Икономическата криза удари най-силно социалистите, защото общественото мнение в Европа е убедено, че не ги бива като икономисти. Сериозен имиджов проблем и вероятно друг повод за размисъл.

Белгия сякаш се опитва да опровергае тази теза, но само на пръв поглед, защото това е страната на сюрреализма. Във френскоговорящата Валония наистина социалистите спечелиха най-много гласове, 13% повече, отколкото на предишните избори. Има дори голяма вероятност техният лидер Елио ди Рупо да е следващият министър-председател.

От друга страна обаче, в по-голямата по население и по-богата Фландрия, където се говори холандски, спечели сепаратистката партия НВА на Берт де Вевер. И в двете камари на белгийския парламент Де Вевер ще има най-много депутати, а Елио ди Рупо ще стане премиер само ако му играе по свирката.

Барт де Вевер не е най-яростният сепаратист в Белгия, но е най-умният. Сепаратистите във Фландрия усетиха това, поради което имаше голям отлив от много по-радикалния Вламс Беланг и „Листата Дедекер". Де Вевер иска разделянето на Белгия, но не революционно, а стъпка по стъпка, в продължение на няколко години, за да бъде максимално защитен фламандският интерес. Една от най-успешните карикатури в белгийската преса показва Елио ди Рупо, който казва на Де Вевер: Аз ще бъда първият премиер франкофон-социалист на Белгия. А Де Вевер му отговаря: Аз пък ще бъда последният.

И колкото по-слаби са социалистите, толкова по-неконтролируеми стават центристите и десноцентристите. В Холандия ксенофобската Партия на свободата на Герт Вилдерс завоюва трето място на изборите и получи 24 депутати в 150-членния парламент. Най-стряскащото е, че Марк Руте, лидерът на либералната партия ВВД, спечелила изборите, изобщо не изключва коалиция с Вилдерс.

Европа няма никакъв механизъм, който да я предпазва от антидемократични залитания в страните членки. Ако имаше, вече щеше да е реагирала на случващото се в Унгария, където управляващата партия Фидес, член на Европейската народна партия, прие закон, целящ да бъде дадено гражданство на милиони етнически унгарци, живеещи в други страни. Лидери на Фидес даже говориха за "мирна промяна на граници", за население на Унгария от 15 милиона (сега унгарците са точно десет милиона), за отхвърляне на Трианонския мирен договор и прочее чудеса.

Словакия вече реагира, защото има 500 000 етнически унгарци и се чувства заплашена. Румъния обаче, която има милион и половина, си трае. Защо? Защото Бъсеску има точно същите намерения спрямо молдовците.

Ключът на пъзела Европа е в столиците. Включително и в нашата.

Може да сме малки, но и царят на популистите Берлускони каза, че ни завижда за някои работи.

Например за това колко ни е слаба опозицията.

Вапцаров - големият поет и антифашист

Аз паднах. Друг ще ме смени...

Добри ЖЕЛЕВ,
доктор по история

Тази статия е написана въз основа на материалите от подсъдимо дело номер 585 от 1942 г., полицейските архиви, защитните речи на адвокатите по горното дело и други материали, за да посочим истината за Никола Йонков Вапцаров. С тази статия искаме да кажем, че той е не само голям, световно известен поет, но и голям антифашист - борец за народна свобода, национален герой.

Никола Вапцаров е роден на 24 ноември 1909 г. в Банско. Израства в семейство с революционни и културни традиции. Учил е в Разложката гимназия и в Морското машинно училище във Варна. През 1929-1932 г. е на практика на миноносеца "Дръзки". През април и май 1932 г. с кораба "Бургас" посещава Цариград, Фамагуста, Александрия, Бейрут, Порт Саит. Член е на БКП от 1934 г.

В навечерието на нападението на Германия над Съветския съюз Вапцаров е интерниран за три месеца в Годеч и на 1 септември 1941 г. се завръща в София. На 8 септември при него отива Атанас Романов, с псевдоним "Стоян". Двамата водят задълбочен разговор по

световната военнополитическа обстановка

Вапцаров отстоявал становището, че големите успехи на фашистка Германия са временни. В близко време трябва да се очаква обрат в развоя на военните действия. Тогава Романов, който е ръководител на бойните групи в столицата, поставя въпрос на Вапцаров - той готов ли е при тази тежка обстановка да се включи в действията на Централната военна комисия.

Вапцаров вече бил убеден антифашист, прозрял пагубната политика на българското фашистко правителство и приема предложението. На 17 септември 1941 г. чрез Иван Масларов поетът се среща с ръководителя на Централната военна комисия Антон Югов. Югов му поставя задачата да замине за Варна. Там да се свърже с дейците на военната организация и чрез тях да предприеме мерки за издирването на пристигналата втора група български политемигранти от СССР. Те били слезли с подводница на 28 срещу 29 август 1941 г. на устието на река Камчия, но все още с тях не била установена връзка.

Вапцаров заминава за Варна и полага големи усилия за изпълнение на задачата. Той се връща на 23 септември, за да докладва на Югов за изпълнението, обаче още на 17 септември Югов заедно с други партийни функционери е задържан и интерниран, затова поетът докладва за своята мисия на Масларов. Той пък от своя страна уведомил Антон Иванов, който временно бил поел ръководството на военната организация.

В началото на ноември 1941 г. ръководството на военната организация е поето от Цвятко Радойнов с псевдоним Васил. Той е деец с голям организационен опит.

Радойнов пристигнал в България от СССР с подводна лодка

на 11 август 1941 г. Вапцаров е определен за негов заместник с псевдоним Лозан. На него се възлага задачата да издирва смели, физически здрави антифашисти, с които да изградят бойните групи в населените места на страната и да снабдяват военните организации с оръжие и боеприпаси.

На 30 септември 1941 г. Антон Югов избягва от лагера. В началото на ноември той и Георги Минчев свързват Вапцаров с ръководствата на военните организации в Пловдив, Казанлък, Сливен, Горна Оряховица и други райони.

Пред Централната военна комисия изпъква задачата да организира

широко партизанско движение в България

за което вътрешната и международната обстановка вече благоприятстват. Страната е разпределена на райони. През януари и февруари 1942 г. с помощта на Вапцаров Радойнов успява да се свърже с отговорниците на районите. Зачестяват срещите между Вапцаров, Цвятко Радойнов и Антон Иванов. Някои от тях стават в дома на поета на ул. "Ангел Кънчев" 37, а срещите с отговорниците на райони и пратениците се провеждат в определени явки с предварително уговорена парола.

По указания на Радойнов Вапцаров издирва избягалия от лагера на 30 септември 1941 г. Борис Копчев и го изпращат за отговорник на Горнооряховския район. На Копчев е възложена задачата да поддържа връзка с градовете Плевен, Габрово, Шумен, Варна, Русе.

През първите месеци на 1942 г. те развиват огромна организаторска дейност. Въпреки че стриктно са спазвали конспирацията, тази антифашистка дейност не останала незабелязана от полицията.

От четирите отделения на отдел "Държавна сигурност" при Дирекция на полицията най-голямо е

отделение „А", което работи против Българската работническа партия

и антифашистките сили в страната. Това отделение, с началник Петър Иванов Амзел и инспектор Никола Христов Гешев, полагат много усилия за разкриване и париране дейността на БРП, която е най-организираната антифашистка сила в България. То поставя под наблюдение и проследяване голяма част от нейните ръководни кадри. На 27 октомври 1941 г. Амзел преминава на работа към органите на Гестапо, които работят в България, а за прикритие е назначен във Военното разузнаване - РО2 към Министерството на войната.

На 1 декември 1941 г. за началник на отделение "А" е назначен дотогавашният му инспектор Никола Гешев, а за инспектор - Любен Димитров. Те с нова сила поемат

борбата против антифашистките сили в България

През 1942 г. щатът на отделение "А" достига до 80 души тайни агенти, организирани в 5 оперативни групи. С този състав те вече имат възможност да проследят и документират дейността на редица партийни функционери - имена, псевдоними, пароли, секретни квартири. Документацията е придружена със снимки.

Бюджетът на МВР от 258 519 000 лева за 1939 г. през 1942 г. нараства на 910 милиона лева. Това пък дава възможност на полицията да използва високо платени агенти. Освен това в полицейските участъци и затворите с жестоки инквизиции полицията принуждава някои слабохарактерни хора да й сътрудничат. По този начин тя вербува агент-провокатори, които внедрява в редовете на антифашистките сили.

В такава обстановка Вапцаров пише: "Борбата е безмилостно жестока..." Полицията, след като установява голяма част от дейността на членовете и сътрудниците на ЦК на БРП и военната организация, пристъпва към арести. Арестите започват на 2 февруари 1942 г. Вапцаров е задържан на 4 април 1942 г.

Той е подложен на жестоки инквизиции

Краката му са деформирани от бой. Тялото му е покрито с гнойни рани. Той започва да дава показания чак на 15 април, след 11 денонощия жестоки, непоносими инквизиции. Показанията му, писани на ръка, са 115 страници, четири от страниците се повтарят. Преписани от полицията на машина, те са 26,5 страници (Виж Том V, стр. 2-29). Задържаните са общо 61 души. Образувано е наказателно дело N 585 от 1942 г. Заседанията на военнополевия съд по това дело са открити на 6 юли 1942 г. Присъдата е произнесена на 23 юли. От 61 антифашистки функционери

12 са осъдени на смърт

от тях 6 - задочно. Присъдата е произнесена в 11,15 часа и веднага влиза в законна сила.

В 20 ч. на същата дата смъртните присъди се изпълняват на софийското гарнизонно стрелбище. На тази дата са разстреляни Антон Иванов Козинаров от Копривщица на 58 г., Никола Йонков Вапцаров на 33 г. от Банско, Петър Иванов Богданов от Трявна на 34 г., Георги Минчев от с. Медово, Чирпанско, на 35 г., Антон Попов от с. Гега, Петричко, на 27 г. и Атанас Романов от София на 31 години.

Въпреки нанесения тежък удар на ЦК на БРП и антифашисткото движение в България Никола Гешев не е доволен от резултатите.

Намиращите се в нелегалност и задочно осъдени на смърт Антон Тенев Гьошев - Югов, на 30 години, Цола Драгойчева - на 44 г., Христо Михайлов - на 49 г., Дико Димитров Диков - на 32 г., Борис Диков Копчев - на 36 г., и Атанас Филев Неделчев - на 31 г., продължават да развиват огромна организаторска дейност.

Военната структура на партизанското движение не е разрушена

Тук се потвърждават думите на поета: "Аз ще падна, друг ще ме смени..."

Фактите показват, че Вапцаров отрано е прозрял опасността от фашизма в България и застава в редиците на тези, които се борят против него. С това той се нарежда на страната на демократичните народи и световните антифашистки сили. Всеки опит да се очерни неговото име ще бъде неуспешен. Вапцаров ще остане за поколенията като голям, световноизвестен поет и национален герой. Подробности по неговата дейност може да намерите в моята книга "Никола Гешев и неговите секретни операции", С., 1994 г.

Страницата подготви
Лилия ТОМОВА

Лауреати на Димитровска награда

Международната фондация "Георги Димитров" съобщава, че наградите на удостоените със званието "Лауреат на Димитровска награда" за 2010 г. ще бъдат връчени на 18 юни (петък) от 11.00 часа в къщата-музей "Георги Димитров", улица "Опълченска" 66.

Чавдар Стоименов, председател на Централния съвет (ЦС) на Българския антифашистки съюз (БАС)

Чавдар Стоименов връчва на Валерий Харченко, режисьор на филма "Под руините на мавзолея", грамота и медал за почетното звание "Лауреат на Димитровска награда" - юни 2009 г.

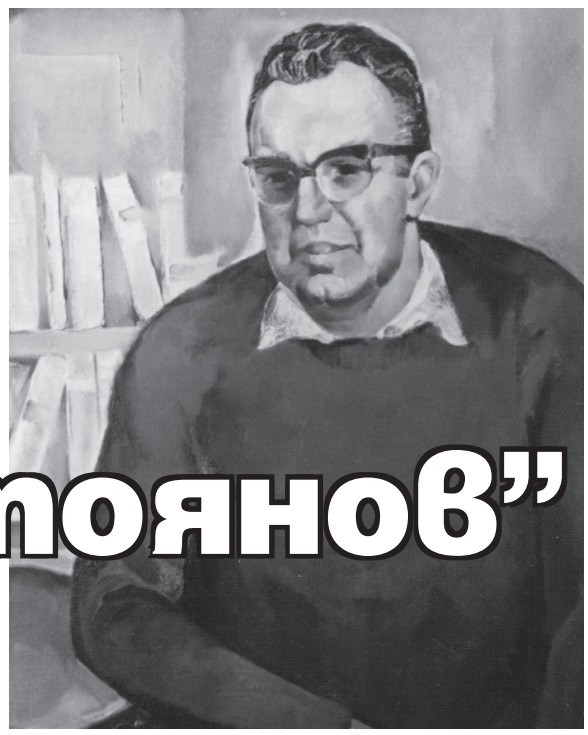
Култура

очаквайте

Френската звезда Анджелик Киджо ще пее в България на 21 октомври

Студент спечели наградата „Цветан Стоянов”

Паметна плоча бе открита на родната къща на бележития ерудит по случай 80-годишнината от рождението му

Райко Байчев, студент в СУ “Св. Климент Охридски”, спечели първа награда на конкурса за есеистика “Цветан Стоянов”. Класираните на второ и трето място получават за втори път отличия от конкурса - журналистката Анелия Узунова-Стоименова взе втора награда, а Димо Димов, завършил бизнес администрация в НБУ - трета.

“Пророкът Цветан Стоянов” беше темата на шестия, извънреден конкурс за есеистика “Цветан Стоянов”, посветен на 80-годишнината от рождението на бележития ерудит, есеист, писател и литературен критик. Наградите бяха връчени в рамките на Салона на изкуствата, НДК е организатор на събитието. Дипломи получиха Елица Мурджанова и Мария Николова.

На тържеството за награждаването беше представен и сборникът с най-добрите работи от конкурса - за автори до 35 години. Победителите определи жури с председател акад. Антон Дончев.

Междувременно цитат от есето “Броселиандовата гора” на Цветан Стоянов бе изписан върху паметната плоча на бележития творец: “Общението свърши, но красотата... остава, Вселената е пълна с нея”. Паметната плоча, дело на скулптора Иван Русев, бе открита на родната къща на Цветан Стоянов на ул. “Гогол” 6 в столицата. Инициативата на НДК се осъществи в партньорство с дирекция “Култура” на Столичната община и “Евролекс България” ЕООД.

Възпоменателния знак откриха генералният директор на НДК Христо Друмев, зам.-кметът на София по културата Христо Ангеличин и президентът на “Евролекс” Андрей Делчев. Той съобщи, че компанията събира книгите на Цветан Стоянов, за да направи специален кът за автора. Делчев посочи, че са щели да направят много повече при преустройството на къщата, ако са знаели кой е живял в нея. Преди две години я купихме от друга фирма, не от наследниците, заяви шефът на компанията. Той връчи допълнителни награди на участниците в конкурса за есе, класирани на четвърто и пето място.

Хорът на софийските момчета пее в галерия

Хорът на софийските момчета при читалище “Цар Борис III” с диригентка доц. Адриана Благоева, хормайсторка и пианистка Зорница Гетова ще изнесе концерт от цикъла “VIVA LA MUSICA”, с участието на цигуларката Йоанна Русева. В програмата на проявата на 18 юни от 18 ч. в Националната галерия за чуждестранно изкуство ще прозвучат творби от Орландо ди Ласо, Менделсон, Ведел, Дзелиоли, Орбан, Вивалди, Бойесен, Пярт, Мочник и други композитори. Концертният цикъл “VIVA LA MUSICA” се организира от Столичната община, Общинския културен институт - Дом на културата “Средец”, Съюз на българските музикални и танцови дейци и Сдружението на българските хорови диригенти. Входът за концерта е свободен.

Присъждат отличието „Гауденц Б. Руф” за четвърти път

В четвъртото издание на конкурса за ново българско изкуство “Гауденц Б. Руф” участваха 111 художници - с 24 повече от миналата, съобщиха за ДУМА организаторите. На майската си сесия журито допусна до участие във втория кръг художниците Стела Василева от София, Велизар Димчев от Пловдив, Калоян Илиев-Кокумото от Варна, Кристина Иробалиева от София/Женева, Луиза Марган от София/Виена, Петър Минчев от Варна, в категория “Млад художник”. Гълъб Гълъбов - София, Даниела Костова - Ню Йорк, Иван Костолов - Пловдив, Владимир Митрев - София/Берлин, Десислава Морозова - София, Иван Мудов - София, Орлин Неделчев - Варна, Симеон Симеонов - София, Валентин Стефанов и Нина Ковачева - София/Париж, Симеон Стоилов - София, са избраните в категория “Утвърден художник”. Номинираните творби ще бъдат представени в каталога на конкурса. От 4 октомври могат да бъдат видени и в галерия “Райко Алексиев”. Тогава ще бъдат обявени и носителите на наградата в двете категории. Призовете са парични и са в размер на 2500 евро и 4500 евро. Едноименната награда е учредена от бившия швейцарски посланик в България.

кратки

Конкурс за пиеси на Младежкия театър

До 30 юни е удължен срокът на конкурса за пиеси, организиран от Младежкия театър “Николай Бинев” - за уъркшопа “Млада драма - млад театър”, съобщиха инициаторите. Драматуржката Яна Борисова ще избира пиесите. Право на участие имат автори до 35-годишна възраст. Темата е “Правилата на играта”. Пиесите трябва да са до 15 стандартни страници, да съдържат до три сцени и да имат до три действащи лица. Текстовете се изпращат на адрес pr@mlt.bg. Одобрените ще бъдат поставени по време на четвъртия “Панаир на младите” - от 4 до 10 октомври, в Младежкия театър.

Концерт събира златните гласове на „Златният Орфей”

Министърът на културата Вежди Рашидов събра в столичен ресторант “гласовете” на “Златният Орфей”. Рашидов и поп певците са обсъждали идеята за възстановяването на фестивала, който се провежда дълги години на Слънчев бряг. На поканата на министъра откликнаха Росица Кирилова, Богдана Карадочева, Маргарита Хранова, дует “Ритон”, Петя Буюклиева, Камелия Тодорова, Нели Рангелова, Стефка Берова и др., както и директорката на фестивала и съпруга на създателя му Генко Генов - Дариана Генова. Рашидов посочи, че след един концерт пред храм-паметника “Св. Ал. Невски” “душата му е негодувала” и се е запитал къде е “тежката кавалерия”. По думите му още през есента е възможно да се организира в НДК концерт под наслов “Златните гласове на “Златният Орфей”.

Известен македонски художник гостува у нас

Снимка АГЕНЦИЯ “ФОКУС”

Изложба под наслов “Генезис” на съвременния македонски художник Данчо Калъчев е подредена в Културно-информационния център на РМакедония в София. Изложбата се организира съвместно с асоциацията за култура и изкуство “Нова линия” от Скопие и с подкрепата на МК на РМакедония. Данчо Калъчев е роден в Скопие през 1957 г., където завършва Педагогическата академия и Факултета по изобразително изкуство. Живее и работи в Гевгелия. Със своите творби се е представил на 8 самостоятелни изложби в Македония, Германия, Австралия. Критиката го смята за един от най-известните македонски художници от средното поколение. С изложбата Калъчев майсторски се обръща към информела и абстракцията.

Изкуствено дърво лови тонове диоксид

Изобретението не се нуждае от пряка слънчева светлина и вода, има различни размери и може да се постави почти навсякъде

Последното изобретение на учени от Колумбийския университет представлява изкуствено дърво, което може може да улови един тон въглероден диоксид на ден. Това е хиляда пъти по-бързо, отколкото поглъща истинското, и е равно на количеството CO2, изхвърлено от 20 автомобила.

Професорът по геофизика в Колумбийския университет - Клаус Лакнер, е работил по проекта над 10 години. Той се надява, че изкуствените дървета ще се превърнат в много важен инструмент за борба с промените в климата. Учените ще могат да използват най-новото изобретение за улавяне на парниковите газове, отделяни от автомобилите или самолетите. Синтетичните растения не се нуждаят от пряка слънчева светлина и вода, за да работят, съобщава CNN. Дърветата имат различни размери и могат да се поставят почти навсякъде, твърди проф. Лакнер.

Системата за функциониране на изкуствените растения не е прекалено сложна: синтетичното дърво събира парникови газове върху сорбент, почиства и премахва въглеродния диоксид и след това ги освобождава. Технологията за усвояване на газа напомня на гъба, която събира вода.

Изобретението в момента се доусъвършенства от компанията “Research Technologies”. Смята се, че разработката може добре да служи за опазване на околната среда, но за момента е доста скъпа. Едно синтетично дърво струва 30 хиляди долара.

Глория е готова с клип към сингъла „Целувай още”

Снимка Камен ВЪЛКАНОВ

Примата на фолка е на път да разтърси лятото с новия си сингъл, който носи предизвикателното заглавие “Целувай още”. Парчето, заредено с много енергия и модерно звучене, обещава да стане тотален летен хит. За клипа към него Глория избра да си партнира професионално с режисьора Иво Спасов, с когото работи за първи път. Не за сефте обаче изпълнителката се доверява за своята страхотна визия на Kwiat. Именно очилата допълват милитъри стила, който певицата е избрала за видеото към новия си хит. Глория се спря за клип към “Целувай още” на едни от най-актуалните за 2010 г. - тип бъбрек или маска с огледални стъкла. Изпълнителката за пореден път доказа своята класа и безпогрешен стил, като заложи на класически цветови комбинации - черно, бяло, сребристо и златисто.

ПОПУЛЯРНИ ЛИЧНОСТИ С ИЗЛОЖБА ЗА БОРБА С РАКА НА ГЪРДАТА

Обединени от мотото на кампанията на Avon под наслов “Научи ме”, популярни личности направиха първата по рода си изложба за борба с рака на гърдата. Върху 8 розови панделки свои уникални послания към всички жени за здраве и сила оставиха Диана Любенова, Ники Кънчев, Драго Симеонов, Орлин Павлов, Ива Дойчинова, Богдана Трифонова, приятели и съмишленици. Предстои панделките да бъдат разположени на ключови места в столицата, за да напомнят на българките за важността от редовни профилактични прегледи. Те съдържат целия смисъл на кампанията, всички ценни съвети, които сме събирали през годините и които искаме да ви предадем, за да бъдете информирани, сподели Валентина Бешевишка, маркетинг директор на Avon България, Албания, Македония, Унгария, Сърбия и Черна гора. Благодарение на кампанията “От любов към живота” през цялата 2010 г. в “Токуда” се провеждат безплатни профилактични прегледи. Всяка дама може свободно да се запише за безплатна консултация в електронен формат на сайта www.tokudabolnica.bg, на тел. 02/403 4922 или на регистратурата в болницата.

D-Flow, Любо и Криско в звездно трио

Ново звездно трио се заформя на родната музикална сцена. Българо-американският рапър - D-Flow, изпълнителят на хита “Направи ме богат” - Криско, и Любо - ексвокал на “Те”, записаха песента “Фантазии”. Музиката и аранжиментът са на Криско, а за текста му помогна D-Flow, уточни за ДУМА Борислав Иванов. Динамичната песен с голям потенциал бе записана в студиото на “Rapton Records”.

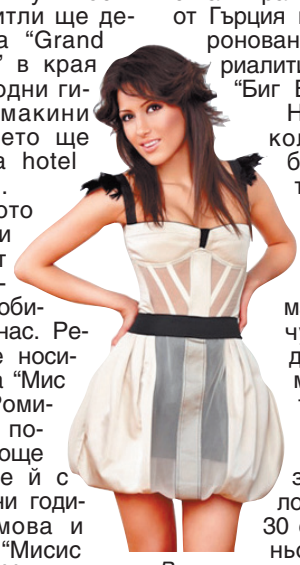
“Парчето е наистина супер яко и съм сигурен, че ще стане хит, дадохме всичко от себе си”, сподели D-Flow. А Криско допълни: “За да е на сто процента изпипано всичко, “Фантазии” ще бъде смесена в Щатите от Big Bass - човека, правил песните на 2pac, Eminem, Dr.Dre и други”. Специалното участие на Любо прави парчето още по-интересно и хитово. Съвсем скоро то ще се завърти по всички радиостанции в страната. Криско, D-Flow и Любо обмислят да заснемат видеоклип към песента.

Короновани хубавици с грандиозно дефиле

Актуалната “Мис България” и цял куп носителки на титли ще дефилират на “Grand Fashion Weekend” в края на юни. Седем модни гиганта стават домакини на събитието, което ще се състои в “Spa hotel Persenk” в Девин.

На грандиозното шоу са поканени да демонстрират най-новите тенденции едни от най-обичаните модели у нас. Ревютата ще открие носителката на титлата “Мис България 2010” Ромина Андонова. По подиума ще минат още предшественичките ѝ с корони от различни години - Галена Димова и Елена Ангелова. “Мисис България” Галина Недялкова също ще покаже скъпарски тоалети. За да участва в грандиозния спектакъл, от Гърция ще се прибере коронованата за “Най-секси риалити героиня” Лили от “Биг Брадър”.

Ромина Андонова

Най-актуалните си колекции облекла, бельо и бански костюми ще представят известни модни къщи. Идеята на организаторите е да покажат, че няма криза в бранша и чуждите марки - дрехи и аксесоари, много добре се котират сред българските потребители. Три телевизии ще излъчат цялото фешън шоу, над 30 са медийните партньори на събитието, научи ДУМА от Катя Андонова.

Вицът

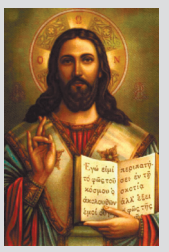
Скандал между съпрузи.
Тя:
- Това е, отивам да чупя чинии!
Той (весело):
- Ходи, ходи! Купил съм ти пластмасови... За многоскандална употреба!

ЧРД

БОРИСЛАВ ГУЦАНОВ,
член на НС на БСП
БЮРХАН АБАЗОВ,
народен представител
ДОРА ГРАШЕВА,
музикална оформителка
НЕЛЛА ХАДЖИЕВА,
актриса
СТРАХИЛ ВИДИНОВ,
изпълнителен вицепрезидент на “Алианц България холдинг”
ТАТЯНА ИВАНОВА-ЧЕНДОВА,
примабалерина, педагог-репетитор
ЮЛИЯ ВИНЕР-ЧЕНИШЕВА,
оперна певица
ЮРИЙ СТОЯНОВ,
фотограф

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

17

Св. мчци Мануил, Савел и Исмаил. Св. мчк Манасий Габровски

Фенове пожелаха да чуят Милена на живо в „SLC”

По желание на много нейни фенове Милена Славова се завръща отново на сцената на “Sofia Live Club” на 18 юни, петък, в 23 ч. В поредната си изява на живо певицата ще върне публиката в годините, когато рокендролът беше млад, както се пее в една известна песен. Входът за концерта на Милена в “SLC” е 10 лв.

Гранд дамата на българския рок едва ли има нужда от представяне. Тя е открита от мениджъра на братя Аргирови през 1984 г. и е съосновател на група “Ревю “ през 1988 г. Заминава за Англия в края на 1993 г. и живее там 6 години, като издава албума “Sold” (“Продадено”). След завръщането си в България се присъединява отново към “Ревю“, но окончателно напуска групата през 2002 г. и се отдава на самостоятелна работа. Името на Милена Славова се е превърнало в запазена марка, а уникалният ѝ глас няма аналог на родната сцена. Парчета като “Не’ам нерви”, “Алабала”, “Ха-ха”, “Директор на водопад”, “Робърт” продължават да звучат и да радват феновете.

Оръжие

Изпитанията на модифицирания Су-34 ще завършат тази година

Държавните изпитания на новите модификации на фронтовият бомбардировач Су-34 ще завършат до края на годината, съобщава ИТАР-ТАСС, цитирайки източник от отбранително-промишления комплекс. Изпитанията на новите опции за самолета се провеждат в Държавния летателно-изпитателен център на ВВС на Русия в Ахтубинск. Както се очаква, част от модификацията може да бъде допусната за серийно производство през 2011 г.

Става дума за новите видове ракети "въздух-въздух" и "въздух-земя". Техните изпитания ще бъдат завършени към края на годината. Други подробности за подобреното въоръжение на Су-34 засега не се дават. Освен това, вече са проведени изпитанията на модернизираните високотемпературни турбореактивни двуконтурни двигатели АЛ-31ФМ1. По тази причина изпитанията на двигателя получиха разрешение за серийно производство.

Още едно подобрение на бомбардировача може да стане вспомагателната газотурбинна силова установка ТА14-130-35, която позволява да се пуснат двигателите на Су-34 на земята, без използване на наземно оборудване. По предварителна оценка, такава установка позволява да се повиши автономността за използване на фронтовите бомбардировачи и да се разшири списъкът на летищата, където са базирани. Както се очаква, всички Су-34, пуснати през 2011 г., ще бъдат оборудвани с вспомагателна силова установка. В перспектива Су-34 трябва да станат основата на фронтовата бомбардировъчна авиация. В момента Министерството на отбраната на Русия е поръчало 32 самолета Су-34, които ще бъдат произведени от Новосибирското авиационно производствено обединение, носещо името на Чкалов. От 2007-а до 2009 г. ВВС на Русия са получили четири поръчани бомбардировача. Су-34 развива скорост до 1,9 хиляди километра в час и извършва полети на разстояние до четири хиляди километра. Въоръжен е с 30-милиметрово оръдие и има 12 точки на подкачване на оръжия с обща маса до осем тона.

Снимка AUSAIRPOWER.NE

Су-34

Работата по създаването на вертолет от пето поколение започва догодина

Снимка C400.RU

Ми-28Н е считан за вертолет от ново поколение

Русия започва практически работи по създаването на боен вертолет от пето поколение през 2011 г. Както съобщава ИТАР-ТАСС, това е заявил генералният конструктор и първи заместник на изпълнителния директор на ОКБ "Мил" Алексей Самусенко. Става дума за провеждането на научноизследователски работи и формирането на препоръки за подобен род техника, а после ще започне и създаването на прототип. В рамките на научноизследователските и конструкторски работи се планира да се проверят няколко компоновъчни и аеродинамични схеми и да се избере тази, която най-добре ще прилегне към изискванията за вертолета от ново поколение. В работата ще вземе участие ОКБ "Камов". По думите на Самусенко, изискванията към новата бойна машина ще се формират, изхождайки "и от тези военни концепции, които ще съществуват у нас през следващите 10-15 години". Не е изключено новата машина да бъде много по-универсална в сравнение със съществуващите бойни вертолети. В изискванията най-вече ще бъдат включени: високата скорост, вертикалното излитане, воденe на огън зад укрития, изпълнение на бойните задачи денонощно и във всякакви условия, възможност за издирване на противника, повишена живучест и ниска откриваемост на вертолета. По думите на Самусенко новите вертолети ще развиват вертикална скорост до 250-300 километра в час, а хоризонтална - до 450-500 километра в час. На тях ще бъде монтирана система от изкуствен интелект, която ще "подсказва" на пилота. Пръв за създаването на вертолет от пето поколение разказа главнокомандващият ВВС на Русия генерал-полковник Александър Зелин в края на 2008 г. Тогава той заяви, че новият вертолет ще се отличава с ниска откриваемост и безшумност. В средата на май т.г. изпълнителният директор на холдинга "Вертолетите на Русия" Андрей Шибитов заяви, че компанията "активно работи над концепцията за вертолет от пето поколение", но не посочи техническите характеристики.

Страница на Желязко ТЕНЧЕВ

ПРЕЗ 2013 Г.

ВВС на САЩ ще преминат на крилати ракети с по-голям радиус на действие

Снимка DEFENCE.GOV.AU

Изпитание на AGM-158 JASSM

ВВС на САЩ ще започнат да използват крилатите ракети AGM-158 JASSM-ER с голям радиус на действие през втората половина на 2013 г., съобщава Flightglobal. Договорът за купуването на партида ракети ще бъде сключен с американската компания Lockheed Martin през януари 2011 г., когато по-голямата част от поръчката за доставка на 158 ракети, направена през януари т.г., ще бъде изпълнена.

AGM-158 JASSM-ER се различава от базовата версия с увеличени горивни баки. Освен това на ракетата е монтиран по-икономичен двигател Williams International F-107-WR-105. С тези подобрения ASSM-ER ще може да поразява цели на разстояние до 980 километра от мястото на пуска. За сравнение, бойната дистанция на обикновените JASSM не превишава 370 километра. Ракетата с маса от един тон може да носи бойна глава до 450 килограма.

Lockheed Martin произвежда ракетите AGM-158 от 1999 г. През април т.г. от заводите на компанията бе пусната хилядната такава ракета. Любопитно е, че ВВС на САЩ, които са изисквали AGM-158 да бъде конструирана с използване на технологията за ниска откриваемост, все още не са я използвали в реални бойни действия.

В момента ВВС на САЩ са поръчали 1200 ракети JASSM, които да бъдат използвани на изтребителите F-15, F-16, F/A-18 и бомбардировачите B-1B, B-52 и B-2. JASSM също ще попълни номенклатурата от въоръжение на перспективния изтребител F-35.

В края на 2006 г. в ракетите JASSM бяха открити дефекти, поради което производството бе спряно от януари 2007-а до май 2008 г. Най-често е дефектирал взривателят, след което не е последвала детонация на бойната глава.

Често е давала дефекти и системата за електрозахранване. По данни на Lockheed Martin дефектите са били отстранени и през есента на 2009 г. са били изстреляни 16 ракети, като пускът на 15 от тях е бил признат за успешен.

Германия бракува 60 на сто от подводниците си

Снимка MILITARYPHOTOS.NET

Подводница от клас U-206A от ВМС на Германия

От 1 юни т.г. ВМС на Германия бракува 60 процента от своя подводен флот, съобщава Defense News. От състава на ВМС бяха изведени шест дизел-електрически подводници от клас U-206A с водоизместване 500 тона, намиращи се на служба от 1973-1975 година. Следва да се отбележи, че извеждането на подводниците бе планирано за 2016 г. Причини не се посочват. В момента в състава на германските ВМС остават четири дизел-електрически подводници от клас U-212A с водоизместване 1,8 хиляди тона. Те бяха приети на служба в германския флот през 2005-а и 2007 г. На U-212A са монтирани хибридни двигатели с горивни елементи, които позволяват на подводниците да се намират под водата в продължение на няколко седмици. В този си вид днешният подводнен флот на Германиия ще просъществува до 2012 г., когато в състава му ще се включи новата модернизирана подводница от клас U-212A. През следващата година ВМС на Германия ще се попълнят с още една такава. След бракуването на шестте подводници Германия слиза от второ на шесто място в списъка на страните с най-голям неатомен подводен флот. Съгласно плановете, екипажите на шестте подводници няма да бъдат уволнени, а ще преминат подготовка и ще продължат службата на действащи и перспективни подводници от клас U-212A. U-212 развиват скорост до 20 възела, автономността на плаването им е около 30 денонощия. Въоръжени са с шест носови торпедни апарата калибър 533 милиметра и противокорабни ракети Triton.

Обективът не се шегува

Не всички са дошли на плажа да добият тен...

Музика

Миниатюри за голям глас

Снимка МЦ "БОРИС ХРИСТОВ"

От ляво на дясно: Елена Драгостинова, Емелина Горчева, Божена Петрова, Пламен Бейков, Дора Драганова, акад. Васил Казанджиев, Благовеста Константинова и Любомир Денев след концерта на лауреатите

Този конкурс ни е необходим, за да останем българи, заявява председателят на журито акад. Васил Казанджиев

Румяна КАРАКОСТОВА

Миниатюри за голям глас - под това смислово-игрово мото, в рамките на безспорно привлекателния с програмата и интересните си изяви Шести фестивал на изкуствата "Борис Христов" (17 май-30 юни), се състоя концерт на лауреатите от първия конкурс по композиция "Борис Христов" за песен за нисък мъжки глас (бас или баритон) и съпровождащ инструмент по избор. За самата идея на конкурса директорката на Музикалния център "Борис Христов" Елена Драгостинова сподели: "Известно е, че Борис Христов обвързва значителна част от изявите си с концертния подиум и с камерната музика... Великият изпълнител е гледал на песента като на микрокосмос, в който се концентрират емоции, изява на стила и вокален колорит. Проектът се опира на философията, че изпълнителското и композиторското творчество се развиват по възходяща спирала: интерпретаторските проблеми, заложени в една творба, стимулират изпълнителското съавторство в разшифроването на произведението. От друга страна, развитието на изпълнителското майсторство е ново предизвикателство пред авторите". В този смисъл музикалният център "Борис Христов" се явява не само инициатор на специално профилиран конкурс по композиция, но и най-висок форум за артистичното представяне/съпреживяване на нов български песенно-камерен репертоар за нисък мъжки глас.

От встъпителното слово на акад. Васил Казанджиев - председател на журито (с членове доц. Георги Арнаудов и оперния певец Петър Данаилов), два акцента са особено показателни за отношението към идеята на конкурса и за избора на журито в оспореното състезание между участвалите 21 творби: при днешния глобален дефицит на чувство за национална културна идентичност "този конкурс ни е необходим, за да останем българи", а по отношение на песните "се постарахме да изберем най-мелодичните, най-хармоничните, най-разбираемите... и с такава изразност, че днес, ако беше жив Борис Христов, да поиска да ги изпее". Любопитна подробност при обявяване на наградите на настоящия анонимен конкурс за песен за нисък мъжки глас е, че трима от лауреатите се оказват жени, а в песните отсъства традиционният фолклорен колорит.

Програмата на концерта, амбицията на която явно е била не толкова да представи наградените творби, колкото да очертае композиторския профил на четиримата лауреати чрез включването на повече авторски песни, откри първата от носителките на III награда - Благовеста Константинова (концертираща пианистка и професор в Музикалната академия). В изпълнение на баритона Иван Кабамитов и съпровод на автора, прозвучаха две песни из вокалния й цикъл "Тракия", по стихове на Николай Лилиев ("Тихият пролетен дъжд", "Небето е безумно синьо") и наградената "Прашинки в безкрая", по текст на Тао Юоан Мин и санскритски писания. Древното философско послание и диалогичният строеж на фактурата - с характерни остинати в клавирната партия и кулминационни арки във финалната част, откроиха именно третата песен. Като допълнителен бонус и в напълно контрастна стилистика (асоцииращa с прочутите "Седем испански песни" на Де Фалия), прозвучаха още две песни из цикъла "Фламенко" по стихове на испански поети - в подчертано темпераментното изпълнение на сопрана Цветана Бандаловска. Другата носителка на III награда - Емелина Горчева (студентка I курс в Теоретико-композиторския и диригентски факултет на НМА) се представи с лиричен триптих по текст на Валери Калонкин: "Кръговрат" (наградената песен), "Раздвояване" (дует) и "Сянката" - в изпълнение на баритона Георги Иванов, сопрана Сияна Зашева (също студенти от НМА) и пианистката Адриана Коцева. С изостреното си чувство за водещата вокална линия и за логичното изграждане на формата в лиричната миниатюра, най-младата участничка в конкурса (род. 1990 г.), убедително доказа, че започва творческата си кариера с неочаквано висок старт. И в това отношение тя несъмнено е откритието на първия конкурс по композиция "Борис Христов".

Носителят на II награда - композиторът Любомир Денев, поднесе поредната си изненада за музикантската публика както с авторските си стихове и майсторски изваяната интимна/чувственомъжка еротика в наградената песен "Преди раздялата", така и с представянето на три ранни, неизпълнявани досега песни ("Вик" по стихове на Георги Константинов, "Рисунка" и "Как късно..." по стихове на Владимир Башев), с които всъщност преди 36 години е кандидатствал композиция в Музикалната академия. Познатите от утвърдения композиторски стил импровизационна свобода на звуковата материя и драматургично-пластично осмисляне на стиха (дори на вибрациите в отделната дума), в изпълнението на баса Пламен Бейков и пианистката Божена Петрова, а в "Как късно..." - и на баритона от Музикалния театър Александър Мутафчийски в съпровод на автора, постигнаха своето разбираемо за дългогодишното изпълнителско партньорство с композитора интелигентно съвременно камерно звучене.

Великолепното камерно дуо Пламен Бейков-Божена Петрова, достойно за финала на концерта, представи и отличената с I награда песен - "Сън" на Дора Драганова по стихове на Климент Цачев, както и нейните Три миниатюри за бас-баритон и пиано по стихове на Сумако Фукао ("Зелена вечер", "Капки от звезди" и "Посвещение"). Експресията на противоречивите емоции във вокалния монолог на наградената песен непосредствено създаде представа за цялостен поетичен образ, докато в песните от триптиха по японска поезия водещо остана уловеното в различни мигове чувство. След неколкогодишно мълчание с тази своя награда Дора Драганова за пореден път опроверга обичайния скептицизъм към жената-композитор и евентуално към доминиращото джендър-присъствие в Първия конкурс за песен за нисък мъжки глас "Борис Христов".

А водещата на церемонията по награждаването Елена Драгостинова, след като благодари за подкрепата на МК и на БНР, както и за безвъзмездното участие на всички изпълнители, не пропусна да пожелае и на останалите участници в конкурса (не стигнали до наградите) да не се обезсърчават, защото предстоят следващи негови издания.

Да подкрепим с sms инициативите, свързани с делото на Дико Илиев

По инициатива на националната фондация "Дико Илиев" ("Дунавско хоро"), която работи на обществени начала, Столичният общински съвет реши да се постави бюст-паметник на Дико Илиев в Борисовата градина в София. Други инициативи са свързани с издаването на компактдиск с непознати негови творби, както и преиздаване на художествената книга на Ат. Звездинов за композитора. Наш оркестър ще концертира в страната и в чужбина само с репертоар от Дикови творби. Основаваме музикална школа за талантливи бедни деца, както и учредяваме 20 стипендии за ученици и студенти от всички музикални училища и университети, обясниха от фондацията, чийто председател на УС е полк. о.з. Цветан Цеков. Паметта за Дико Илиев и безсмъртното му творчество заслужават, макар и посмъртно пиедестал, убедени са от инициативния комитет, който се обръща с призив към обществеността да се присъедини към благородното дело и да изпрати поне един SMS на стойност 1.20 лв. Това може да стане до 30 юли по всяко време на денонощието със съдържание: DMS HORO на номер 17 777 за трите мобилни оператора. Обаждания от стационарните телефони става на номер 0900 51015 до 31 март 2012 г. Още информация има на www.dmsbg.com. Банкови сметки: ОББ АД, София, клон "Площад Македония", бул. "Христо Ботев" 47, IB AN BG84UBBS80021090893920 BIC BRBIBGSF; и банка "Юробанк и еф джи България", клон "Младост-3", София, IB AN BG79BPBI79404037014602 BIC BPBIBGSF. Ел. поща: diko.iliev.foundation@gmail.com. Уеб сайт: dikoilievfoundation.wordpress.com.

Живите песни на Лалка Павлова

Мильо ПАВЛОВ

Балканският Тетевен ражда една дъщеря, която го прославя и по света - певицата Лалка Павлова. Родена е на 6 април 1910 г. в многодетно семейство. За девет-те деца не стигали нито хлябът, нито дрешките. И още невръстни, те тръгват по широкия свят да си изкарват прехраната. Споделят участта на много гурбетчии. Лалка се прощава с бащината стряха, а й е така мъчно за старата Козур махала и високия връх Хайдушка поляна... И едва 12-годишно, бедното момиче става слугинче в София. После е чирак при частен шивач. Столицата я поглъща и прежражда. Но едно нещо остава в сърцето на Лалка - песните на родния край. От майка си и от баба си още от дете е научила над 500 народни песни. И колкото и горчив да е животът, все пее. Пее ги и в шивашката работилница, за да е по-лека работата. И още тогава махленците от квартала започват да й викат Лалка певицата. Но една среща с народната певица Гюрга Пинджурова я насочва да се яви на конкурс за Радио София. През 1945 г. Лалка спечелва конкурса и става редовна изпълнителка по радиото. Лалка е

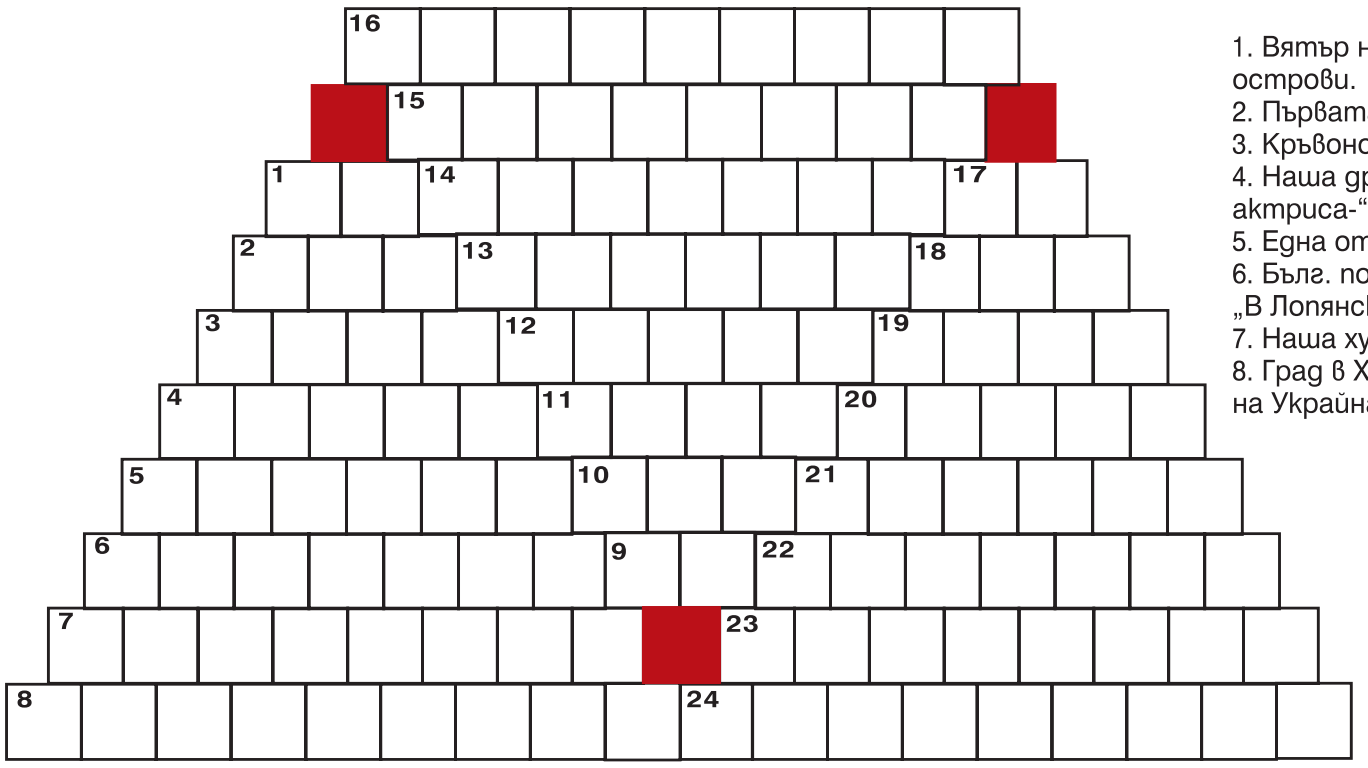
инициаторка за събиране на подаръци за фронта и лично ги занася на фронтоваците. Пее и дава кураж на войниците, когато над окопите летят куршуми. Но нейният талант истински се изявява, когато войната заглъхва и тя тръгва на турне из страната с различни художествени състави.

Първото й продължително концертно турне е от 1946 г. с групата на Цвятко Благоев. Народните певци пътуват от село на село с каруци при големи неудобства. Пеят пред трудови колективи, в болници и военни поделения. А после, когато опитът й се увеличава, от 1954 до 1970 г. тя пътува из страната с групата "Наша песен". В нея участват народните певци Мита Стойчева, Борис Машалов и други. В продължение на много години тя участва в над 450 концертни изяви. С всяка изминала година репертоарът й се обогатява с нови песни. Но никога не забравя и старите тетевенски песни "Тръгнало е буле през гора зелена", "Мамина Пена гладна болярка" и други.

Гласът й е нежен, лиричен и изразителен. Нейната жизненост я сближава повече с интимната седенкарска песен, с веселите и закачливи припевки. В репертоара й не липсват и юнашки, хайдушки и сватбарски песни. Сърдечното й отношение към народната песен и умението й да я изпълнява със свеж и затрогващ глас, прави Лалка Павлова популярна народна певица. Тя пее не само на живо, но и записва на магнитофон най-хубавите си песни. Дълги години те звучат по ефира. Гласът й прекрачва границите на 5 държави, където тя е била на турнета. Такава са я запомнили хората - весела, жизнерадостна, обичлива. Затова кончината й на 11 август 1986 г. бе покруса за всички. И сега, когато се навършиха 100 години от нейното рождение, тя остава в съзнанието ни с отметнат бариш, препасана със сърмен колан, засмяна, че пее!

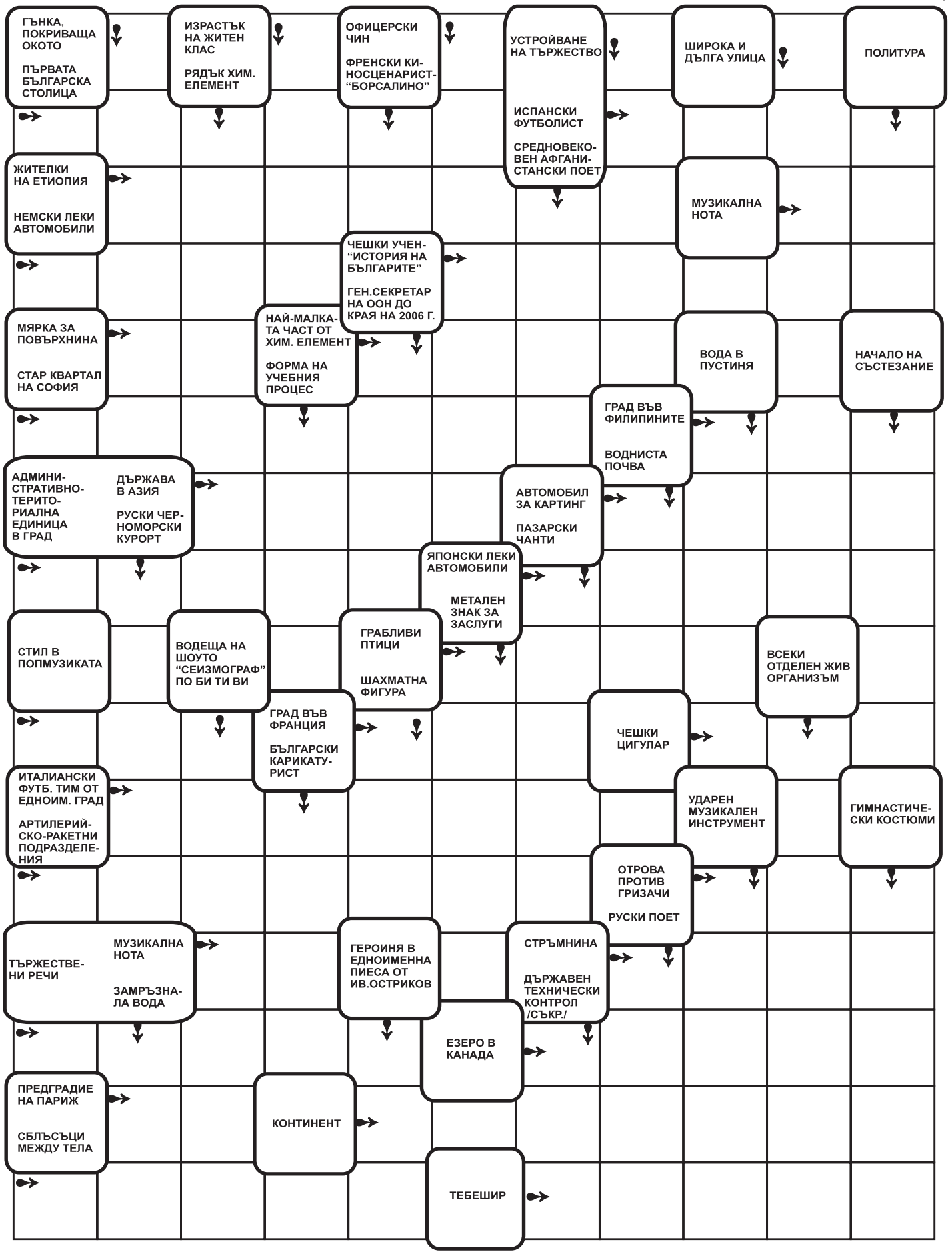
Губивреме

ПИРАМИДИ

1. Вятър на Хавайските острови.
2. Първата жена /Библ./.
3. Кръвоносен съд.
4. Наша драматична и киноактриса-"Оркестър без име".
5. Една от планетите.
6. Бълг. поет и белетрист-„В Лопянската гора".
7. Наша художничка.
8. Град в Харковска област на Украйна.
9. Отрицание.
10. Марка кафе.
11. Един от сезоните.
12. Село край Велико Търново.
13. Оправяне на коса чрез гребен.
14. Бивш датски футболист.
15. Датски писател-"Приказки, разказани за деца".
16. Норвежка състезателка по биатлон.
17. Модел руски самолети.
18. Дървено легло.
19. Обработка на почвата.
20. Радиоактивен химически елемент.
21. Малка държава в Европа.
22. Български филм /реж.Людмил Кирков/.
23. Град в Софийска област.
24. Американски игрален филм.

РЕЧНИК: Ае, Андреасен, Андреевка, „Армандо", Арнесен.

РЕЧНИК: Анапа, Беер, Дайре, Крор.

СУДОКУ

Попълнете празните полета с числата от 1 до 9 така, че всяко число да се среща само по веднъж във всеки ред, всяка колона и всяка от малките области 3х3:

				3	2			
3			7					
	1						8	
					3		2	
	8		2	6				
	5						3	
6					4			
			3	1				

	8	7			5			
				2			7	
			8			3		
							2	
7			2		8			
	1							
		1			9			
	2			5				
		3					5	

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: МИХАИЛ ЛОМОНОСОВ - ТРАУР - СУПА - ПЕТ - АМП - РАЛИ - НЕ - ТУР - АУЛ - ДА - ПОК - НАБЕГ - СОКА - КОТИ - ААРА - КЕ - ЗАНИК - ИВ - ЛИТИОФИЛИТ - ЕК - ГЕРМАНИК - БА - АСАТ - КАОЛИН - СОЙ - ТРАБАНТ - ЦИРКУС - ЛИАНИ - КИЛИ - ООЛИ - БО - ПАВИАН - КИИ - ЮПИ - ЛА - ИСТИН - Н.М. - АН - АЛФ - ТОНО - ГА - АНАЛЕМА - ВРАТА - ЕРА - РЕИ - АДАБ - ГАВОТ - РЕН - ИБИСИ - ЛИН - ТАПИР - ИВИЧ - ДОЛИНА - ЕЦ - КЛАРА - НИДА - БРАТ - ИРИЙ.

ОТВЕСНО: ПИЛЕТА - ВЕСТИ - ПАНТАЛОН - ТУБА - КАРАБИНА - ВИЛИ - КАТ - РЕАЛ - ТАНО - ЛЕОНИД - ИРА - ГРИГ - БИ - ЛАЕРТ - НА - СЛАМА - АТЕКА - ПАЛМА - ТА - ЛУПУС - ИРАНКА - ФА - РА - ХОР - ЛОКОМОТИВИ - РЕПЕР - КЕФАЛ - ЛИСТВЕНИЦА - ДОСАДА - ИНИЦИАТОРИ - НУЛА - ЗЛИНИ - НИНА - ШОПИ - КАИК - РО - НОТОБИЛИ - СА - ПОНТ - СКОК - АДИВАР - ДО - НОТИ - БОУЛИНГ - АСИРИ - ВСЕКИ КРАЙ СИ ИМА ОБИЧАЙ.

СТОЯН СТОЯНОВ

ПРОГРАМАТА

справочник

ХОРОСКОП

ОВЕН
Приемете работата си като нещо, което трябва да свършите, без да се натоварвате излишно. Съобразете се със семейните решения, като ограничите разходите си.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
Подготовката и реализацията на нова задача ще погълне вниманието ви и това е добре. По-малко време ще ви остане за натоварващи мисли и притеснения.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
Започнатите задачи и други начинания, които изискват вниманието ви, ще бъдат успешни. Позволете на близките си да ви зарадват с вниманието и грижите си.

22 май - 21 юни

РАК
Събитията и бизнесът ще наложат по-активно темпо, с което ще трябва да се съобразите. По линия на партньора си наред с повишените отговорности ще получите и предимства.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Бъдете дружелюбни, отзивчиви, мили и добри. На хората, които в нуждата си се обърнат към вас, изборът им не е случаен. За това покажете щедростта на характера си.

23 юли - 23 август

ДЕВА
Приемайки новото и прилагайки го на практика ведно с познатите средства, ще работите ползотворно за изпълнение на поставените си цели. Няма да пропуснете нищо.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ
Всичко, което направите за себе си днес, ще бъде чудесно. Погрижете се за делата си, като покажете активност, находчивост и конструктивни решения, които да изпълните.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН
Денят е специален с решенията и последствията от тях за бъдещата ви работа, бизнес и финанси. Всичко, което е добре да бъде направено, го направете в бързи срокове.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
Денят е подходящ най-вече за отдих, да избягате от шума и суетата и да останете насаме с мислите си. Ще си спестите натоварване, ако помалко мислите за работа.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ
Сами или в сдружие с някого, ще поставите начало на нова дейност или друга, важна за вас изява. Пътуванията също са част от програмата за деня на някои от вас.

22 декември - 20 януари

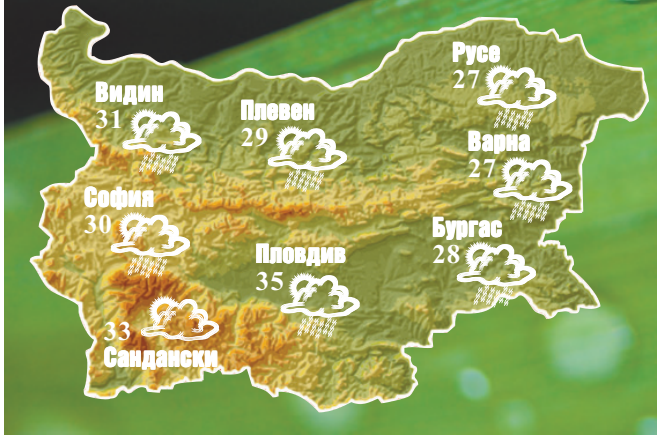
ВОДОЛЕЙ
Всичко градивно и в полза на повече хора ще се толерира и с попътен вятър ще стигнете до успешния му край. Възползвайте се от възможностите си, за да напреднете.

21 януари - 19 февруари

РИБИ
С конкретни действия ще свършите навреме предвиденото и ще се подготвите с необходимия ресурс за новостите в живота ви. Никой не ви обещава лесни и бързо печалби.

20 февруари - 20 март

ВРЕМЕТО

Днеспреди обяд над по-голямата част от страната ще преобладава слънчево време, но в Североизточна България, където ще прониква хладен въздух, облачността ще е по-често значителна и ще има валежи и гръмотевици. Купеста облачност ще се развие след обяд и на места в Западна България и там също ще превали и прегърми. Максималните температури ще са между 27 и 32°, в София - около 30°. Атмосферното налягане ще остане около средното за месеца. Над планините преди обяд ще има и слънчеви часове, но около и след обяд пак ще се развива купеста и купесто-дъждовна облачност. Ще духа умерен, по билата и върховете и временно силен северозападен вятър. Максимална температура на 1200 метра - около 25°, на 2000 метра - 19°. По северното крайбрежие на морето още от сутринта ще превалява дъжд, с гръмотевици, а над южното около и след обяд ще се развие купесто-дъждовна облачност и също ще превали и прегърми. Ще духа умерен север-североизточен вятър. Максималните температури на въздуха ще са между 26 и 30°. Температурата на морската вода е 22-25°.

Изгледи за

18 максимални 28°/30°

19 максимални 30°/31°

През следващите дни атмосферата над страната ще остане неустойчива. Предимно слънчево ще е над повечето райони в часовете преди обяд, а след обяд ще се развива купеста и купесто-дъждовна облачност и на места ще има краткотрайни валежи, придружени и от гръмотевични бури. Дневните температури от ден на ден ще се понижават.

БНТ 1

05.25 Сен Тропе - тв филм /77 епизод/п/
06.35 Национален календар
06.45 Денят започва - сутрешен блок
09.30 Здраве/п/
10.15 Дързост и красота - /2519 епизод/
11.00 Жените с Марта Вачкова /токшоу/п/
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
13.15 Пътят към Южна Африка - филм за участниците на Световното първенство по футбол 2010 /4 част/
13.45 Зов от Африка. Студио Мондиал 2010
14.20 Световно първенство по футбол 2010. Аржентина - Република Корея, пряко предаване от Йоханесбург
16.20 Зов от Африка. Студио Мондиал 2010
16.50 Световно първенство по футбол 2010. Гърция - Нигерия, пряко предаване от Блумфонтейн
18.50 Зов от Африка. Студио Мондиал 2010
19.35 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
20.00 По света и у нас
21.00 Зов от Африка. Студио Мондиал 2010
21.20 Световно първенство по футбол 2010. Франция - Мексико, пряко предаване от Полокване
23.20 Зов от Африка. Студио Мондиал 2010
24.00 По света и у нас
00.10 Световно първенство по футбол 2010. Аржентина - Република Корея/п/
01.50 Световно първенство по футбол 2010. Гърция - Нигерия/п/
03.30 Видеоклипове
03.50 Световно първенство по футбол 2010. Франция - Мексико/п/

bTV

05.30 „Клетва“ /п./ - сериал, еп. 45
07.00 „Тази сутрин“ - информационно предаване
09.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
10.00 „Денят е прекрасен“ - женско токшоу с водещи Ива и Боги
11.00 „Вятър от долината“ - сериал, еп. 114
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Непокорно сърце“ - сериал, еп. 62
14.30 „Гибелна красота“ - сериал, еп. 69
15.30 „Перла“ - сериал, еп. 98
17.00 „Клетва“ - сериал, еп. 46
18.30 „Господари на ефира“ /п./
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Листопад“ - сериал, еп. 173
21.00 „Двама завинаги“ - сериал, еп. 11
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ - комедийно шоу
00.00 „SMS“ - сериал, еп. 122, 123
01.00 „Непокорно сърце“ /п./ - сериал, еп. 62
02.00 „Комиците“ /п./
02.50 „Перла“ /п./ - сериал, еп. 98
04.10 „Денят е прекрасен“ /п./
05.00 „Трансформъри“ - детски сериал

NOVA TELEVISION

06.45 „Здравей, България“ - сутрешен блок
09.15 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Къщата на парите“ - забавно предаване
12.45 „Сделка или не“ - телевизионна игра
13.30 „1001 нощ“ - сериен филм
15.00 „Ветровете на любовта“ - сериен филм
16.00 „Календар“ - информационна емисия
16.30 „Пламъкът на сърцето“ - сериен филм
18.00 „Забранена любов“ - сериен филм
19.00 „Календар“ - информационна емисия
20.00 „Незабравима“ - сериен филм, 2 сезон
21.00 „Любов назаем“ - сериен филм
22.00 „От местопрестъплението. Маями“ - сериен филм, 8 сезон
23.00 „Календар“ - информационна емисия
23.30 „Д-р Хаус“ - сериен филм, 5 сезон
00.30 „Островът на съкровищата“ - тв игра
01.45 „Изгубени“ - сериен филм, 4 сезон
03.00 „Календар“ - информационна емисия
03.45 „Ветровете на любовта“- сериен филм
04.45 „Островът на любовта“ - сериен филм
05.30 „1001 нощ“ - сериен филм, /п/

TV 7

07.00 „Сутрин с ТВ 7“ - сутрешен блок
09.30 „Какво ви забърка Лео“ - кулинарно шоу
10.00 „7-мо авеню“ - ток шоу
11.30 „8 прости правила“ - еп. 8, сериал, комедия
12.00 „На инат“ - сатирично ток шоу
12.30 Новини
13.00 „Диви сърца“ - еп. 4, драматичен сериал
14.00 „8 прости правила“ - еп. 9, сериал
14.30 „Септемврийски години“ - романтична комедия
16.30 „Споделено с Камелия“ - ток шоу
17.30 „Случаите на Поаро“ - еп. 4, криминален
18.30 Новини
19.20 „На инат“ - сатирично ток шоу
19.30 „Нашенци“ - скеч шоу
20.00 „Мъж на годината“ - романтична комедия
22.00 „На инат“ - сатирично ток шоу
22.30 Новини
23.00 „Психотерапия“ - еп. 7 и 8, сериал
00.00 „Споделено с Камелия“ - ток шоу
01.00 „Диви сърца“ - еп. 4, драматичен сериал
01.55 Новини
02.25 „Пиацата“ - драма
03.50 „Нощна смяна“ - комедия, трилър, Русия, 2005, с Павел Баршак, Виктор Сухоруков
05.30 „7-мо авеню“ - ток шоу - повторение

БНТ 1

07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
11.00 „Малахов+“
12.00 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.20 „Контролна покупка“
13.40 „Участъкът“
14.30 „Детективи“
15.00 Още новини
15.25 „Да разбереш. Да простиш“
16.00 Новини
16.20 „Искам да знам“
16.45 „Фазенда“
17.10 Сериал: „Годежен пръстен“
18.00 „Федералният съдия“
19.00 Новини
19.30 „Следата“
20.10 „Хайде да се оженим!“
21.00 „Нека говорят“
22.00 Време
22.30 Сериал: „Ермолови“
23.30 „Човекът и законът“
00.20 Откриване на Московския международен кинофестивал
01.00 Нощни новини
01.10 Игрален филм: „Принцесата на цирка“
03.35 „Модна присъда“
04.30 „Щастие има!“
05.10 Сериал: „Годежен пръстен“
06.00 Новини
06.05 Сериал: „Ермолови“

ОХОТА И РЫБАЛКА

09.50 „Дълбоководен лов“
10.45 „Диалози за риболова. Народен проект“
11.00 „Планетата на рибаря“
11.15 „Диалози за риболова“
11.45 „Особености на руския лов“
12.15 „Ловен минимум“
12.20 „Лов без граници. На лов в Монголия и Казахстан“
13.40 „Моторни лодки“
14.10 „Млади ловци“
15.05 „Следотърсач“
15.35 „Риболов в открито море“
16.00 „Ножът“
16.15 „Диалози за риболова“
16.40 „Гордон в засада“
17.10 „Първичен инстинкт“
17.25 „Подводните репортажи на Гай Харви“
17.50 „Тайните на риболова с Бейб Винкелман“
18.10 „На куката“
18.25 „Личен опит“
19.00 „Дивечовъдство“
19.30 „Лов по американски“
19.55 „На куката“
20.10 „Светът на подводния лов“
20.25 „Риболов на изкуствена муха“
20.55 „Диалози за риболова. Народен проект“
21.10 „Ловни оръжия“
21.40 „Ножът“
21.55 „Риболов в открито море“
22.20 „Риболов в открито море“
22.45 „Ловни раздумки“
23.00 „Диалози за риболова“

PRO BG

07.00 Новините с Яна Грудева и Георги Любенов
10.00 Антракт
11.00 Парична клопка - еп17
12.00 Запазено за мъже
13.00 Новините
13.30 Телестар
14.00 Най-доброто за теб - с2, еп14
15.00 Богати съпруги - с2, еп6
16.00 Тангото на Джулия - с2, еп4
17.00 Новините
17.30 Баровки - с2, еп16
17.50 Конан - еп3
18.45 Новините
19.45 „Снайперистът 2“ - военен с Крейг Баксли, Том Беринджър
21.30 Джеси - с1, еп13
21.45 Новините
22.15 Брегова охрана - с1, еп7
23.15 Смъртоносна битка - еп14
00.05 Новините
01.00 Антракт
02.00 Брегова охрана - с1, еп7
03.00 Смъртоносна битка - еп14
04.00 Богати съпруги - с2, еп6
05.00 Тангото на Джулия - с2, еп4

СКАТ

07.00 Ранни вести /на живо/
10.00 НОВИНИ - сутрешна емисия
10.15 Китка народни песни
10.30 Директно с Теодор Ангелов /на живо/
12.00 НОВИНИ - обедна емисия
12.15 Фолклорни ритми
12.30 „Здравословно“ с Христо Деянов/ повторение/
13.15 „Дискусионно студио /повторение/
14.15 Пумпал - скечове с Любо Фърков
14.20 Фолклорни ритми
14.30 „Биберон“ - предаване в помощ на младите майки /повторение/
15.00 „Облаче ле бяло“ - предаване за българите в чужбина /повторение/
16.00 „Паралакс“ - публицистично предаване / повторение/
17.00 Новини - информационна емисия
17.25 „Всички на мегдана“-поздравителен концерт/ на живо/
18.15 „Здравословно“ с Христо Деянов/ на живо/
19.00 Новини - централна емисия
19.30 „Дискусионно студио“ /на живо/
20.30 „Чшае шукарие“ с водещ Найден Рангелов
21.30 Новини. Прогноза за времето/повторение/
22.00 „Изгнаници клети ...“ - публицистика за геноцида над арменците /повторение/
22.30 „Афера“ /повторение/
00.00 Новини. Прогноза за времето. Спорт

Валутни курсове

EUR	USD	GBP	CHF
1.9558	1.5931	2.3540	1.4083

Шахмат

Карлсен стартира

Големия шлем с две ремита

Местният любимец Ливиу-Дитер Нисипяну засега се справя добре с предизвикателствата на силните на деня шахматисти

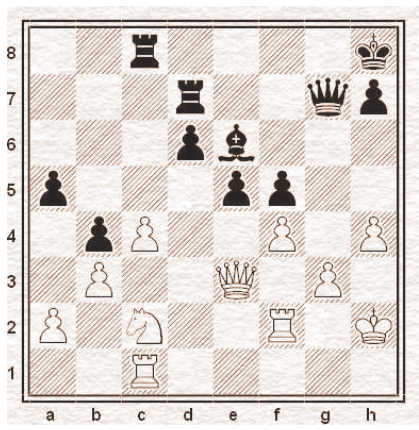
Звезден състав оформи турнир от 20-та категория

Поредният турнир от веригата Голям шлем стартира в началото на седмицата в румънския град Медиаш. В състезанието от престижната 20-та категория участват 6 топгросмайстори: №1 в света Магнус Карлсен, най-добрият китайски шахматист Ван Юе, носителят на Световната купа Борис Гелфанд, вицешампионът от Гран при веригата на ФИДЕ Теймур Раджабов, бившият световен шампион Руслан Пономарьов и представителя на домакините Ливиу-Дитер Нисипяну. За разлика от повечето съвременни турнири, където времето за обмисляне на ходовете се намалява в интерес на атрактивността, румънските домакини са заложили на класическата контрола от близкото минало - всеки играч разполага с 2 часа за 40 хода, последвани от 1 час за следващите 20 хода и 15 минути до края на срещата с добавяне на 30 секунди след всеки ход, започвайки от 61-я. Предлагането на реми преди 30-я ход е забранено от регламента. Средното ЕЛО на надпреварата е 2742, което я прави най-силната от проведените три досега. Миналогодишният победител Василий Иванчук предпочете сега да играе в мемориал "Капабланка" в Куба и бе заменен от Пономарьов.

Очакванията на специалисти и любители за оспорвани битки се оправдаха още с първия кръг, в който Нисипяну и Гелфанд спечелиха брилянтни победи съответно срещу Раджабов и Ван Юе. Въпреки предимството на белия цвят, което му позволи да избере любимото си Каталонско начало, Карлсен не успя да получи никакви по-сериозни шансове срещу Пономарьов и ремито между тях бе подписано на 31-я ход. На следващия ден и трите партии - Гелфанд-Нисипяну, Пономарьов-Юе и Раджабов-Карлсен завършиха наравно и така начело във временното класиране са Гелфанд и Нисипяну с по 1,5 т.

НИСИПЯНУ - РАДЖАБОВ

1.e4 c5 2.Kf3 Kc6 3.d4 cd4 4.Kd4 Kf6 5.Kc3 e5 6.Kdb5 d6 7.Og5 a6 8.Ka3 b5 9.Kd5 Oe7 10.Of6 Of6 11.c4 b4 12.Kc2 0-0 13.g3 Oe6 14.Og2 a5 15.0-0 Tc8 16.Дd3 g6 17.Kf6+ Дf6 18.b3 Де7 19.Tad1 Tfd8 20.h4 Цh8 21.Цh2 f5 22.ef5 gf5 23.Oc6 Tc6 24.f4 Tcc8 25.Де3 Дg7 26.Tf2 Td7

27.Kd4 Дg4 28.Tdd2 Te8 29.Kb5 d5 30.Kd6 Ted8 31.Де5+ Дg7 32.c5 Де5 33.fe5 Tc7 34.Tc2 d4 35.Tfd2 f4 36.gf4 d3 37.Td3 Of5 38.Kf7+ Цg7 39.Tg2+ 1-0

$1 млн. за турнири в памет на Флоренсио Кампоманес

Ръководството на ФИДЕ реши да отдели 1 милион долара, за да организира серия от турнири в памет на петия президент на организацията Флоренсио Кампоманес, който почина през март т.г. Според замисъла на Кирсан Илюмжинов състезанията трябва да се проведат във всички 10 държави, членуващи в АСЕАН, Асоциацията на страните от Югоизточна Азия. Според шефа на ФИДЕ "турнирите са предназначени преди всичко за младите майстори от цял свят", като всяка надпревара ще бъде с награден фонд от 100 000 долара. Стартът на веригата ще бъде през август в Манила, столицата на Филипините - родината на Кампоманес. Той почина на 83 години, след като ръководи ФИДЕ през периода 1982-1995 г. Когато Илюмжинов оглави организацията, той направи предшественика си почетен президент.

Костенюк оглави отбора на Русия

Световната шампионка Александра Костенюк официално обяви, че ще оглави отбора на Русия за предстоящата през септември т.г. шахматна олимпиада в Хантимансийск. Лидерката на руския шах смята, че е крайно време "сборная" да вземе олимпийското злато, още повече че съставът е обигран и през последните години спечели две европейски титли. Последната от тях, през 2009 г., рускините спечелиха в състав: Костенюк, сестрите Надежда и Татяна Косинцеви, Валентина Гунина и Марина Романко. Световната шампионка посочи за основни съперници отборите на Китай, Украйна, Грузия, Полша и Индия.

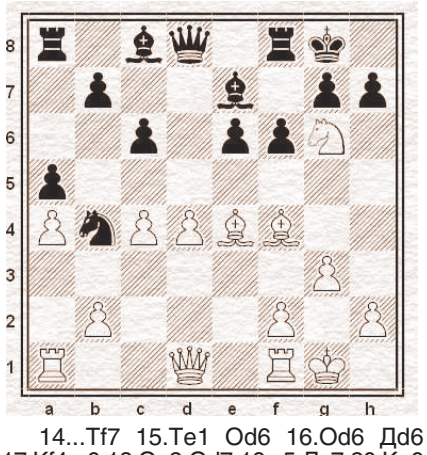
Чепаринов се бори с „млади лъвове" в Екстремадура

Иван Чепаринов стартира успешно защитата на миналогодишната си титла в четвъртото издание на турнира "Руи Лопес", който се провежда в Екстремадура, Испания. В кръговото състезание участват 8 от най-талантливите съвременни млади шахматисти: с най-високо ЕЛО е №22 в света Владимир Малахов - 2722, следван от двукратния шампион на Армения Габриел Саргисян с 2677, новата надежда на италианския шах Фабиано Каруана с 2675, Чепаринов е с 2640. Дамското присъствие осигуриха Пиа Крамлинг (2536), която през март т.г. взе поредната си евротитла и перуанката Дейзи Кори (2409), световна шампионка при девойките до 16 г. Елитната младежка компания се допълва от двама представители на домакините - Иван Салгадо и Мануел Канделарио.

Още в първия кръг нашият шахматист победи настоящия европейски шампион по ускорен шах Малахов, след като го изненада на 14-я ход, а впоследствие му взе и пешка, която реализира в ендшпила. На следващия ден българинът пожертва фигура в Каталонско начало срещу Каруана и успя да получи компенсация във вид на могъща пешечна маса в центъра,но стигна до реми на 35-я ход. В III кръг Чепаринов надигра убедително Канделарио, а в IV завърши наравно със Саргисян.

ЧЕПАРИНОВ - МАЛАХОВ

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Kf3 Kf6 4.Kc3 a6 5.a4 e6 6.g3 a5 7.Og2 Oe7 8.0-0 0-0 9.Of4 Ka6 10.Ke5 Kb4 11.e4 Ke4 12.Ke4 de4 13.Oe4 f6 14.Kg6

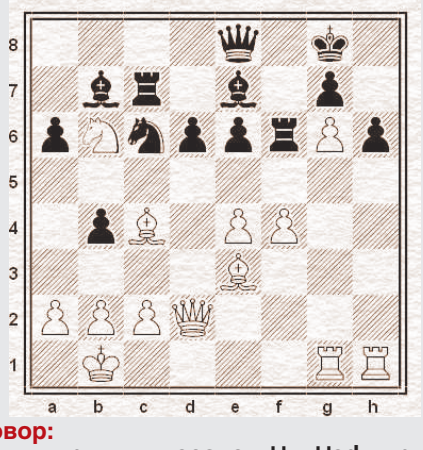
14...Tf7 15.Te1 Od6 16.Od6 Дd6 17.Kf4 g6 18.Og2 Od7 19.c5 Дc7 20.Ke6 Oe6 21.Te6 Td8 22.Дd2 Цg7 23.Tae1 Tdd7 24.Of1 Tfe7 25.Oc4 Дd8 26.Te7+ Te7 27.Te7+ Де7 28.Де3 Дd7 29.Де4 Цf8 30.Цg2 Де7 31.Де7+ Це7 32.Цf3 f5 33.Це2 Цf6 34.Цd2 g5 35.Цc3 f4 36.g4 h6 37.Oe2 Це6 38.Of3 Ka6 39.Цc4 Kb8 40.Oe4 Ka6 41.d5+ Це5 42.d6 **1-0**

Задача

Отличният старт на Иван Чепаринов на турнира в Екстремадура ни дава повод да припомним, че Испания е страна, в която по традиция нашите шахматисти се изявяват успешно. От тази страна започна шеметният възход на Веселин Топалов, който стигна до световната шахматна титла. Чепаринов, като негов основен анализатор, също прекарва голяма част от времето си в Испания, където е желан участник в силните турнири. В Памплона през 2003 г. партията му с Хесус Буено стигна до тази позиция:

ЧЕПАРИНОВ - БУЕНО

Тук българинът намира оригинален начин как да използва слабостта на черния цар и чрез две жертви успява да го матира.

Отговор:

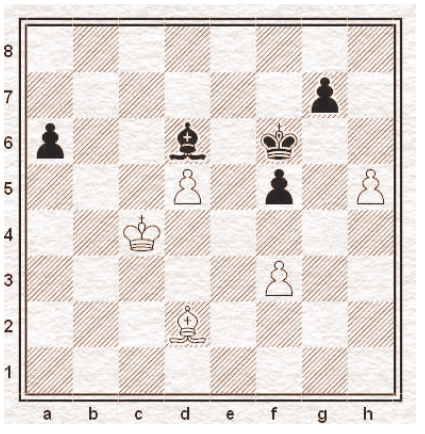
1.Кd5 ed5 2.Дd5+ Цh8 3.Тh6+ и черните се предават предвид неизбежния мат.

кратки

***СЕРГЕЙ КАРЯКИН ЗАПИСА ВТОРИ ПОРЕДЕН ТУРНИРЕН УСПЕХ**, като финишира пръв в 11-ото издание на традиционния турнир "Анатолий Карпов" в руския град Пойковски. Само ден преди началото на надпреварата 20-годишният руски гросмайстор стана победител и в надпреварата за Световната купа по блиц на Асоциацията на шахматните професионали (АШП). В Пойковски, който се намира в Хантимансийския автономен окръг на Русия, играха 12 гросмайстори от световния елит. Освен победителя със 7 точки от 11-те партии финишира и Виорел Бологан, но подобрият допълнителен коефициент даде първото място на неотдавна придобилия руско гражданство Карякин. Решаващ за класирането се оказа последният кръг, в който късметът се усмихна и на двамата победители. Бологан демонстрира силен финален спринт (три поредни точки), въпреки че основен принос за победата му имаше съперникът му Мотилев, допуснал груба грешка в равен ендшпил (виж диаграмите). По същия начин съдбата показа благосклонността си към Карякин, чийто последен противник Емил Сутовски също сбърка фатално на равно място.*

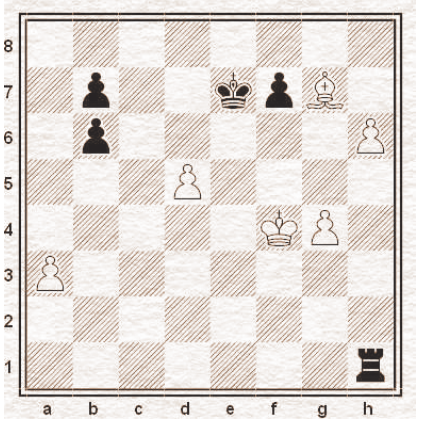
Крайно класиране: 1-2. Карякин, Бологан - по 7; 3-4. Яковенко, Витюгов - по 6,5; 5. Рязанцев - 6; 6. Онищчук - 5,5; 7-9. Сутовски, Джобава, И. Соколов - по 5; 10. Найдич - 4,5; 11-12. Рубльовски, Мотилев - по 4.

БОЛОГАН - МОТИЛЕВ

В тази позиция черните трябваше да играят 61...g5 с реми, но вместо това последва: 61...f4? 62.Oc3+ Цg5 63.Og7 Цh5 64.Od4 Цh4 65.Oc5 Ob8 66.Цd4 Цg5 67.d6 a5 68.Цd5 a4 69.Ob6 1-0

КАРЯКИН - СУТОВСКИ

След като през цялата партия владееше инициативата, Сутовски направи няколко пропуска, последният от които му коства партията. Тук след 47... Цd6 черните удържаха позицията, но израелският гросмайстор игра 47... Th3?, което даде сериозни шансове на Карякин. След 48.g5 Цd6 49.Цf5 Th1 50.Of8+ Цd7 51.Цf6 Це8 52.Ob4 Th5 53.d6 b5 54.Oc5 Цd7 55.Ob4 Це8 56.Od2 Th2 57.Цg7 f6 58.g6 черните се предадоха 1-0.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Спорт

ЦСКА взима италианец

Сръбски тийнейджър пак на проби при „червените”

Вицешампионът ЦСКА ще привлече италианския защитник Джузепе Акуаро от швейцарския Аарау, съобщи БЛИЦ. Бранителят се очакваше да пристигне вчера в София, за да подпише личния си договор и още от днес започва подготовка с “червените”.

Междувременно се разбра, че френският елитен клуб Ница проявява сериозен интерес към нападателя Елиот Гранден. От Борисовата градина обаче са категорични, че ще се разделят със звездата си минимум срещу 1,5 милиона евро.

В Румъния продължават да пишат, че Стяуа взема Гранден за 500 000 евро, като тази новина бе посрещната с усмивка от ръководството на 31-кратните шампиони. От Борисовата градина отсякоха, че в договора на нападателя има клауза, гласяща, че неговата цена започва от 1,5 милиона евро нагоре.

Джузепе Акуаро

Шефовете на Ница са готови да извадят тези пари, тъй като всеки момент ще продадат звездата си Луик Реми за 10 пъти повече на Лион или Арсенал.

Междувременно 17-годишният сръбски нападател Никола Радулович пристигна на проби при “армейците”. Талантът от западната ни съседка се появи в комплекс “Царско село”, където вече се готвят “червените”. Радулович бе на проби на Армията и в последната седмица от миналия сезон преди мача с Черноморец в Бургас. Няма никакви ангажименти на ЦСКА по привличането му обаче.

“Казаха ми, че това е един много интересен и надежден футболист и за това реших да го видя. Без ангажименти от наша страна, ще видим какво ще покаже”, коментира за Гонг старши треньорът на ЦСКА Павел Дочев. Радулович облече тренировъчен екип с щ32, носен през миналия сезон от напусналия латвиец Викторс Морозс.

Ръководството на ЦСКА стартира продажбата на абонаментни карти. Желаещите трябва да посетят администрацията на клуба - стадион “Българска армия”, етаж 2, стая 4, всеки работен ден от 9.00 ч. до 17.00 ч., като за целта предоставят 3 имена, снимка и внесат стойността на картата.
Абонаментната кампания завършва на 15 юли. Поради технологичното време, нужно за изработката на картите, те ще се получават в периода 16-25 юли.
Цени на картите:
Супер ВИП - 1950 лв.
ВИП - 950 лв.
Сектор “А” - 150 лв.
Сектор “В” - 110 лв.
Сектор “Г” - 90 лв.

Зенит дава 10 млн. евро за Божинов

Зенит е приготвил изключителна оферта за българския национал Валери Божинов. Според Гонг руският гранд е готов да плати 10 млн. евро за нападателя на Парма, чиито права се държат от Манчестър Сити. За предложението е информиран агентът на играча Джери Палобма, който е в Англия на разговори с шефовете на “гражданите”. Италианецът Лучано Спалети ръководи Зенит от началото на сезона и се е насочил към футболисти от родината си за новата селекция на клуба от Санкт Петербург. За Божинов продължават да наддават Парма и Дженоа. “Дуковете” предлагат 4 млн. евро, а Дженоа вдигна цената му до 4,5 млн. евро.

И Еспаньол иска Марто

Мартин Петров е трансферна цел на елитния испански Еспаньол, твърди авторитетният в. “Ас”. Българският национал не поднови договора си с Манчестър Сити и си търси отбор. Крилото има опит в Примера дивисион от неособено успешния си престой в Атлетико Мадрид, преди да премине в Сити. “Папагалчетата” имат нужда от подсилване на левия фланг, като освен Петров варианти за поста са Дуда от Малага и Марк Гонсалес от ЦСКА Москва. Освен Еспаньол интерес към Марто проявяват още английските Болтън и Уест Хем. Тимът от Барселона пък ще опита да привлече и френския нападател на Ювентус Давид Трезеге, пише още “Ас”.

Берое кани Грозданов

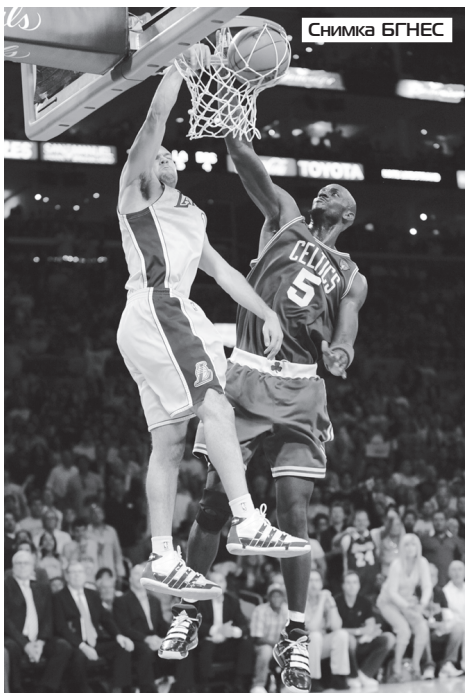
Ръководството на Берое усилено търси нов треньор, след като прогони Илиан Илиев от Стара Загора. Председателят на Съвета на директорите Дамян Георгиев е започнал преговори със Стефан Грозданов. Дипломираният историк, водил Левски, Локо Сф, Велбъжд и Спартак Вн, е без работа, след като напусна благоевградския Пирин преди дни. Георгиев се обаждал и на Едуард Ераносян, който е със спрени права, след като бе замесен в допинг скандал в Кипър. Босът е единственият човек в България, който не знае, че Едо е наказан, коментират в Стара Загора.

Помощник-треньорът Ивко Ганчев също се раздели с клуба. Отборът трябваше да започне подготовка вчера, но тренировката бе отложена до идването на нов наставник.

кратки

Само министърът ще решава за спортни обекти

Промяната на предназначението на спортни обекти и съоръжения може да се прави само след писмено съгласие на министъра на физическото възпитание и спорта, реши парламентът при приемането на второ четене на промени в Закона за физическото възпитание и спорта. Депутатите гласуваха след писмено съгласие на министъра да може да става и промяната на подробните устройствени планове за изменение на предназначението на имоти, отредени за изграждането на спортни обекти. Инженерните и техническите изисквания за сигурността на спортните обекти и съоръжения при спортни прояви, организирани на стадиони и в спортни зали, ще се определят с наредба, приета от МС.

Гардът на ЛА Лейкърс Джордан Фармар (вляво) забива в коша през защитата на Кевин Гарнет при домакинския успех с 89:67 над Бостън Селтикс в мач №6 от финала в НБА. Резултатът в серията е равен - 3:3. Решителният мач №7 ще се играе тази вечер отново в Лос Анджелис

Зума си намери заместник

Бившият селекционер на юношеския национален отбор до 19 години Неделчо Матушев е най-вероятният нов човек в щаба на старши треньора на Локо Пд Христо Бонев. Помощници на Зума са още Здравко Лазаров, Петър Пашев и Васил Камбуров. “Смърфовете” започват лятна подготовка в понеделник.

Зума се е спрял на Матушев, след като пропадна завръщането на “Лаута” на Иван Маринов-Масларя. В кариерата си досега Матушев е водил Нафтекс, където преди това е помагал на Димитър Димитров-Херо, а после самостоятелно Спартак Вн и арменския Бананц Ереван.

Вече 12 тренират с Ботев

Лятната подготовка на възродения Ботев Пловдив ще започне на 1 юли, но вече 12 играчи тренират под ръководството на мениджъра и старши треньор Марин Бакалов. До края на месеца трябва да е ясна селекцията, с която “канарчетата” ще атакуват завръщането си в професионалния футбол. Дотогава Бакалов ще води тренировките на ст. “Христо Ботев” и ще тества кандидатите за нови попълнения. Те вече са 12 и между тях са бившият играч на тима Стефан Костадинов, син на легендата Костадин Костадинов. Румен Тинков и Николай Павлов от Локо Сф засега само ще поддържат форма с Ботев. Бакалов заяви, че “канарчетата” търсят спокойно място за предсезонната си подготовка. Той разкри, че доста отбори вече са изявили желание за контрола с новата формация на “жълто-черните”.

Временният треньор на пловдивския Ботев Марин Бакалов проведе занимание вчера вече с 12 играчи

Костова изхвърли №1 в Монпелие

Третата ракета на България Елица Костова, №354 в света, се класира за II кръг на тенис турнира на червени кортове в Монпелие, Франция ($25 000). На старта 20-годишната хасковлийка отстрани със 7:6 (6), 6:1 поставената под №1 Клер Фойерстейн (Фр) за 1:48 ч. Костова спаси 4 сетбола и измъкна първата част с 8:6 т. в тайбрека. До края на мача тя доминираше и даде само още един гейм на съперничката си. Костова си осигури 8 т. за класацията на WTA и $490 от наградния фонд. За място на 1/4 финалите тя ще спори с 15-годишната квалификантка Тамара Чурович (Сър).

Пращаме 5 лодки на СК в Мюнхен

Пет български лодки ще участват във II кръг от Световната купа по гребане, който ще се проведе от утре до неделя в Мюнхен, Германия. При мъжете на скиф ще ни представя Георги Божилов. В дисциплината скиф лека категория на старт ще застанат Златко Караиванов, Васил Витанов и дебютантът Любомир Господинов. На двойка без рулеви при жените пък ще се състезават Кристина Бончева и Луиза-Мария Русинова.

Скиорите се готвят в Марибор

Състезателите от “А”, “В” и “С” националните отбори по ски алпийски дисциплини започнаха подготовка в Марибор. С цел улесняване на тренировъчния процес, финансово облекчение и поддържане на позитивна нагласа у скиорите от тази година в словенския курорт се наема постоянна жилищна база. До 23 юни състезателите ще проведат занимания за подобряване на физическата си подготовка под ръководството на кондиционния специалист Боян Стругер. От 24 юни до 2 юли отборите, водени от словенските специалисти Стоян Пухай, Грега Кощумай и Примож Скербинек, ще се подготвят на сняг на глетчера Хинтертукс в Австрия.

Мондиал 2010

Майкон прекъсна 24-годишен карък

20 000 празнуват на Копакабана победата на Бразилия над КНДР с 2:1

Левият защитник на Бразилия Дъглас Майкон счупи 24-годишен карък. Той откри резултата от малък ъгъл при победата на "кариоките" с 2:1 срещу КНДР в група G на мондиала в ЮАР и стана първият бек от 1986 г. насам, който се разписва за "Селесао" на световно първенство. Последният бразилец, правил това, е Жозимар, който беше точен при успеха с 3:0 над Северна Ирландия на шампионата на планетата в Мексико. Въпреки еуфорията, дебютантът на световни футболни финали Майкон заяви, че голът ще има значение само ако Бразилия продължи напред.

"Топката малко ми бягаше, но щом успях да я настигна, си казах, че ще ритам към вратата. Щастлив съм, че вкарах, но съм още по-доволен от резултата. През главата ми минават всички мъки, през които съм преминал, за да стигна дотук, да играя на световно първенство. И още в първия си мач да вкарам гол - направо ми идваше да се разплача от щастие. Целунах пръстена си, като признание за всичко, което прави жена ми за мен. Всички мислим само за едно - 11 юли, деня на финала", каза Майкон, който беше избран за играч на мача.

На ст. "Елис Парк" в Йоханесбург двубоят започна в зимни условия - температура едва 4 градуса по Целзий и вятър, достигащ скорост 9 м/сек. "Кариоките" доминираха от началото, но поведоха чак в 55-ата минута, а Елано (72) удвои. Изведен от Робиньо, нападателят прати топката в мрежата покрай плонжа на Ри Мьон Гук. Джи Кун Нам (89) излъга двама защитници и със силен шут вкара почетно за КНДР.

Дъглас Майкон (вляво) открива от нулев ъгъл срещу КНДР при успеха на Бразилия с 2:1 на ст. "Елис Парк" в Йоханесбург

"Направихме добър мач, особено през второто полувреме. Доволен съм от победата. Това беше първата ни среща и имаше нервност след дългите седмици на подготовка. И аз, и играчите, имаме по-високи цели. Няма да се задоволим с това, искаме повече", каза селекционерът на Бразилия Карлос Дунга.

"Ние бяхме подготвени за битка и се бихме добре. Защитавахме се много добре. Мисля, че спечелихме малко опит, а в оставащите 2 мача ще играем още по-добре", коментира наставникът на севернокорейците Ким Йонг Хун. Държавната телеграфна агенция на КНДР - КСНА, засипа с похвали футболните национали. "Макар че изоставаха с 2 гола, играчите не загубиха вяра и Джи Кун Нам отбеляза почетен гол, който отвори нови шансове. Мачът бе свирепа битка от началото до края", написа КСНА в репортажа си за мача.

20 000 души изгледаха срещата на гигантски екран на прочутия плаж Копакабана в Рио де Жанейро и после се радваха, въпреки скромния успех срещу аутсайдера в "групата на смъртта". Банките в града затвориха рано, а много работници получиха почивен ден, за да гледат спокойно първия мач на "Селесао".

Парагвайският футболен национал Салвадор Кабаняс размахва държавния флаг пред съпругата си Мария Консепсион Алонсо и дома им в столицата Асунсион след знаменателното равенство срещу световния шампион Италия. Кабаняс, най-добър футболист на Южна Америка за 2007 г., бе част от националния отбор на Парагвай в квалификациите за Мондиал 2010, но бе прострелян в главата пред бар в Мексико Сити през януари и още се възстановява от инцидента

Гонят 17 аржентински ултраси

Южноафриканската полиция ще депортира 17 аржентински футболни запалянковци от групировката "Барас Бравас", които пристигнаха в страната за Мондиал 2010. Общо 165 от тях са настанени в специален пансион в Претория и са под постоянно наблюдение от властите. 17-те нарочени за гонене опитали да влязат на мачове от мондиала без билети. Те се държали враждебно, опитали спречквания със запалянковци на други отбори и нарушавали обществения ред, отбелязаха властите и съобщиха, че други петима аржентинци са напуснали ЮАР доброволно.

Халфът Хуан Себастиан Верон ще пропусне втория мач на гаучосите в група В срещу Република Корея днес. Той страда от разтежение в прасеца на десния крак и няма да играе в срещата на стадион "Сокър Сити", съобщи националният селекционер Диего Марадона. Ще го замести Хавиер Пасторе или Макси Родригес. Единствено спечелването на Световната купа е достатъчно за футболна страна като Аржентина, обяви пък нападателят Карлос Тевес, считан за нов любимец на народа. "С нашия потенциал и с Диего Марадона като треньор никой няма да е доволен нито от класиране във II кръг, нито дори от полуфинал. Аржентина винаги ще бъде критикувана, ако не спечели първенството", заяви бившият съперник на Димитър Бербатов за място в атаката на Манчестър Юнайтед.

Ериксон предпочита Кот д'Ивоар пред Англия

Свен Горан Ериксон призна, че предпочита да бъде селекционер на Кот д'Ивоар отколкото на Англия. Шведът водеше островитяните на световните първенства през 2002 и 2006 г. и след престой в Манчестър Сити и Мексико пое "слоновете" през 2010 г. "Работата в двата отбора е до голяма степен еднаква, защото в тях има топфутболисти на световно ниво. Единствената разлика е, че африканците се усмихват по цял ден - в автобуса, по време на тренировка, в ресторанта. Те са щастливи хора. Не мога да повярвам, че са имали толкова проблеми в миналото. Те са много по-витални от европейците, сигурен съм в това. Със сигурност чувстват напрежение, защото не мисля, че феновете останаха много доволни след Купата на африканските нации. Отборът има твърде много големи имена и затова към тях винаги има много големи очаквания. Това е просто тяхната природа и манталитет, но на мен ми е забавно всеки един ден с тях. Изглежда, че те се забавляват повече, отколкото всеки един европейски тим", заяви шведът.

ДУМА www.duma.bg Издател: „ДУМА 2008" ЕООД

Главен редактор **Ивелин Николов**
Първи зам. главен редактор **Юрий Борисов** *yborisov@duma.bg*
Зам. главни редактори **Георги Георгиев** *ggeorgiev@duma.bg* **Таня Джаджева** *tgeneva@duma.bg*
Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** *igizdov@duma.bg*

Основател СТЕФАН ПРОДЕВ

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Магдалена Тодорова - 246; Ралица Табакова - 230; **ИКОНОМИКА: Мая Калпачка - Йовановска** - 246; Янко Долапчиев - 251; **СВЯТ: Галина Младенова** - 219; Калина Йотова - 220; Алберт Аврамов - 220; Петър Бочуков - 219; **КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева** - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239; **ОБЩЕСТВО: Велиана Христова** - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Лилия Томова - 232; Милена Николова - 247; **ЧЕТИВО: Пегас: Борис Данков** - 244; **Неделник: Богдан Иванов** - 225; **Булевард: Гергана Алексова**; **Пардон: Чавдар Шинов**; **СПОРТ: Владимир Николов** - 245, Таньо Василев - 245; **ФОТО: Благовеста Цветкова** -206; Мариета Томова - 206; **ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН:** Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Симона Симеонова; Спаска Венева; Снежана Христова; **ДОКУМЕНТАЦИЯ: Катерина Димитрова** - 200; 226; **НАБОР:** Хрисула Василева - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg**; **СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР:** Иван Стоянов - 250; **ПРОИЗВОДСТВО:** Владимир Тополски; **ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова** - 207; **РЕКЛАМА:** Габриела Найденова - 233, Петрана Сомлева - 205, Георги Томов - 221, Денис Романенко - 221, факс -975-26-04; e-mail - **reklama@duma.bg, Кореспондент в САЩ:** Ивайло Йолов, e-mail: **mediabg2002@yahoo.com; Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул "Цариградско шосе" 113а Нумератор - 9752; **Дистрибутори**: **ОБВ „Разпространение" ЕООД** - 02/962-23-23; **"Национална дистрибуция" ООД** - 02/975 20 35; **РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров**, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, Слав Йорданов - 208, 203; **abonament@duma.bg**; **ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА:** Велислава Хубавий - 201, **Каса** - 97-05-249;

Управител **Павел Бебов**

ИНФОРМАЦИИТЕ В БРОЯ СА ПОДГОТВЕНИ ОТ РЕПОРТЕРИТЕ НА ВЕСТНИКА. ИЗПОЛЗВАНИ СА ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", "БГНЕС", БНР, "ФРАНС ПРЕС", ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе" 113 А, Факс: 975 26 04 Автоматичен нумератор 97 05 + вътрешен номер E-mail: duma@duma.bg

за читатели 97 05 200

Хонорари на външни автори се изплащат всяка сряда от 14 до 16 часа

Студът в ЮАР уби 500 пингвини

Внезапното застудяване на времето в Южна Африка и падането на температурите близо до 0 градуса по Целзий причини смъртта на около 500 африкански пингвини, съобщиха медиите в страната. Животните, на възраст от няколко седмици до два месеца, са загинали в Източен Кейп само в рамките на едно денонощие заради студа и влажния въздух. Лошото време изненада неприятно и хилядите туристи и фенове, дошли да празнуват, гледайки мачовете от мондиала.

Снимки ПРЕСФОТО/БТА

Испански туристи се веселят на организирания от ФИФА празник на феновете в Дърбан, като танцуваха около имитация на Световна купа, преди първия мач на "Ла Фурия" срещу Швейцария

Пластмасови скулптури, направени от рециклирани бутилки, украсяват огради в сателита на Кейптаун Оушън Вю. Общностите на целия полуостров представят духа на най-голямото спортно събитие в историята на ЮАР

гледайте

по БНТ
от 14.30 ч.
Аржентина - Южна Корея
от 17.00 ч.
Гърция - Нигерия
от 21.30 ч.
Франция - Мексико

РЕЗУЛТАТИ

Група G
14. Бразилия - КНДР 2:1
1:0 Майкон (55)
2:0 Елано (72)
2:1 Джи Кун Нам (89)
Група H
15. Хондурас - Чили 0:1
0:1 Жан Босежур (34)
16. Испания - Швейцария 0:1
0:1 Желсон Фернандеш (52)
Група A
17. ЮАР - Уругвай
(късно снощи)

Швейцария лъже Испания с 1:0

Съперниците си разменят по 1 греда

Считаният за основен фаворит за световната титла и европейски шампион Испания започна по ужасяващ начин кампанията си в ЮАР. На стадион "Моузес Мабида" в Дърбан "Ла Фурия" загуби на старта в група H с 0:1 от Швейцария. Успех на "кръстоносците" донесе роденият в Кабо Верде Желсон Фернадеш (52). Тъмнокожият нападател на Манчестър Сити се възползва прекрасно от недоразумение в защитата на испанците и набута топката във вратата на Икер Касияс. Той бе обявен за играч на мача с 1 голов удар, пробягани 12 244 м и подадени общо 19 точни паса.

Иберийците притежаваха топката близо 2 пъти повече от съперниците си, но момчетата на Отмар Хитцфелд показаха стабилна игра в защита и умение за контраатака. След гола съперниците си размениха и по един удар в гредите. Първо Шаби Алонсо (71) с шут от 25 м разтресе рамката над Диего Беналио. Ерен Дердийок пък направи за смях защитата на еврошампионите, като навърза няколко бранители и стреля от трудна ситуация, но улучи левия стълб зад Касияс.

Дори петминутното продължение, дадено от английския рефер Хауърд Уеб, не стигна на испанците да променят нещата на терена. Треньорът им Висенте Дел Боске със сигурност ще има да критикува сериозно своите играчи преди вторите срещи от групата. Така Швейцария записа първа победа чак в 19-ия двубой срещу Испания при 15 загуби и само 3 равни.

На 21 юни Испания играе с Хондурас, а лидерите в група H Чили и Швейцария се изправят един срещу друг.

ИСПАНИЯ - ШВЕЙЦАРИЯ 0:1		
0	голове	1
24	удари към вратата	8
8	удари във вратата	3
12	корнери	3
2	засади	1
8	нарушения	21
0	жълти картони	4
0	червени картони	0
63%	притежание на топката	37%

Швейцарският капитан Гьокхан Инлер е препънал испанския халф Серхио Бускетс в първия мач от група H, игран на стадион в Дърбан

Марадона захапа Пеле, Платини и топката

Селекционерът на Аржентина Диего Марадона се впусна отново в нападение, но словесно. Дон Диего разкритикува официалната топка на мондиала "Джамбулани", президента на УЕФА Мишел Платини и "краля на футбола Пеле. "Мястото на Пеле е в музея", заяви Марадона и намекна, че бразилската легенда няма място в съвременната игра. "Друга тема е топката. Не ми се говори много, защото футболистите вече го направиха. Тя обаче прави разлика в играта. Искам Пеле и Платини да я погледнат и тогава да кажат дали тя прилича на тази, с която играхме ние. Те трябва да мислят именно по този проблем, а не да говорят небивалици за мен", добави Марадона.

"Платини специално не ме изненадва по никакъв начин. С него винаги сме поддържали дистанция - здравей, чао и нищо повече. Всички знаем какви хора са французите. Той винаги си е мислел, че е по-голям от всички. Не бива да му обръщам внимание", категоричен е Марадона, който единствен от трите легенди се опита да бъде и треньор.

Министърка задмина "петлите" по разходи

Френският министър на спорта Рама Яд е похарчила за една нощ в ЮАР повече, отколкото футболистите от френския национален отбор, чийто разточителен петзвезден престой тя разкритикува, предаде АП. Според в. "Канар Аншене" апартамент за 667 евро на вечер е бил резервиран и предплатен за Яд, преди тя да каже, че играчите трябва да са по-пестеливи по време на криза. Французите са настанени в хотел, където нощувката струва 589 евро. Твърди се, че министърката е отменила резервацията си и парите й били върнати. В крайна сметка тя отседнала във френското консулство за две нощи, а третата прекарала в хотел за 120 евро. Вестникът съобщава още, че визитата в ЮАР на Яд и екипа й струват на хазната 37 000 евро.

Трима братя се събраха в тима на Хондурас

Селекционерът на Хондурас Рейналдо Руеда повика в състава още един футболист от фамилията Паласиос. 28-годишният нападател на китайския Ханджоу Грийнтаун ще се присъедини към своите братя - Уилсън и Джони, съобщи говорител на отбора. Хондурасците влизат в историята като първата тройка братя, участвали на едно световно първенство. Най-малкият от тях - Едвин, пък бе отвлечен едва 16-годишен през 2007 г. След като не бе изплатен откуп на похитителите му, той беше открит мъртъв миналата година. Джери Паласиос ще замени в състава контузения Хулио Сесар де Леон, който страда от травма в бедрото и няма да може да участва на Мондиал 2010. Де Леон, известен с прякора си Рамбо, има 77 мача за националния отбор на Хондурас. Джери има едва 11 мача и 4 гола. Единствено Уилсън беше титуляр при загубата с 0:1 от Чили в първия мач от група H на Мондиала, който се игра пред 32 664 зрители на ст. "Мбомбела" в Нелспруит. Халфът на Тотнъм получи жълт картон за поредица от фаулове през първото полувреме. Единствения гол вкара Жан Босежур (34) след асистенция на Маурисио Исла. Пропуски за Чили направиха Алексис Санчес, Валдо Понсе, Артуро Видал, Матиас Фернандес и Марк Гонсалес. В 76-ата минута попадение на Хорхе Валвидия пък беше отменено заради засада. Така "червените" записаха първа победа на световно първенство след 1962 г., когато бяха домакини на 7-ия мондиал.

В ЮАР протестират срещу правителството и ФИФА

Близо 3000 южноафриканци протестираха в Дърбан срещу разходите на правителството за организацията на Мондиал 2010 и уволнението на стюардите, които стачкуваха за неплатени хонорари. Те недоволстваха срещу политиката на управляващите и ФИФА за разходите около световното първенство при положение, че милиони живеят в бедност.

Редиците се водеха от стюардите, които преди дни бяха разпръснати с полиция, след като обявиха стачка заради спор за заплащането. В стачка са стюардите в градовете Дърбан, Кейптаун, Порт Елизабет и Йоханесбург. Техните функции по охраната на мачовете пое полицията. Повечето от лозунгите бяха насочени срещу ФИФА, която се разграничи от спора за хонорарите. От световната централа дори обявиха, че това е въпрос между стюардите и компанията, която ги е наела.

Снимка REUTERS

40 процента от населението в ЮАР живее с по-малко от $2 на ден

Правителството на ЮАР е остро критикувано за разточителните разходи за строежа на стадионите. 40% от населението живее с по-малко от $2 на ден. За да се изпълнят всички указания на ФИФА относно организацията на първенството бяха изхарчени $4,3 млрд., което е много повече от първоначално предвиденото. "Ако имаме пари за стадионите, не би трябвало да имаме хора без дом или които живеят в колиби", заяви пред в. "Мейл и Гардиън" организаторът на протестите Алан Мърфи.